

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Mitja Roner

Ogroženost Republike Francije s strani korziškega terorizma

Diplomsko delo

Ljubljana, 2009

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Mitja Roner

Mentor: doc. dr. Iztok Prezelj

Ogroženost Republike Francije s strani korziškega terorizma

Diplomsko delo

Ljubljana, 2009

Ogroženost Republike Francije s strani korziškega terorizma

V pričujočem diplomskem delu je zaobjeta analiza korziškega terorizma in opredelitev razsežnosti ogrožanja, ki jo le-ta predstavlja za Republiko Francijo. S poudarkom na metodah delovanja so razčlenjene različne teroristične skupine, ki so na Korziki v zadnjih štirih desetletjih nastajale in razpadale. Skladno s pomembnostjo so skupine razdelane glede na cilje, strukturo, financiranje, napade, operativne zmogljivosti in komunikacijo z javnostmi. S spremljanjem razvoja korziškega terorizma so izpostavljeni temeljni motivi za terorizem, ki se v danem primeru tesno povezuje s političnim nasiljem, in dejavniki za relativno visoko stopnjo teroristične dejavnosti. Poleg tega so prikazani dejavniki postopne razgradnje terorističnega gibanja, ki se pospešeno odvija po razpadu osrednje teroristične skupine na Korziki, FLNC-ja, in posledice, do katerih privede ta proces. Nadaljnje obravnavanje terorističnih skupin po indikatorjih ogroženosti omogoči podrobnejšo primerjavo med skupinami, vpogled v sestavne dele tamkajšnje teroristične dejavnosti in izpeljavo splošnejših spoznanj. Ob navezavi na pomen izvedbe določenih družbenopolitičnih in ekonomskih sprememb, so napovedana pričakovanja glede nadaljnjega obstoja terorizma na tem francoskem otoku.

Ključne besede: terorizem, politično nasilje, Francija, Korzika, FLNC

Corsican terrorism and its threat to the French Republic

This diploma paper presents the analysis of Corsican terrorism and defines the extensions of its threat to the French Republic. Terrorist organizations, forming and disappearing through the last four decades, are analysed with emphasis on operational methods. In accordance with their importance the organizations are analysed in relation to their goals, structure, financing, actions, operational capacity and communication with the public. The overview of the development of Corsican terrorism exposes the basic motives for terrorism, tightly connected to political violence in this case, and the factors for a relatively high degree of terrorist activity. Factors for a progressive dismantlement of the terrorist movement which is accelerated after the break up of the central terrorist movement in Corsica, the FLNC, are also shown as well as the consequences this process has lead to. The terrorist organizations are discussed with regard to threat indicators permitting a more detailed comparison between organizations, an insight into component parts of Corsican terrorist activity and a generalisation of findings. Basing on the meaning of the realization of certain social, political and economical changes, the diploma concludes with expectations regarding further persistence of terrorism on this french island.

Key words: terrorism, political violence, France, Corsica, FLNC

KAZALO

SEZNAM KRATIC	7
1 UVOD	8
2 METODOLOŠKO-HIPOTETIČNI DEL	10
2.1 PREDMET IN CILJ PREUČEVANJA.....	10
2.2 HIPOTEZE.....	10
2.3 METODOLOŠKI PRISTOP	11
2.4 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV.....	12
2.4.1 Terorizem	12
2.4.2 Teroristično dejanje	13
2.4.3 Teroristična skupina (organizacija)	14
2.4.4 Politično nasilje	14
3 ANALIZA KORZIŠKIH TERORISTIČNIH SKUPIN.....	16
3.1 KORZIŠKI ODBOR ZA NEODVISNOST (1961).....	16
3.2 SVOBODNA KORZIKA (1968)	16
3.3 OSVOBODILNA FRONTA KORZIŠKIH DOMOLJUBOV – FPCL (1973–1976).....	17
3.4 PAOLIJEVA PRAVICA (1974–1976).....	18
3.5 KOMANDOSI PRI ALÉRII (21. IN 22. AVGUST 1975)	19
3.6 NARODNOOSVOBODILNA FRONTA KORZIKE – FLNC (1976–1989/1990).....	19
3.6.1 Cilji	20
3.6.2 Struktura	21
3.6.3 Financiranje	22
3.6.4 Napadi.....	24
3.6.4.1 Napadi zoper premoženje	24
3.6.4.2 Napadi zoper osebe	26
3.6.4.3 Porazdelitev napadov	26
3.6.4.4 Značilnosti napadov	27
3.6.5 Operativne zmogljivosti	28
3.6.5.1 Pripadniki	28
3.6.5.2 Oboroženost.....	28
3.6.6 Komuniciranje z javnostmi.....	29
3.7 FRONTA AKCIJE PROTI NEODVISNOSTI IN AVTONOMIJI – F.R.A.N.C.I.A. (1977–1983).....	31
3.8 ODPOR (1989/1990–1996)	31
3.8.1 Cilji.....	31
3.8.2 Napadi.....	32
3.8.3 Komuniciranje z javnostmi.....	33
3.9 FLNC OBIČAJNI KANAL (1989/1990–1997)	33
3.9.1 Cilji.....	33
3.9.2 Struktura	34

3.9.3	Financiranje	34
3.9.4	Napadi.....	34
3.9.5	Operativne zmogljivosti	35
3.9.6	Komunikacija z javnostmi	36
3.10	FLNC ZGODOVINSKI KANAL (1989/1990–1999).....	36
3.10.1	Cilji	37
3.10.2	Struktura	37
3.10.3	Financiranje	37
3.10.4	Napadi.....	39
3.10.5	Operativne zmogljivosti	40
3.10.5.1	<i>Aktivisti</i>	40
3.10.5.2	<i>Oborožitev</i>	41
3.10.6	Komunikacija z javnostmi	41
3.11	KORZIŠKE REVOLUCIONARNE OBOROŽENE SILE – FARC (1992–1993, 1999–2002, 2004–2006).....	42
3.12	UPORNIŠKA FRONTA (1995–1999).....	42
3.13	CORSICA ZUFFRI (1996)	43
3.14	FLNC 5. MAJA 1996 (1996–1999).....	43
3.15	SAMPIERU (1997–1998).....	44
3.16	SKUPINA ERIGNAC (1998)	44
3.17	ILEGALEC (1999).....	44
3.18	KORZIŠKA ARMADA (1999–2002)	45
3.19	KORZIŠKA LJUDSKA FRONTA (1999–2000).....	46
3.20	FLNC ZDRUŽENJE BOJEVNIKOV – FLNC UC (1999–2007).....	47
3.20.1	Cilji	47
3.20.2	Struktura	47
3.20.3	Financiranje	48
3.20.4	Napadi.....	48
3.20.5	Operativne zmogljivosti	49
3.20.6	Komunikacija z javnostmi	49
3.21	BREZ IMENA – FLNC ANONIMNIH (2001–2003).....	50
3.22	KORZIŠKI ODPOR (2002–2003)	51
3.23	NARODNOOSVOBODILNA ARMADA – ALN (2002).....	51
3.24	FLNC 22. OKTOBRA, FLNC 3 (2002–2007)	52
3.24.1	Cilji	52
3.24.2	Struktura	53
3.24.3	Financiranje	54
3.24.4	Napadi.....	54
3.24.5	Operativne zmogljivosti	54
3.24.6	Komunikacija z javnostmi	55

3.25 ARMADA KORZIŠKEGA NARODA (2004–2006).....	55
3.26 KORZIŠKA PRAVICA (2004).....	56
3.27 ANONIMNO PODTALNO GIBANJE (2004).....	56
3.28 KORZIŠKI ILEGALCI (2004–2006).....	56
3.29 ILEGALNI UPORNIKI (2006).....	57
3.30 KORZIŠKA ARMADA 1774 (2007).....	57
3.31 OMEMBE OSTALIH TERORISTIČNIH IN DRUGIH PODTALNIH SKUPIN	57
4 PRIMERJAVA TERORISTIČNIH SKUPIN PO INDIKATORJIH.....	59
4.1 DANES NEDEJAVNE KORZIŠKE TERORISTIČNE SKUPINE	59
4.2 DANES DEJAVNE KORZIŠKE TERORISTIČNE SKUPINE	67
4.3 PREGLED INDIKATORJEV	67
4.3.1 Klasifikacija skupin	68
4.3.2 Cilji skupin	68
4.3.3 Metode delovanja	69
4.3.4 Financiranje skupin	71
4.3.5 Tarče napadov	71
4.3.6 Število pripadnikov	72
4.3.7 Število napadov	72
4.3.8 Število mrtvih in ranjenih	74
4.3.9 Stik z javnostmi	75
4.3.10 Pogajanja z vlado.....	75
4.3.11 Domet	76
4.3.12 Obdobje delovanja.....	76
4.4 VPRAŠANJE LEGITIMNOSTI OBOROŽENEGA BOJA TERORISTIČNIH ORGANIZACIJ NA KORZIKI.....	76
4.4.1 Politična situacija in spremembe	77
4.4.2 Družbeno-kulturne spremembe	78
4.4.3 Gospodarske in druge spremembe.....	79
4.4.4 Evolucija legitimnosti na osnovi delovanja terorističnega gibanja	79
4.4.4.1 Prva faza.....	80
4.4.4.2 Druga faza	80
4.4.4.3 Tretja faza.....	81
5 VERIFIKACIJA HIPOTEZ IN SKLEP	84
6 LITERATURA	89

KAZALO TABEL

Tabela 3.1: Statistika napadov s strani FLNC-ja glede na vrsto tarče (1980-1990).....	25
Tabela 4.1: Pregled danes nedejavnih korziških terorističnih skupin po indikatorjih.....	60
Tabela 4.2: Pregled danes dejavnih korziških terorističnih skupin po indikatorjih.....	67

SEZNAM KRATIC

- ALN – *Armata di liberazione naziunale* (Narodnoosvobodilna armada)
- ARC – *Azzione per a rinascita corsa* (Akcija za preporod Korzike)
- ANC – *Accolta naziunale corsa* (Korziški narodni zbor)
- CCN – *Consulta di i cumitati naziunalisti* (Svet nacionalističnih odborov)
- FARC – *Forzi armati rivoluzionari corsi* (Korziške revolucionarne oborožene sile)
- FLNC – *U Fronte di liberazione naziunale corsa/Le Front de libération nationale corse* (Korziška narodnoosvobodilna fronta)
- FLNC UC – *FLNC union des combattants* (FLNC združenje bojevnikov)
- FPCL – *Fronte Paisanu Corsu di Liberazione* (Osvobodilna fronta korziških domoljubov)
- STC – *Le Syndicat des travailleurs corses/Sindicatu di i travagliadori corsi* (Korziški delavski sindikat)
- MPA – *Le Mouvement pour l'autonomie* (Gibanje za avtonomijo)

1 UVOD

Varnostna vprašanja v zvezi s terorizmom obravnavajo najrazličnejše oblike tega pojava, katerega posledice so prisotne zlasti na mednarodni, a še vedno tudi na državni ravni. Republika Francija prav gotovo sodi med bolj ogrožene države s strani mednarodnega terorizma, medtem ko se že skoraj pol stoletja spopada tudi z notranjim terorizmom. Poleg različnih vej ideološko obarvanega terorizma se je na svojih tleh soočila z več separatističnimi skupinami, ki so svoje delovanje utemeljevale na osnovi etnično pogojenega konflikta: bretonski, antilski, baskovski in korziški terorizem. To diplomsko delo se bo osredotočilo na slednjega. V senci terorističnih dejanj, ki so pretresla svet in ga še pretresajo, je še vedno aktualen vpogled v nacionalistični terorizem, katerega del še vedno predstavlja korziški terorizem.

Francija se je po drugi svetovni vojni znašla v položaju, ko je njena nekdanja kolonialna moč opešala in je morala svojo identiteto v mednarodnem okolju na novo utrditi. Na notranjepolitičnem področju se je močna centralizacija države izvedla na škodo posameznih regij, kar je prizadelo tudi Korziko in njene prebivalce. Zanima nas, kateri vzroki natančno vzpostavijo konfliktno situacijo, ki izzove terorizem in mu da primeren povod.

Med poglavitna vprašanja, ki se odpirajo v zvezi s korziškim terorizmom, sodijo njegovo ozadje in vsebinske posebnosti, ki ga ločujejo od ostalih vrst terorizma. Pri tem je potrebno izpostaviti objektivne okoliščine, v katerih korziški terorizem nastane, se razvija in spreminja. Kontekst, znotraj katerega pride do nekega konflikta in do uporabe nasilja kot sredstva za doseganje ciljev, je pomemben zaradi same opredelitve vrste nasilja. Brž zatem je potrebno izluščiti izbor metod delovanja, ki predstavljajo za neko gibanje trenutek, s katerim izpostavlja svoj način političnega izražanja. Odziv javnosti je na tej ravni ključen za legitimiranje uporabe nasilja kot političnega sredstva. Zaradi same narave terorizma, ki se opredmeti šele skozi poročanje v medijih, je pomembno, kakšen je način dostopanja teroristov do javnosti.

Spremljanje razvoja korziškega nacionalizma in oblikovanja raznih terorističnih skupin naznanja več desetletno sobivanje nacionalizma in terorizma ter različne stopnje, skozi katere to sobivanje preide. Posebnosti, ki jih pri tem lahko izpostavimo, pripomorejo k razumevanju delovanja terorističnega gibanja. S tem je omogočena tudi morebitna vsebinska primerjava korziškega terorizma z ostalimi separatističnimi skupinami, zlasti na evropskih tleh.

Veliko število terorističnih skupin je vsekakor ena izmed posebnosti korziškega terorizma, ki jo je potrebno podrobneje pojasniti glede na domnevno separatistično naravnost teroristov. Vsebina diplomskega dela bo prikazala visoko skupno število terorističnih dejanj v zadnjih štirih desetletjih, kar prav tako potrebuje razlago, saj tak podatek na prvi pogled sporoča visoko stopnjo terorističnega tveganja. Vendar je vsako izmed terorističnih organizacij potrebno poglobljeje spoznati, in to z več zornih kotov, kar bo omogočilo izpeljavo splošnejših izsledkov, veljavnih za korziški terorizem.

Korziška stvarnost je tudi dandanes ožigosana in obremenjena s teroristično dediščino. Pri tem je zanimivo ugotavljati, v kolikšni meri pravzaprav še obstojijo razlogi in motivi za nadaljnje teroristično delovanje. V luči raziskovalnih ugotovitev bo mogoče izpostaviti trend korziškega terorizma in na tej osnovi opredeliti grožnjo, ki jo le-ta predstavlja za Republiko Francijo.

2 METODOLOŠKO-HIPOTETIČNI DEL

2.1 Predmet in cilj preučevanja

Predmet diplomskega dela je analiza korziškega terorizma, to je zgodovinski pregled dejavnikov, ki vplivajo na pojav terorizma, nato preučitev bistvenih značilnosti korziškega terorizma, katere segajo od ciljev in metod delovanja številnih terorističnih skupin do različnih razvojnih stopenj le-tega, ter nazadnje preučitev in vrednotenje zbranih podatkov v luči ogroženosti Republike Francije s strani korziškega terorizma.

Cilji diplomskega dela so sledeči:

1. analizirati delovanje korziških terorističnih skupin s poudarkom na metodah delovanja;
2. primerjati teroristične skupine po indikatorjih delovanja, namenu in motivih;
3. podati oceno ogroženosti Republike Francije s strani korziškega terorizma.

2.2 Hipoteze

Hipoteza 1: Ključna za pojav korziškega terorizma je oživitev nacionalizma v 60. in 70. letih dvajsetega stoletja, do česar pride zaradi gospodarske in politične zapostavljenosti Korzike s strani francoske države.

Hipoteza 2: Bombni napadi na materialne tarče so v navezavi na novinarske konference najbolj uporabljena metoda delovanja korziških terorističnih skupin, saj je ob relativno majhnih organizacijskih in materialnih zahtevah mogoče doseči velik učinek.

Hipoteza 3: Nastajanje novih terorističnih skupin na Korziki je po eni strani pogojeno z razcepljenostjo interesov, kar je razvidno v različnih ciljih in sredstvih, po drugi strani pa s prenašanjem odločevalske moči na nižje operative strukture.

Hipoteza 4: Razmahnjena teroristična dejavnost na Korziki še ne napoveduje intenzivnosti ogroženosti Republike Francije s strani korziškega terorizma, saj je teroristično ogroženost mogoče ocenjevati le s pomočjo večih indikatorjev.

2.3 Metodološki pristop

Metodologija diplomskega dela se v osnovi navezuje na študijo primera, saj se preučevanje omejuje na korziški terorizem in s tem na Francijo. Vsebina prvega dela diplomske naloge se osredotoča na analizo korziških terorističnih skupin.

Ena izmed uporabljenih metod je metoda zbiranja pisnih virov ter virov, dostopnih prek svetovnega spleta. Na ta način je bilo opravljeno zbiranje podatkov, pri čemer je predvsem splet s pomočjo iskanja s ključnimi besedami omogočil vpogled v sveže in manj obdelane podatke. Pri tem je bilo kot metoda uporabljeno tudi zbiranje video materiala. Velika večina zbranih virov je v francoskem jeziku, kajti domača literatura pobjiže redko obravnava problematiko korziškega terorizma.

Z analizo in interpretacijo primarnih in sekundarnih virov so bili preučeni različni dokumenti in zakonski akti ter strokovna literatura, časopisni članki, spletni viri in dokumentarni film. Poudarek je bil napravljen na sekundarnih virih. Velik primanjkljaj za zbiranje podatkov gotovo predstavlja nedostopnost tiskanih izdaj lokalnih časopisov, za katere bi lahko predvidevali, da najzvesteje beležijo teroristično dejavnost; to je delno nadoknadeno s spletnimi viri. Težava, ki je pri tem nastopila, je njihova verodostojnost, saj se podatki včasih niso ujemali, kar je bilo potrebno odpraviti s primerjalno metodo. Druga težava je nepopolnost spletnih virov, ki ne povzemajo vedno dogodkov v zvezi s korziškim terorizmom, kar je bilo mogoče premostiti z vključevanjem večjega števila spletnih virov. Ne gre pozabiti omeniti tudi naključnosti pri pridobivanju podatkov prek spleta s pomočjo ključnih besed.

Prvi del vsebine diplomske naloge sledi razvoju korziškega terorizma skozi čas, pri čemer je bila z zgodovinsko metodo opravljena umestitev ključnega dogajanja v nekoliko širši kontekst. Struktura prvega dela razkriva, da v nalogi določenim terorističnim skupinam pripade več prostora kot drugim. Razlog tiči v tem, da se teroristične skupine med seboj razlikujejo po dejavnosti, organiziranosti, velikosti ipd. Vendar je potrebno omeniti tudi dostopno strokovno literaturo na to temo, ki se osredotoča zlasti na osrednjo teroristično organizacijo v zgodovini Korzike, dejavno v sedemdesetih in osemdesetih letih, in na skupine, ki v devetdesetih izidejo neposredno iz nje, medtem ko aktualne teroristične skupine zaenkrat še niso deležne tolikšne pozornosti.

Analiza sekundarnih virov je bila uporabljena tudi v drugem delu diplomske naloge, to je v analizi korziških terorističnih skupin po indikatorjih. Že omenjena primerjalna

metoda je bila uporabljena za primerjavo indikatorjev ogroženosti posameznih terorističnih skupin. Drugi del vsebine vsebuje tabele z indikatorji, kamor so vnešeni podatki, pridobljeni v prvem delu. Razdelava po indikatorjih predstavi najprej danes nedejavne in nato še dejavne korziške teroristične skupine. Težava pri indikatorjih ogroženosti so možne napake, do katerih lahko pride zaradi morebitnih pomanjkljivih podatkov. Naslednja težava je neenoten vir zbranih podatkov, ki so podvrženi različnim metodologijam zbiranja. Ta dejstva so narekovala določeno previdnost pri analizi indikatorjev, zaradi česar je bilo uporabljeno čim večje možno število let.

Analizirani podatki so bili nazadnje s pomočjo opisne metode pripravljene za preverjanje hipotez.

2.4 Opredelitev temeljnih pojmov

2.4.1 Terorizem

Splošno sprejeta mednarodna opredelitev terorizma zaenkrat še ni določena, tako da je potrebno izbrati nekaj izmed opredelitev tega pojma, ki so uporabne pri nadaljnjem preučevanju izbrane teme. Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma z dne 9. decembra 1999 delno ublaži ta terminološki primanjkljaj. Drugi člen te konvencije, ki jo je ratificirala tudi Francija, opredeljuje teroristično dejanje (in s tem posredno tudi terorizem) kot dejanje, "katerega cilj je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilista ali katere koli druge osebe, ki ne sodeluje aktivno v sovražnostih v oboroženem spopadu, in je namen takšnega dejanja po naravi ali vsebini prestrašiti ljudi oziroma prisiliti vlado ali mednarodno organizacijo, da stori ali opusti kakšno dejanje." (Assemblée Nationale 2003, 9) Combsova opredeli terorizem kot "sintezo vojne in teatra, dramatizacijo najbolj prepovedanih oblik nasilja na nedolžnih žrtvah pred publiko s ciljem ustvarjanja občutkov strahu v politične namene. Terorizem je tudi nasilno dejanje s političnim ciljem in motivom, ki je zagrešeno zoper nedolžne osebe in izvedeno pred publiko, pri kateri se želi doseči reakcijo v obliki strahu. Vsa teroristična dejanja so nasilna dejanja, obratno pa ne drži." (Combs v Prezelj 2006, 20)

2.4.2 Teroristično dejanje

Pri opredeljevanju pojma teroristično dejanje se je poleg definicije, ki je v okviru Mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma navedena v poglavju 2.4.1 pod pojmom terorizem, smiselno nasloniti na francosko zakonodajo.

Teroristično dejanje je v francoski zakonodaji prvič opredeljeno z zakonom z dne 9. septembra 1986. Le-to je opredeljeno glede na resnost storjenega kaznivega dejanja (umor, uničenje, zajetje talcev) in glede na zvezo z individualnim ali skupinskim podvigom z namenom resno vznemiriti javni red z zastraševanjem ali nasiljem (Sénat 1999, 74).

Kazenski zakonik, ki je stopil v veljavo 1. marca 1994, je še razširil pojem terorističnega dejanja; sem je uvrstil nameren napad na življenje, na osebno integriteto, kraje, uničenje ali poškodovanje, proizvodnjo smrtonosnih naprav ali eksplozivnih sredstev, posest strelnega orožja (prav tam).

Člen 421-1 francoskega kazenskega zakonika iz leta 1996 (Code pénal 1996) opredeljuje teroristično dejanje kot dejanje, ki se namerno navezuje na individualno ali skupinsko dejanje s ciljem, da z zastraševanjem in nasiljem resno ogrozi javni red. Ta člen opredeljuje več kategorij kaznivih dejanj:

- *napade na življenje kot tudi na fizično integriteto človeka, ugrabitev in zaseg kot tudi preusmeritev različnih prevoznih sredstev;*
- *kraje, izsiljevanje, uničenje, poškodovanje kot tudi kazniva dejanja na informacijskem področju;*
- *kazniva dejanja na področju oboroženih skupin in nezakonitih gibanj;*
- *proizvodnja, posest, prodaja, izmenjava, shranjevanje, uvoz ali izvoz nevarnih izdelkov (eksplozivne snovi in naprave, biološko in kemijsko orožje); pridobivanje, posest, prevoz ali neupravičeno nošenje orožja in različnih vrst municije itd.;*
- *prikrivanje prej naštetih kaznivih dejanj;*
- *kazniva dejanja pranja denarja;*
- *zloraba notranjih informacij.*

Teroristična dejanja so v osnovi kazniva dejanja, ki sodijo med običajna kazniva dejanja, a so storjena v izjemnih okoliščinah, ki jim dajejo poseben značaj. Po drugi strani je več vrst kaznivih dejanj določenih povsem samostojno, brez navezave na obstoječa kazniva dejanja; sem sodijo t. i. ekološki terorizem, povezovanje kriminalnih združb s terorističnimi skupinami in vsakršno financiranje terorističnega delovanja.

Določeno kaznivo dejanje, ki sicer sodi med običajna kazniva dejanja, postane teroristično dejanje, ko ima zagrešitev le-tega teroristični značaj (Sénat 2005). Člen 421-2-1 (Code pénal 1996) kot teroristično dejanje opredeljuje sodelovanje v organizirani skupini ali vsakršno združevanje z namenom pripravljanja katerega izmed terorističnih dejanj. Člen 421-2-2 k temu dodaja financiranje ali vsakršno materialno ali drugačno podporo, kot npr. svetovanje.

Okvirni sklep Sveta EU z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu se precej dobro sklada s francoskim pravnim redom, zato ni potrebno navajati vseh terorističnih dejanj, ki jih ta sklep opredeljuje. Vendar navedeni sklep uvaja tudi kazniva dejanja, povezana s terorističnimi aktivnostmi: (a) velike tatvine s ciljem, da se izvrši eno od dejanj, naštetih v členu 1(1); (b) izsiljevanje s ciljem, da se zakrivi eno od dejanj, naštetih v členu 1(1); (c) izdelava lažnih upravnih dokumentov s ciljem, da se izvrši eno od dejanj, naštetih v členu 1(1)(a) do (h) in členu 2(2)(b) (Svet Evropske unije 2002).

2.4.3 Teroristična skupina (organizacija)

Zgoraj omenjeni sklep definira teroristično skupino kot "strukturirano skupino več kot dveh oseb, ki se ustanovi za določen čas in usklajeno izvaja teroristična kazniva dejanja. "Strukturirana skupina" je skupina, ki ni sestavljena zgolj naključno za takojšnjo izvršitev kaznivega dejanja in ki nima nujno uradno določenih vlog svojih članov, kontinuitete članstva oziroma razvite strukture." (prav tam)

2.4.4 Politično nasilje

Politično nasilje je namerna povzročitev ali grožnja s povzročitvijo fizične poškodbe ali škode za politične cilje, ali pa je to nasilje, do katerega pride nenamenoma med resnimi političnimi konflikti. Skoraj vedno je rezultat prenašanja sporočila terorja do ciljne publike smrt, poškodba ali oškodovanje žrtev, katerih pravice in svoboščine so tako ali drugače kršene s strani izvajalcev nasilja. Med dejavnike, ki prispevajo k nastanku političnega nasilja, se uvrščajo etnični, ideološki in verski konflikti, zaznana politična neenakost, nespoštovanje pravic, nepravilnost ali pomanjkanje primernih kanalov miroljubnega posredovanja ugovorov ali pritožb in zahtev, obstoj tradicije nasilja, sovraštvo ali ljudski nemiri. Drugi dejavniki so še razpoložljivost odporniškega vodstva, opremljenega s potencialno nevarno ideologijo, šibkost in neučinkovitost vlade, policije in sodstva, erozija zaupanja v oblast, v njene vrednote in institucije, ki hromi vse sloje prebivalstva vključno z vlado, ter globok razkol med vladajočimi elitami in vodstvi

skupin. Tarče političnega nasilja lahko variirajo od osebe, objekta ali simbola (...). Pomembno je število ljudi in velikost skupine, ki stoji za dejanji političnega nasilja, ter dejstvo, ali gre za pripadnike določenega družbenega razreda. V uporabi je lahko širok izbor sredstev: grožnja ali uporaba močnega hrupa, pesti, palic, molotovk, pušk, bomb, odvzem prostosti skupini, poškodba ali umor. Nameni so lahko različni: pridobivanje publicitete, odvrnitev napada, preprečitev nekega dejanja, fizično uničenje simbola (osebe ali objekta), sprememba politike institucije ali vlade, zamenjava vladnega osebja, sprememba socialnega, gospodarskega ali političnega sistema itd. (Thackrah 2004, 202–203)

3 ANALIZA KORZIŠKIH TERORISTIČNIH SKUPIN

Spremljanje razvoja korziškega terorizma se navezuje na obravnavo terorističnih skupin, ki se pojavljajo po drugi svetovni vojni. Opredelitev terorističnih organizacij kot takih je v okviru francoske zakonodaje (kot je navedeno v poglavju 2.4.2) torej možna šele z letom 1986, ko se začne urejati to področje. Toda že pred tem se pojavijo podtalne skupine, katerih narava in metode delovanja spadajo v okvir terorizma, saj za doseganje ciljev uporabljajo nasilje; tako so v tem diplomskem delu uvrščene med teroristične skupine.

Predstavitev skupin zaradi preglednosti sledi kronološkemu zaporedju. Analiza je izdelana na način, da je vsaka izmed skupin razdeljena na največ šest kategorij (cilji, struktura, financiranje, napadi, operativne zmogljivosti, komunikacija z javnostmi), kjer je to glede na dostopnost podatkov mogoče ali glede na delovanje skupine smiselno napraviti. Kategorije omogočajo vpogled v različne vidike organiziranosti terorističnih skupin, kasneje pa olajšajo uvrstitev podatkov med indikatorje ogroženosti.

3.1 Korziški odbor za neodvisnost¹ (1961)

Gibanje se pojavi 1961. Njegova dejavnost ne posega v kontekst Korzike, temveč nasprotuje degaullovske politiki v Alžiriji, ki tej državi podeli neodvisnost. Gibanje je bilo s svojimi napadi izolirano, a je nakazalo pot naslednikom (Crettiez 1999, 98).

3.2 Svobodna Korzika² (1968)

Skupina prevzame odgovornost za napade na upravne prostore na Korziki leta 1968. Kraja več kot 2,5 ton eksploziva in 1900 detonatorjev kaže na precejšen dejavni potencial. Po aretaciji več njenih pripadnikov istega leta se izkaže, da gre povečini za italijanske izseljence, ki so delovali na osnovi italijanske iredentistične politike iz časa med obema vojnama (Crettiez 1999, 98; Gayraud 1990).

¹*Comité corse pour l'indépendance.*

²*Corse libre.*

3.3 Osvobodilna fronta korziških domoljubov³ – FPCL (1973–1976)

Prve zahteve tega podtalnega gibanja, izražene septembra 1973, so izrazito nacionalistične. Zahtevajo sledeče:

- izgon vseh priseljencev na vzhodni obali;⁴
- razdelitev določenega dela zemlje med korziške kmete;
- zamenjavo vseh otoških funkcionarjev iz matične Francije s korziškim osebjem;
- poučevanje korziščine od osnovne šole dalje (Labro 1977, 94–95).

Januarja 1974 za medije izjavijo, da se ne zavzemajo ne za avtonomijo ne za neodvisnost Korzike, temveč le za priznanje korziškega naroda (prav tam). Vendar drug vir navaja nekoliko drugačne zahteve; ne zavzemajo se namreč za neodvisnost, temveč za neke vrste protektorat (Marsily v Crettiez 1999, 100).

Marca istega leta spričo nezadovoljstva z otoškim družbenim in ekonomskim položajem priznanju korziškega naroda dodajo še sledeče zahteve:

- pripravo razvojnega načrta za Korziko, ki bi odpravil posledice dveh stoletij kolonializma (petletni načrt);
- vrnitev vseh Korzičanov, ki bi si to želeli, v domovino (v roku petih let);
- prednost Korzičanov pri vseh zaposlitvah in zemljiščih ter izgon kolonov, raznih špekulantov in drugih izvajalcev kolonializma (Crettiez 1999, 100).

Ocenjuje se, da so pripadniki izhajali predvsem iz Bastie in Ajaccia, natančneje iz kmečkega in delavskega sindikata ter združenja mladih podjetnikov (prav tam, 101–102).

FPCL nase opozori septembra 1973 z bombnim napadom na eno izmed italijanskih ladij, ki so močno onesnaževale korziško morje. Francoska vlada se namreč na onesnaževanje navkljub protestom javnosti in dvema manifestacijama januarja in avgusta istega leta ni odzvala (Labro 1977, 88–94). Oktobra izberejo tri simbolične tarče bombnih napadov: vojaško bazo v Solenzari, državno blagajno v Ajacciu in agencijo francoske letalske družbe, kar izraža neposredno nasprotovanje francoski državi (Crettiez 1999, 99). V noči s 3. na 4. januar izvedejo serijo silovitih bombnih eksplozij, česar Korzika do tedaj ni poznala (Labro 1977, 94). V tej noči je tarča napadov tudi 5 trgovin francoskih priseljencev iz Severne Afrike (Crettiez 1999,

³*Fronte Paisanu Corsu di Liberazione*. Prevod je povzet po francoskem prevodu v Crettiez 1999, 175.

⁴Šlo je za naselitev okoli 17.000 "črnih stopal" (potomcev Francozov, izgnanih iz Severne Afrike po dekolonizaciji) med 1957 in 1966, ki so jim oblasti podelile zemljo ter ugodnejše subvencije kot domačinom (Labro 1977, 61).

99–100). FPCL izvaja napade predvsem v mestnih okoljih Bastie in Ajaccia ter na kmetijskem področju ob vzhodni obali Korzike.

Financiranje bi lahko bilo eden izmed možnih razlogov za razpad skupine. Leta 1976 je bila namreč v igri razdelitev sredstev, pridobljenih s strani podpornih odborov po dogodku v Alérii (glej poglavje 3.5). Druga možnost je t. i. prostovoljno subvencioniranje, ki je sredstva dejansko črpalo iz političnega izsiljevanja (Crettiez 1999, 102).

FPCL ponudi oblastem 60 dni časa, da stopijo v stik z njimi. Po pretečenem roku pričnejo z napadi v noči s 3. na 4. januar 1974. Skupina poda intervju za lokalni časopis.

3.4 Paolijeva pravica⁵ (1974–1976)

Pripadniki skupine, ki marca 1974 izvede svoj prvi napad, izhajajo iz vrst FPCL-ja in radikalizirajo politična stališča in metode delovanja. Natančnejši cilji niso bili izpostavljeni, saj je skupina vztrajala v podtalju, znan je le okvir politične usmeritve. Organizacija ni kljubovala francoskemu narodu, marveč kolonializmu francoske države. Paolijeva pravica si je zlasti prizadevala obuditi korziško kulturo in zavest (Crettiez 1999, 100–101). Iz tega je mogoče sklepati, da je bil poudarek bolj na samih akcijah in je bil to hkrati tudi cilj v smislu opozarjanja na zapostavljenost Korzike in izgubo njene identitete.

Ocenjuje se, da kot pri FPCL-ju tudi tukaj pripadniki izhajajo predvsem iz Bastie in Ajaccia, natančneje iz kmečkega in delavskega sindikata ter združenja mladih podjetnikov (Crettiez 1999, 101–102).

Teroristična dejavnost se začne z bombnim napadom na letališču v Bastii. Skupina sicer napada na celotnem območju Korzike, a napadi dosežejo tudi kontinentalno Francijo: tarča napadov sta npr. ministrstvo za šolstvo v Parizu in pomorsko podjetje v Marseillu. Pogosto so napadeni državni simboli in prostori francoske administracije (Crettiez 1999, 101).

Skupina izda dokument,⁶ ki je kritika skupine FPCL in politične dejavnosti legalnega gibanja ARC⁷ (Labro 1977, 107–108).

⁵*Ghjustizia Paolina*. Pasquale Paoli je korziška zgodovinska osebnost, na katero se navezuje ime skupine.

⁶Manifest ob binkoštih (*Manifeste de la Pentecôte*).

⁷Akcija za prepород Korzike (*Azzione per a rinascita corsa*).

3.5 Komandosi pri Alérii (21. in 22. avgust 1975)

Razlog za podvig skupine so bile finančne prevare podjetij s kontinentalne Francije in bogatih kmetov, povratnikov iz Severne Afrike, zoper katere lokalna oblast kljub opozorilom ni ustrezno ukrepala. Prevara je namreč oškodovala male korziške kmete. Gibanje ARC ni bilo zadovoljno s predlaganimi ukrepi s strani oblasti, kar jih je navedlo k prepričanju, da korziški prefekt, predstavnik francoske države na otoku, ščiti prevarante s kontinentalne Francije. Osem oboroženih pripadnikov omenjenega legalnega gibanja je tako zasedlo vinsko klet nekega francoskega kmeta – povratnika pri mestu Aléria. Dejanje je bilo simbolične narave, prisotni so bili tudi novinarji, saj je bil vstop v hišo prost. Glavni namen je bil opozoriti širšo francosko javnost na nenormalne razmere na Korziki, na finančne malverzacije in popolno ignoriranje lokalnih interesov (Labro 1977, 111–113).

A dan kasneje so oblasti na kraj poslale čez 2000 žandarjev, helikopterje in lahke oklepnike, čeprav so imele opravka le s skupinico, ki se ji je medtem pridružilo še kakih 10 mož. Skupina je zajela 4 talce, da bi se zaščitila, a jih je kmalu izpustila. Po intervenciji žandarjev je bil rezultat sledeč: dva ubita in nekaj ranjenih žandarjev ter en ranjen aktivist gibanja ARC. Čezmerni odziv vlade je korziška javnost sprejela z izrazitim neodobravanjem, v sledečih mesecih so se tako odvile številne manifestacije in neredi z eno smrtno žrtvijo in 16 ranjenimi (Crettiez 1999, 44–47).

Vlada se je na razplet odzvala z razpustitvijo gibanja ARC,⁸ ki je bilo do tedaj relativno zmerno, kar je z ARC-jem posledično pomenilo potisk v ilegalnost (Labro 1977, 119). Dogodek je torej velikega pomena za nastanek najpomembnejše teroristične organizacije v zgodovini Korzike, skupine FLNC⁹.

3.6 Narodnoosvobodilna fronta Korzike – FLNC (1976–1989/1990)

FLNC nastane s spojitvijo organizacij FPCL-ja in Paolijeve pravice v noči s 4. na 5. maj 1976, priključijo pa se jim tudi mladi aktivisti iz gibanja ARC. Združitev je na nek način strnitev vrst v odgovor na odmevni dogodek pri Alérii.

⁸Gibanje ARC naj bi od konca šestdesetih let dalje organiziralo napade proti naselitvi črnih stopal, sicer legalno gibanje naj bi imelo svoje oboroženo krilo. (Poggioli v Crettiez 1999, 99) Tudi Labro (1977, 108) tik pred dogodkom v Alérii omenja odcepitev radikalnejših in večinoma mlajših pripadnikov tega gibanja.

⁹Narodnoosvobodilna fronta Korzike (*U Fronte di Liberazione Naziunale di a Corsica/Le front de libération nationale de la Corse*).

3.6.1 Cilji

Program FLNC-ja, ki se obrača na korziško ljudstvo, je bil predstavljen na letaku, objavljenem 6. maja 1976 v korziškem časopisu, kjer so navedeni sledeči cilji:

- *priznanje narodnih pravic korziškega ljudstva, uničenje vseh instrumentov francoskega kolonializma (vojska, administracija, koloni);*
- *vzpostavitev ljudske demokratične oblasti, kar je volja vseh korziških domoljubov;*
- *zaseg velikih kolonialnih posesti, turističnih trustov;*
- *izvedba kmetijske reforme, ki bo upoštevala želje kmetov, delavcev, intelektualcev in ki bo v deželi odpravila vse vrste izkoriščanja;*
- *pravica do samoodločbe po zaključku prehodnega obdobja treh let, med katerim bo administracija sestavljena iz enakega števila sil nacionalistov in okupacijskih sil. To obdobje dezalienacije bo našemu ljudstvu omogočilo demokratično izbiro svoje prihodnosti s Francijo ali brez nje* (F.L.N.C., le site de la génération FLNC 2006d).

Poleg tega omenjeni letak opozarja na nasilno priključitev Korzike Franciji in odtlej neprestano uničevanje korziške narodne identitete, ki je omogočeno s pomočjo lokalnih veljakov. Francoski kolonializem je Korzičanom odvzel neodvisnost in svobodo, prinesel raznarodovanje ter ogrožitev jezika in kulture (prav tam).

Temeljne zahteve FLNC-ja so tako priznanje korziškega naroda, odprava t. i. kolonializma in pravica do samoodločbe, ki bi obvarovala korziško kulturo in jezik. Med ostalimi cilji je opazna izrazita družbena naravnost v smislu političnega, ekonomskega, socialnega in kulturnega angažmaja.

Zahteva po samoodločbi pa ni podana najbolj jasno. FLNC predvsem v začetni fazi delovanja namreč niha med zahtevama po samoodločbi in po neodvisnosti. Javne izjave so polne dvoumij glede tega, tako leta 1983 FLNC na primer izjavi, da se "zahtevana neodvisnost lahko uresniči skupaj s Francijo in ne proti njej" (Crettiez 1999, 187). Viri navajajo nasprotujoče si podatke, saj "v osemdesetih letih FLNC opusti zahtevo po neodvisnosti, ki jo izraža vse od nastanka organizacije" (F.L.N.C., le site de la génération FLNC 2006a). Temu sledi izjava leta 1987, ko FLNC med svoje temeljne cilje ne uvrsti neodvisnosti, temveč priznanje jezika in razpustitev regionalne skupščine (Le Figaro; Libération v Crettiez 1999, 187).

Navajajo še zahteve, kot npr. vračanje korziškega jezika in kulture na vsa področja (izobraževanje, javno življenje, radiotelevizija) in odpravo vseh oblik špekulacij, zlasti nepremičninskih (F.L.N.C., le site de la génération FLNC 2006b).

Ena izmed temeljnih značilnosti FLNC-ja je ekološka naravnost njihovega nacionalizma. Tako si je skupina prizadevala za zaščito korziške zemlje pred nebrzdanimi tujimi interesi, kot npr. pred nenadzorovanim turizmom, katerega množičnost in infrastruktura bi uničila tradicionalno arhitekturo in obalo (Crettiez 1999, 163; Labro 1977, 68).

Socialistične ideje se v programu FLNC-ja pojavljajo občasno, a precej nejasno; med tiskovno konferenco leta 1989 prvič opredelijo pojem izvirnega socializma in izpostavijo svoj družbeni načrt (Crettiez 1999, 159). Toda socialistična ideološka opredelitev FLNC-ja ni v skupini nikdar širše sprejeta (prav tam, 163).

Izjave FLNC-ja stalno ponavljajo, da sta francoski kolonializem in francoska država krivca za nastale težave na Korziki. A skozi različne izjave in izdane dokumente se predvsem v osemdesetih letih prikaže še druga politična težnja, saj je cilj v ozadju dejansko boj proti uveljavljenemu družbenemu in političnemu sistemu, ki je na Korziki tedaj veljal in velja še vedno, to je tradicija klana. Hkrati je to tudi želja po osvajanju zakonitega političnega prostora.

3.6.2 Struktura

V začetku je FLNC relativno strukturirano gibanje, ki sledi piramidalni organiziranosti in združuje centralizirano vodstvo, sestavljeno iz nekaj posameznikov, s člansko bazo, sestavljeno iz vojaških aktivistov, ki se deli na geografsko določene politične in vojaške sektorje (Crettiez 1999, 120). Najdba arhiva skupine leta 1978 je razkrila razdelitev FLNC-ja na dve regiji, Bastio in Ajaccio, in nato na osem sektorjev, izmed katerih je vsak imel svojega vodjo. Zbor vodij je predstavljal Svet¹⁰, nad njim je bila Skupščina¹¹, ki je oblikovala predloge, sprejemala odločitve in dejansko vodila organizacijo (Gayraud 1990).

Prvotne ambicije FLNC-ja niso bile vojaške, saj so sprva nameravali postati struktura, ki bo združila korziško družbo v narodno zvezo, katera bi bila nad klani (Farrugia 2004, 152). Toda v osemdesetih letih se organizacija postopoma vse bolj prepušča vojaški logiki. Njeni voditelji preučujejo delovanje IRE in postavljajo strategijo po njenem zgledu. V tem času si nadenejo tudi javno sprejemljivejšo podobo v obliki legalne organizacije CCN¹² (Farrugia 2004, 152).

¹⁰ *Consigliu.*

¹¹ *Ghjunta.*

¹² *Consulta di i cumitati naziunalisti* (Svet nacionalističnih odborov).

Organizacijska shema FLNC-ja, ko so leta 1987 zaseženi arhivi organizacije, kaže na relativno razpršeno strukturo. Na vrhu je Svet, sestavljen iz 8–12 članov, ki nadzira in usklajuje delovanje štirih odborov: vojaškega, ekonomskega, političnega in mednarodnega/propagandnega, izmed katerih je vsak sestavljen iz 6–8 članov. Odbori vplivajo na delo 6 regionalnih skupin, določenih geografsko, od katerih vsako sestavljajo sektorji: Corte (4 sektorji), Balagne (2 sektorja), Porto-Vecchio (4 sektorji), Ajaccio (5 sektorjev), Plaine-Orientale¹³ (4 sektorji) in Bastia (4 sektorji). Vsak sektor je nadalje sestavljen iz bojnih celic, izmed katerih so nekatere specializirane. Za posebne akcije se lahko oblikujejo mešane skupine, načeloma ob podpori Sveta. Povezava s političnim odborom gre prek regionalnih vodij. Teh je šest in imajo pomembno vlogo tako v podtalni organizaciji kot v javnih strukturah. Sektor načeloma nadzoruje več bojnih celic, ki imajo precej spremenljivo področje delovanja in tudi spremenljive operativne zmožnosti. Bojna celica je največkrat sestavljena iz treh mož (Lefebvre 1999, 216–221).

Struktura FLNC-ja ni postavljena po sektorjih delovanja, temveč po geografski razdeljenosti, kar pomeni bolj ali manj avtonomen prenos odgovornosti za politično, vojaško in finančno delovanje na regionalno raven. Prav razpršenost strukture FLNC se med razvojem izkaže kot pomanjkljivost za organizacijo, zaradi česar pride do postopnega razpada na regionalne sektorje (Crettiez 1999, 120–123).

Proti koncu osemdesetih let je vse več odsekov delovalo brez nadzorstva vodstva, ki je bilo razcepljeno med zagovornike vrnitve k politično-vojaški centralizaciji in tiste k uvedbi notranje samostojnosti sektorjev. Tako se oblikujejo različne struje, ki nakazujejo kasnejšo razcepitev: *canal historique*,¹⁴ prisoten na severu, *canal habituel*,¹⁵ prisoten na jugu, in *Resistenza*,¹⁶ ki deluje predvsem na področju mest Ajaccio in Corte (Crettiez 1999, 126–127).

3.6.3 Financiranje

Ekonomski odbor je bil zadolžen za financiranje organizacije, ki je bilo vzpostavljeno s pobiranjem t. i. revolucionarnega davka, z investiranjem v legalne dejavnosti in s prerazdelitvijo finančnih sredstev med sektorje (Crettiez 1999, 120). V prvih letih so zbrana sredstva nizka (Poggioli v Investigateur 2003b). Kasneje si organizacija finančno

¹³Vzhodna obala.

¹⁴Zgodovinski kanal.

¹⁵Običajni kanal.

¹⁶Odpor.

precej opomore. Zaradi vse številnejših akcij vodstvo podtalne organizacije leta 1982 uvede centraliziran način financiranja oboroženega boja. Svet je s pomočjo centraliziranega načina financiranja zbrani denar delil nazaj med regije, ki so ga nadalje delile med sektorje (Crettiez 1999, 123). FLNC konec leta 1982 uradno potrди pobiranje revolucionarnega davka (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006b). Le-to je sicer v rabi že pred tem, k uradni potrditvi akcij pa je organizacija prisiljena zaradi dejanj, s katerimi so se njeni posamezniki osebno okoriščali z izsiljevanjem (Investigateur 2003b). Revolucionarni davek je v praksi poimenovanje za izsiljevanje z grožnjo premoženju ali življenju. Izsiljevani so zlasti "francoski koloni in drugi, ki se okoriščajo na račun Korzičanov" (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006b).

Od 1982 dalje pridobiva FLNC z vložkom v turistično podjetje nezanemarljive in redne finančne prihodke, ki se z leti povečujejo. Denar se v enakovrednih deležih porazdeli med regije, preostanek gre Svetu (Poggioli v Investigateur 2003b)

Po ustanovitvi delavskega sindikata STC¹⁷ v letu 1984, ki ga je iz ozadja vodil FLNC, se je izsiljevanje vršilo tudi prek organizacije stavk, ki so imele precejšnjo moč prepričevanja na podjetja, da so se sporazumeli o višini zneska revolucionarnega davka (Gayraud 1990).

FLNC se je po vsej verjetnosti financiral tudi z ropi (prav tam). Med druge oblike financiranja se uvršča prekomerna in izsiljena cena za oglaševanje v glasilu FLNC-ja *U Ribombu* (Investigateur 2004b).

Prav financiranje se izkaže kot eden najpomembnejših dejavnikov za postopen razpad organizacije. Vodstvo je namreč vse težje obvladovalo centralizirano financiranje, saj so se mu zoperstavljale regije in sektorji, ki so sebe uvrščali v samo operativno jedro organizacije (Crettiez 1999, 123–124). Leta 1987 se je pojavil predlog, ki je spodbujal regije k samostojnemu pridobivanju finančnih sredstev, pri čemer se je vnela diskusija o tem, da bi določen delež pripadel regiji. Delež je bil glede na pomembnost določen med 25% in 50%. S tem je vodstvo izgubilo odločilno besedo pri delitvi in zlasti nadzor pri pobiranju revolucionarnega davka (Poggioli v Investigateur 2003b; Crettiez 1999, 124). Ko del vodstva FLNC-ja prične diskurz, ki se oddaljuje od vojaške logike, mu drugi del oporeka, da za tem stoji zgolj dejstvo, da se je omenjeni del vodstva že zadostno osebno okoristil s sredstvi organizacije. Obtožbe se še nadaljujejo, zaradi česar večji del

¹⁷Korziški delavski sindikat (*Syndicat des travailleurs corse/Sindicatu di i travagliadori corsi*).

vodstva, ki podpre obtožene, iz organizacije izključi okrog 300 pripadnikov (Lajus 2003).

Razcep organizacije se izrazi tudi na ravni prehoda od nacionalističnega terorizma na običajni kriminal. Boj proti turističnemu razvoju obale je npr. pojenjal, ko so določeni posamezniki iz vrst FLNC-ja uvideli, da je t. i. varovanje bogatih turistov, torej izsiljevanje v zameno za varnost, lahko donosno (Crettiez 1999, 127).

Korziški izseljenci naseljujejo območje, ki sega od francoskega Sredozemlja in Pariza do Južne Amerike ter Venezuele, kjer naj bi živelo kakih 700 do 800 tisoč Korzičanov. Izmed teh se jih kakih 300.000 vsako leto vrača domov vsaj na počitnice, kar pojasnjuje urejenost hiš sicer praznega podeželja (Partlič 2000, 7). Korziške diaspore kot možnega vira financiranja ne gre izključevati, čeravno obravnavani viri te povezave izrecno ne navajajo.

3.6.4 Napadi

Vojaški odbor je nadziral akcije različnih operativnih sektorjev. Usklajeval je porazdelitev napadov med sektorji in določal izbor tarč (Crettiez 1999, 120).

3.6.4.1 Napadi zoper premoženje

Napadi so večinoma usmerjeni proti materialnim tarčam. Najpogostejši so bombni napadi, saj le-ti predstavljajo 95% vseh nasilnih dejanj (Hermant 1999, 206), neredko je tudi nočno streljanje na objekte.

Tabela 3.1: Statistika napadov s strani FLNC-ja glede na vrsto tarče (1980-1990)¹⁸

	Banke	Drž. uprava, simboli	Varnost- ne sile	Hiše	Turizem	Podjetja, trgovine	Politične tarče, sindikati	Skupaj
Skupaj	346	354	89	715	274	622	19	2419
% od vseh političnih napadov	14,3%	14,6%	3,7%	29,6%	11,3%	25,7%	0,8%	100%

Vir: Crettiez (2007).

Najpogostejši so napadi na počitniške hiše (29,6%); če k temu prištejemo še napade na turistične objekte (11,3%), znaša skupni delež 40,9%. Crettiez (1999, 111) visok delež napadov na počitniške hiše, turistične objekte in kampe razlaga kot enostaven način pridobivanja javne podpore, ki tudi operativno ni težko izvedljiv, saj si s tem nadevajo podobo braniteljev okolja in korziške identitete. Pogosta tarča teh napadov je premoženje nekorziških lastnikov. Na drugem mestu so napadi na podjetja in trgovine (25,7%), ki so pogojeni s pridobivanjem finančnih sredstev. Podatek, ki vsekakor zasluži pozornost, je nizek delež napadov, usmerjenih proti francoski državi. To so napadi na državno upravo in državne simbole (14,6% – sem sodijo napadi na upravne zgradbe, razne izpostave ministrstev, sodne palače, davčne uprave, vozila, pa tudi napadi na premoženje državnih podjetij: telekom, podjetje za distribucijo električne energije, letalska družba itd.), kamor lahko dodamo še napade na varnostne sile (3,7% – sem se uvrščajo napadi na policijske postaje, žandarmerije, vojašnice, nočno streljanje na te objekte, napadi na vozila, napadi na prebivališča zaposlenih ministrstva za obrambo ...), kar skupaj znaša 18,3%. Ta podatek ne sovпада z izraženimi cilji FLNC-ja, kajti boj te organizacije je, kot razglša sama, usmerjen proti francoski oblasti oziroma francoski kolonizaciji.

Drug vir navaja, da je FLNC med 1976 in 1989 prevzela odgovornost za 3212 napadov izmed skupaj 6243 izvedenih napadov na Korziki v tem obdobju. FLNC ne prevzema odgovornosti za vsa dejanja, zlasti ne tedaj, ko gre za dejanja, ki bi bila v javnosti sprejeta odklonilno (Gayraud 1990). Če bi na osnovi zgornjega podatka hoteli določiti število napadov FLNC-ja v času celotnega obstoja skupine, nam primanjkuje še podatek

¹⁸Avtor uporablja termin politični napad, kar je uporabno za ponazoritev terorističnih napadov. Izvirna razpredelnica se nanaša na obdobje 1980–1995, tako so podatki v tabeli prirejeni do leta 1990.

za leto 1990. Le-tega podaja Crettiez (2007), ki za leto 1990 navaja 203 napade, kar v seštevku s prejšnjim podatkom znaša 3415 napadov v času od 1976 do 1990.¹⁹

3.6.4.2 Napadi zoper osebe

Crettiez (prav tam) za obdobje od 1978 do 1990 navaja skupaj 25 smrtnih žrtev in 18 ranjenih, za katere odgovornost prevzame FLNC ali jih je moč pripisati tej skupini. Upoštevaajoč navedene podatke pripade med smrtnimi žrtvami največji delež predstavnikom varnostnih sil (24%) in različnim kriminalcem (24%). Dalje so aktivisti, ki tako ali drugače delujejo proti korziškim nacionalistom (20%), obrtniki (16%), pomembne osebnosti (12%) in nacionalistični aktivisti (4%).

Med smrtnimi žrtvami je skupno 7 takšnih ali drugačnih predstavnikov oblasti (pripadnikov varnostnih sil in visokih funkcionarjev). Njihov delež (28%) med skupaj ubitimi je relativno nizek glede na to, da FLNC za stanje na otoku krivi zlasti francosko oblast. Pomen tega podatka se nekoliko spremeni, če upoštevamo število hudo ranjenih, kjer je velika večina (83%) predstavnikov varnostnih sil, a je pri tem potrebno upoštevati naravo njihovega dela.

Najpogostejši način izvedbe napadov proti osebam je napad s pomočjo ročnega strelnega orožja (prav tam). Žrtve napadov so natančno izbrane glede na poklicno ali politično dejavnost, ki jo opravljajo. Izjeme seveda so, ampak redke: primer nediskriminatornega nasilja je aprila 1981, ko kmalu po pristanku letala francoskega predsednika v Ajacciu podtaknjena bomba v hangarju letališča ubije enega, rani pa 8 ljudi; napad je izveden podnevi (Presse corse TV 1999). V seštevku s številom ranjenih, navedenih zgoraj (18), je skupno število ranjenih 26.²⁰

Drug vir navaja podoben podatek; FLNC naj bi od 1976 do 1989 prevzela odgovornost za 28 smrtnih žrtev (Gayraud 1990). Če k temu prištejemo še dva umora leta 1990, ki ju navaja Crettiez (2007), dobimo seštevek 30 smrtnih žrtev.

3.6.4.3 Porazdelitev napadov

Največ napadov je izvedenih predvsem v mestnih okoljih v bogatejših in bolj poseljenih predelih Korzike, medtem ko je revnejša notranjost otoka bistveno manj ogrožena (Hermant 1999, 211). Pretežni del napadov pripade mestoma Ajaccio in Bastia, ki

¹⁹Tukaj nastopi vprašanje usklajenosti obeh metodologij zbiranja podatkov, česar ni mogoče preveriti. Točen podatek o številu napadov je pravzaprav težko določiti, saj se je razcep FLNC-ja na tri veje vršil postopoma in je nemogoče opredeliti točen datum razpada skupine.

²⁰Ponovno se pojavlja vprašanje usklajenosti metodologij, katerih nedostopnost onemogoča ugotovitev pravilnega podatka. Opazka velja tudi za podatek o številu smrtnih žrtev v odstavku, ki sledi opombi v besedilu.

štejeta skupaj čez polovico otoškega prebivalstva in imata največje število upravnih in finančnih ustanov ter podjetij, hkrati pa tudi številne nezaposlene, ki predstavljajo pomembno bazo za podtalno dejavnost. Pomemben delež napadov zavzema tudi vzhodna obala, kjer je največ priseljencev iz Severne Afrike, medtem ko je jug pred napadi relativno varnejši, predvsem zaradi vlaganja v turizem pod vodstvom struje MPA,²¹ ki se sporazume s predstavniki klana. Razporejenost napadov potrjuje decentralizirano strukturo FLNC-ja, saj se s pogostostjo napadov odslikujejo področja delovanja šestih operativnih vej (Crettiez 1999, 113–115).

3.6.4.4 Značilnosti napadov

Napadi so lahko posamezni, kjer gre za enega ali nekaj napadov. Lahko pa so tudi množični, ko se izvajajo na različnih lokacijah na celotnem otoku v isti noči. Tak napad, ki šteje običajno nekaj desetih eksplozij, novinarji poimenujejo modra noč.²² Prva modra noč se je zgodila v noči uradnega nastanka FLNC-ja, ko je Korziko in kontinentalno Francijo doletelo 21 bombnih napadov (18 na otoku in trije na kontinentu: Pariz, Nica, Marseille), za katere je FLNC prevzela odgovornost (F.L.N.C., *le site de la génération FLNC 2006c*). Z več hkratnimi napadi hoče FLNC pokazati enotnost podtalnega gibanja in njegovo udarno moč (F.L.N.C., *le site de la génération FLNC 2006č*).

V času enotnega FLNC-ja je izvedenih nekje med 30 do 40 takih akcij. Najpomembnejše so akcije, izvedene po celotni Korziki, a pogosto so izbrane posamezne regije (samo severni ali samo južni departma), včasih je izbrano eno mesto ali nekaj mest, ki so lahko na Korziki ali tudi na kontinentu. Take akcije so bile izvedene npr. v Parizu ali Lyonu. Akcije v eni noči dosežejo število od kakih 20 (redko manj) pa vse do okoli 100 bombnih napadov, ki nujno obsegajo širše ozemlje²³ (*Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006a*; Caporossi 2007).

V splošnem se bombni napadi izvajajo večinoma v nočnem času, kajti možnost naključnih človeških žrtev je tedaj najmanjša. Napadi zoper turistične objekte se izvajajo ponoči, izjemoma tudi podnevi, in včasih vključujejo kratkotrajno zajetje ter oddaljitev talcev zaradi njihove varnosti, kar daje skupaj z izkazanimi operativnimi

²¹*Mouvement pour l'autonomie* (Gibanje za avtonomijo). Pojavi se koncem osemdesetih let kot ena izmed struj v FLNC-ju, kasneje je to legalna oblika teroristične organizacije FLNC *canal habituel*.

²²V francoščini *nuit bleue*.

²³Podatki so okvirni.

zmogljivostni izjemno medijsko odmevnost v primerjavi z brezosebnimi napadi na počitniške vile in upravne stavbe (Crettiez 2007).

Konec osemdesetih let se pojavijo prve jasne cepitve FLNC-ja. Že od februarja 1987 trojica aktivistov, ki operira po celem otoku, zagreši po oceni kakih 170 napadov in vsaj en umor, pri čemer je opazen viden prehod k večji nasilnosti (Crettiez 1999, 126). Kasneje se pojavlja vse več napadov, ki jih posamezne struje FLNC-ja izvedejo samostojno še pred uradnim razpadom skupine.

3.6.5 Operativne zmogljivosti

3.6.5.1 Pripadniki

Konec sedemdesetih let se organizacija modernizira, nekatere izmed svojih aktivistov pošlje na usposabljanje v Libanon (Crettiez 2006, 50). V osemdesetih letih naj bi skupina FLNC po ocenah štela največ 100 izurjenih aktivistov, poleg njih še okoli 200 aktivistov, ki so lahko koristno pripomogli k delovanju organizacije (Gayraud 1990). Teroristična organizacija naj bi v tistem času skupaj štela nekje do 1000 bolj ali manj aktivnih simpatizerjev (Crettiez 1999, 137).

Pripadniki FLNC-ja praviloma delujejo v okolišu, od koder izhajajo, saj s poznavanjem domačega terena najbolje ocenijo primerne tarče in način izvedbe napada. Za usposabljanje novih aktivistov pri ravnanju z eksplozivnimi sredstvi je zadolžen vojaški odbor FLNC-ja, ki skrbi tudi za zборе oboroženih aktivistov (prav tam, 120).

Pripadniki organizacije po svoji socialni pripadnosti dokaj zvesto odlikujejo socialno strukturo korziškega prebivalstva, kar je vidno na osnovi aretacij in policijskih poizvedb. V sedemdesetih letih se v organizacijo vključujejo (po vrstnem redu od najštevilčnejših do najmanj številčnih) uslužbenci, kmetje, študentje in dijaki, samostojni podjetniki, trgovci, delavci, uradniki, nezaposleni in obrtniki. Po starosti sodijo pripadniki organizacije v skupino med 20 in 40 let, povprečje je nekje okrog 30 let (prav tam, 135).

3.6.5.2 Oboroženost

Kot že omenjeno, predstavljajo večino vseh terorističnih dejanj na Korziki bombni napadi. Za njihovo izvedbo se uporabljajo različne vrste eksplozivnih sredstev, največkrat se omenja plastik oziroma industrijsko razstrelivo, eksploziv za kmetijsko uporabo na osnovi nitrata in eksploziv goma F15, ki ga povežejo z delno izpraznjenimi plinskimi jeklenkami (Crettiez 2007).

Začetna oborožitev FLNC-ja ni znana v podrobnosti, a kot kaže, se sprva uporablja strelno orožje iz 2. svetovne vojne (brzostrelke Stern, MP44 in lovske puške). 1978 nabavijo prve brzostrelke in MAK 49. Oborožijo se še z belgijskimi puškami FAL, potem z ruskim AK-47, ki je prvič uporabljen 1987, nakupljen je tudi en kos M79. Večino predstavlja orožje, dostopno v prosti prodaji, zlasti lovske puške, vendar je orožje tehnično izboljšano, da se povečata hitrost streljanja in domet (npr. prireditev vizirja). V splošnem velja, da se FLNC izogiba preveč očitni militarizaciji. Nabava strelnega orožja je povezana s krajo 21 kosov MAK 49 v Toulonu, nekaj ostalega orožja pa je nabavljenega prek mednarodnega črnega trga, prek katerega si priskrbijo puške FAL in AK-47. Povezave so še z libanonsko orožarsko potjo, od koder pride M79, ter z razkrito švicarsko potjo, ko je zaseženih 35 brzostrelk in 30 kg eksploziva, kar je bilo namenjeno FLNC-ju (Crettiez 1999, 130).

Napadi z eksplozivnimi sredstvi in delno izpraznjenimi jeklenkami so povezani s krajami plinskih jeklenk, ki navadno napovedo, na katerem področju bo prišlo do bombnega napada. Logistika za napade je namreč prepuščena posameznim sektorjem, ki izkoristijo razpoložljive zmožnosti na določenem področju. Sektorji so tako zadolženi tudi za pridobitev eksplozivnih sredstev, ki jih ukradejo na gradbiščih, redkeje tudi s posebnimi operacijami z vdorom v specializirana podjetja ali vojaške centre (prav tam, 129).

Z opremo in oborožitvijo upravlja vojaški odbor FLNC-ja (Crettiez 1999, 120). Nekaj skrivališč orožja in eksploziva je razkritih v letih 1978, 1983 in 1984 (Caporossi 2007). Skladiščenje orožja je vsekakor potrebno kot predpriprava na večje akcije. Sicer se oskrba z eksplozivom izvaja bolj ali manj sproti, glede na potrebe akcij.

Upoštevajoč način terorističnega delovanja lahko trdimo, da FLNC strelnemu orožju ne posveča glavne pozornosti, saj spričo prevladovanja bombnih napadov strelno orožje povečini ne pride v poštev, razen za nočno obstreljevanje žandarmerij in drugih objektov.

3.6.6 Komuniciranje z javnostmi

FLNC hitro uvidi, da je komuniciranje z javnostmi ena izmed temeljnih nalog, ki jih mora organizacija opravljati. Že v noči nastanka FLNC razpostavi propagandne letake po ulicah in poštnih nabiralnikih po vsej Korziki, poleg tega dan kasneje v korziškem dnevnem časopisu prevzamejo odgovornost za izvedene napade (F.L.N.C., le site de la génération FLNC 2006č).

Organiziranje tiskovnih konferenc se po pomembnosti postavlja ob bok vojaškim in političnim dejavnostim organizacije. Tiskovne konference organizira vojaški odbor, medtem ko mednarodni/propagandni odbor (ki zagotavlja izhajanje in razpečevanje internega časopisa *U Ribellu*²⁴) skrbi za komunikacijo z mediji in državo glede oboroženih akcij ter je zadolžen za odnose z drugimi osamosvojitvenimi gibanji²⁵ (Crettiez 1999, 120–121). FLNC z izjavami za tisk prevzame odgovornost za napade. S tiskovnimi konferencami se javnosti posredujejo cilji, program in tudi opredeljevanje do splošnih ali posameznih zadev. Poleg izjav za tisk dajejo še intervjuje za časopise ter izdajajo knjižice oziroma dokumente (F.L.N.C., le site de la génération FLNC 2006a).

Najpomembnejše so tiskovne konference, na katere so povabljeni določeni novinarji, ki nato sporočila teroristične organizacije posredujejo prek televizije. Konference se pogosto odvijajo ponoči med grmičevjem. Med konferencami so teroristi zakrinkani v črno pokrivalo z odprtinami za oči in so oboroženi.

V sedemdesetih letih so tovrstne tiskovne konference pripravljene še precej improvizirano, a jih postopoma izpopolnijo. V osemdesetih letih, ko je deljenje letakov še vedno aktualno, dobijo tiskovne konference še dodatno težo, saj se teroristi oblačijo po zgledu francoskih protiterorističnih enot: nosijo črne uniforme, črna pokrivala in orožje.

Pristop prek medijev do javnosti je včasih še neposrednejši. FLNC npr. pripravi napad sredi belega dne z vnaprejšnjim opozorilom medijev, da le-ti lahko snemajo. Toda največjo odmevnost v javnosti imajo večkratne eksplozije v isti noči, s katerimi hoče FLNC vplivati na politično diskusijo (Crettiez 2006, 66).

Dostopanje do javnosti se izvaja tudi s pomočjo vizualno in zvočno učinkovitih načinov komuniciranja. Organizacija tako opozarja nase s prestreljenimi obcestnimi označbami in z nočnim streljanjem. Omeniti velja tudi grafite, ki se pojavijo na raznovrstnih stavbah (napadenih, naseljenih ali zapuščenih), na zidovih, tablah ipd. Grafiti so v obliki raznih napisov, kratic, pogosto se uporablja tudi slikovni motiv upornika – terorista z mitraljezom.

Pri navezavi stika z mediji FLNC uporablja poseben postopek potrditve avtentičnosti določene operacije. S potrditvijo akcij prek uradne izjave za javnost zavračajo odgovornost za vse operacije, ki niso bile izvedene pod njihovim nadzorstvom (Poggioli v Investigateur 2003b). Komunikacija je vzpostavljena s pomočjo posebne šifre, ki jo

²⁴Upornik.

²⁵Tukaj sta mišljeni zlasti IRA in ETA.

pozna vodstvo FLNC-ja v Ajacciu in dva otoška novinarja, čemur pravijo običajni kanal (*canal habituel*) (Crettiez 1999, 122). Ta način komunikacije dobi leta 1988 tekmeča, kajti posamezne skupine na severnem delu Korzike prevzemajo odgovornost za napade prek drugega kanala, ki mu novinarji nadenejo ime zgodovinski kanal (*canal historique*). Ime izvira iz uporabe starejše šifre v komunikaciji med FLNC-jem in novinarji, ki ni bila več v rabi (Lajus 2003).

Zanimivost pri iskanju publicitete, ki jo razkrivajo novinarji, je taktika FLNC-ja, ki včasih izkoristi razpoložljivost in prisotnost novinarjev, da prisostvujejo na tiskovni konferenci, ki sicer ni bila načrtovana, ali da na hitro izvedejo sicer nenačrtovano teroristično dejanje. Pri tem jim je v pomoč korekten stik z novinarji posameznih medijev (Crettiez 1993).

3.7 Fronta akcije proti neodvisnosti in avtonomiji²⁶ – F.R.A.N.C.I.A. (1977–1983)

Skupina nastane leto dni za FLNC-jem in je skupek različnih protinacionalističnih gibanj. Predstavljala naj bi oboroženo krilo gibanja Francoska in republikanska Korzika.²⁷ Cilj skupine je bil boj proti korziškim nacionalistom. Njihovo delovanje je vključevalo bombne napade na nacionaliste in njihove družinske člane, načrtovali naj bi tudi umore 5 korziških nacionalistov leta 1978. Uporabljajo še pisne grožnje s smrtjo. Skupina naj bi bila vpletena v umor korziškega terorista leta 1983 (Unita naziunale 2007a; Unita naziunale 2007b). F.R.A.N.C.I.A. naj bi bila povezana s tajnimi državnimi službami (Molas 2000, 27), to je Služba državljanske akcije (SAC).²⁸ Toda pomanjkanje konkretnjših podatkov zahteva previdnost pri opredeljevanju te skupine.

3.8 Odpor²⁹ (1989/1990–1996)

3.8.1 Cilji

Resistenza je ena izmed treh skupin, ki nastanejo na osnovi FLNC-ja. Po nekaterih informacijah skupina izstopi iz FLNC-ja zaradi nestrinjanja z načinom pogajanj z vlado,

²⁶*Front d'action nouvelle contre l'indépendance et l'autonomie.*

²⁷*Corse Française et Républicaine.*

²⁸*Service d'Action Civique.*

²⁹*Resistenza.*

po drugih jo ustanovijo izobčeni člani FLNC-ja (Lajus 2003). Politično je bila povezana z legalnim gibanjem ANC,³⁰ ustanovljenim 1989. Njeni cilji so priznanje korziškega naroda, boj proti zemljiškim špekulacijam, varovanje korziške identitete in boj proti mafijskim združbam. Predpostavljamo lahko, da med cilje sodi tudi pravica do samoodločbe, čeprav upoštevani viri tega izrecno ne navajajo. Že ob uradni ustanovitvi oktobra 1990 *Resistenza* obsodi pobiranje revolucionarnega davka.

3.8.2 Napadi

Organizacija leta 1990 izvede prve napade in deluje do 1996. Njeni člani se postopoma priključujejo drugim terorističnim organizacijam. Skupno število zavedenih terorističnih dejanj je 145, ki pa glede metod delovanja ne prinašajo posebnosti v primerjavi z nekdanjim FLNC-jem. Bombni napadi so izvedeni nad upravnimi stavbami, bankami, policijskimi objekti, počitniškimi hišami, razdejali so tudi dva nudistična kampa ipd. V času delovanja izvedejo nekaj večkratnih bombnih napadov v isti noči. Na tak način je januarja 1993 izvedenih 21 bombnih napadov, marca 1995 jih je 35, ki ranijo 4 osebe, in januarja 1996 še 39, izmed katerih je 12 neuspešnih. Organizacija je dejavna zlasti v osrednjem in na južnem delu otoka, nekaj je tudi napadov na severu (Bastia, Saint-Florent). Vsaj en napad, ki prizadane državno letalsko podjetje, je izveden v južni Franciji. Eden izmed napadov leta 1991 vključuje začasno zajetje štirih talcev. Na kraju napada skupina pogosto pusti letake, označene z njeno začetnico, "R"³¹ (Caporossi 2007; Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006c; Morawski 1996; Humanité 1992b; Humanité 1991.). Izvedejo drzno akcijo, med katero z ukradenim helikopterjem priletijo na enega izmed otokov južno od Korzike, pretvarjajoč se, da so turisti, in z bombnimi napadi poškodujejo več apartmajev, last poslovnežev, ki naj bi tam izvajali pranje denarja (Humanité 1992a). Napadi, izvedeni januarja 1996, so bili v opozorilo notranjemu ministru, ker je njihovo skupino izključeval iz pogajanj s korziškimi teroristi (Morawski 1996). Teroristična dejavnost *Resistenze* postopoma potihne, tudi zaradi obsodbe podtalnega delovanja s strani njene zakonite sorodnice ANC (Crettiez 2002, 37).

³⁰*Accolta nazionale corsa* (Korziški narodni zbor).

³¹Podatki so okvirni.

3.8.3 Komuniciranje z javnostmi

V času delovanja organizirajo najmanj tri tiskovne konference, med katerimi prevzamejo odgovornost za izvedene napade ali se opredelijo do določenih aktualnih dogodkov, kot je npr. obsodba umora enega izmed aktivistov FLNC *canal historique*³² s strani lastne organizacije (Sauli 2006b). *Resistenza* ne izvaja teroristične dejavnosti od 1996 do pridružitve v FLNC *union des combattants*³³ leta 1999, ko razglasijo skupno prekinitve napadov. Čeprav skupina tedaj ni več delujoča, sta aprila 2000 in leta 2003 v javnost posredovani dve izjavi – očitno je nekdo še vedno posedoval potrditveni kanal, s katerim je razpolagala *Resistenza* v času obstoja, in je na ta način komuniciral z vlado in s korziško javnostjo (Unita nazionale 2006e, Investigateur 2003g).

3.9 FLNC običajni kanal³⁴ (1989/1990–1997)

3.9.1 Cilji

Del vodstva skupine, ki kasneje tvori FLNC *canal habituel*, že v času enotnega FLNC-ja izhaja iz prepričanja, da je glede na to, da njihova volilna baza predstavlja kakih 20% volivcev, potrebno oboroženi boj ne le omejiti, ampak z njim celo preiti v stopnjo, ko bi ga postopoma odpravili (Lajus 2003).

Na zasedanju marca 1991 skupina izpostavi številne politične in strukturne sklepe. Izpostavijo različne ovire, od katerih je najprej omenjen kolonializem, čigar delovanje se tesno navezuje na sistem klanov. Poleg tega kritizirajo še nepravilni način politične akcije. Cilji boja so po njihovem prej dosegljivi s postopnim uvajanjem sprememb kot pa s hitrimi, revolucionarnimi prijemi. Pri tem okrajo pripadnike ostalih skupin, ki se z nepremišljenostjo in najortodoksnejšim marksizmom in leninizmom oddaljujejo od primerne načina boja (Sauli 2006a).

Leta 1992 se MPA³⁵ (gibanje za samoodločbo), legalno krilo te skupine, odpove zahtevi po neodvisnosti Korzike (Terrorwatch 2005), kar v praksi pomeni tudi omilitev zahtev oboroženega krila FLNC *canal habituel*.

³²FLNC zgodovinski kanal.

³³FLNC združenje bojnikov (FLNC UC).

³⁴FLNC *canal habituel*.

³⁵*Mouvement pour l'autodétermination* oziroma, kot ga imenujejo nasprotniki, *Mouvement pour les affaires*, v pomenu gibanje za posel oziroma poslovna združba.

3.9.2 Struktura

Po razkolu ostane v FLNC *canal habituel* večji del vodstva FLNC-ja in manjši del baze aktivistov (Lajus 2003). Skupino sestavljajo večinoma aktivisti, ki so prej tvorili t. i. leteči sektor (*secteur V*), to je sektor, ki je spadal pod regijo Ajaccio in je bil dejaven po celotnem otoku. Stara struktura FLNC-ja preide v roke MPA-ja oziroma skupine FLNC *canal habituel* (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006c). Vendar viri ne navajajo, kako nova struktura deluje v praksi. Predpostavljamo lahko, da skupina ohrani ločitev med vodstvenim organom in bazo aktivistov, a ni mogoče opredeliti delovanja odborov in razdelitve na sektorje.

3.9.3 Financiranje

Skupina nadaljuje z načinom financiranja, vzpostavljenim v okviru FLNC-ja. Toda septembra 1992 pod pritiskom medijev, ki povezujejo podtalne nacionalistične skupine z mafijskim načinom delovanja, FLNC *canal habituel* razglasi ukinitve revolucionarnega davka in napove, da bodo vnaprej aktivisti sami poskrbeli za financiranje (Investigateur 2003š). Vendar je težko določljivo, če je bilo to v danem kontekstu tudi takoj izvedljivo. Sicer na spremembo načina financiranja teroristične skupine gotovo vpliva dejstvo, da določen del nekdanjih aktivistov te skupine od 1990 dalje investira v različne gospodarske dejavnosti (Crettiez 1999, 132).

Posamezniki v MPA-ju se ukvarjajo s turizmom, trgovino, podjetništvom in še čem. Sredstva, ki so jih nakopičili z izsiljevanjem, so investirali v različne objekte in dejavnosti na južnem delu Korzike, v kontinentalni Franciji in v tujini. Neodvisnost jih ne zanima več, vse, kar zahtevajo, je gospodarski razvoj pod vodstvom lokalnih oblasti (Lefèvre v Assemblée Nationale 1998). Finančno izkoriščanje posameznih področij, kjer se interesi med novonastalimi terorističnimi skupinami križajo, so eden izmed razlogov za medsebojne obračune, ki nastopijo v sredini devetdesetih let. Sicer pa poslovne ambicije oslabijo to teroristično organizacijo, kar odpira širše možnosti nenadzorovanega in dvomljivega delovanja (Crettiez 1999, 132–133).

3.9.4 Napadi

FLNC *canal habituel* razglasi več prekinitvev napadov. Prekinitve akcij večkrat ponovijo, jih prekličejo in ponovno razglasijo ter nazadnje podaljšujejo njihovo veljavnost. Med vsem tem časom izvajajo napade v slogu nekdanjega FLNC-ja. Napadi niso omejeni zgolj na jug Korzike, temveč sežejo tudi na sever in v južno Francijo.

Tarče napadov so upravne stavbe, premoženje državnega podjetja, sodišče; znana je tudi javna obsodba na smrt pripadnika FLNC *canal historique* (Caporossi 2007).³⁶

Avtomobil-bomba se na Korziki prvič uporabi še v času enotnega FLNC-ja aprila 1988. FLNC *canal habituel* s tem nadaljuje; na tak način je močno poškodovana regionalna upravna stavba v Bastii, kjer je bilo v avtomobilu, parkiranem v garaži stavbe, podtaknjenih 80 kg eksploziva (Chabrun 1999). Decembra 1992 je med dopoldnevom izveden bombni napad na davčni urad v Nici, kjer po prejetem opozorilu v zadnjem trenutku evakuirajo zaposlene, pri čemer so trije ranjeni, med njimi eden huje (Caporossi 2007). Avtomobil-bomba je uporabljen tudi leta 1996 za napad na enega izmed vodij konkurenčne organizacije, FLNC *canal historique*, med katerim umre ena oseba, dve sta hudo ranjeni, poškodovanih je tudi vsaj pet mimoidočih. Eksplozija naj bi bila sprožena s pomočjo daljinskega upravljalnika (Humanité 1999). FLNC *canal habituel* za to dejanje ne prevzame odgovornosti, četudi je mogoče slog in motiv za napad pripisati prav tej organizaciji. Število zabeleženih poročil o napadih je nizko (okrog 5), vendar je mogoče predpostavljati, da zbrani podatki niso popolni. Od leta 1993 dalje nastopi obdobje medsebojnih obračunov med FLNC *canal habituel* in FLNC *canal historique*. Razlogi so različni: želja po vojaškem in političnem monopolu na terenu in tudi v očeh javnosti, nadalje je to želja po finančni koristi, nenazadnje pa gre tudi za osebna maščevanja (Crettiez 1999, 106). Vsaj en umor iz tega obdobja je delo skupine FLNC *canal habituel*, a jih je po vsej verjetnosti več.

Nasilje, ki ga izvajajo nekdanji aktivisti skupine FLNC *canal habituel*, postaja latentno in ne zgloda več ideološko, usmerjeno proti "kolonialni državi", temveč proti odločitvenim administrativnim krogom z namenom pridobivanja dodatnih prednosti, davčnih odlogov, finančnih pomoči ipd. (Crettiez 1999, 224).

3.9.5 Operativne zmogljivosti

Tiskovna konferenca aprila 1993 združi kakih 150 zamaskiranih oboroženih mož, pri čemer je težko določiti, ali je šlo za aktivne pripadnike ali bolj za simpatizerje. Skupina FLNC *canal habituel* se sooči s postopnim odhajanjem pripadnikov. Manjši del, ki se zavzema za ukinitvev podtalnega krila, oktobra 1992 zapusti MPA, kar je gotovo znak neenotnosti tudi v oboroženem krilu. Del skupine, ki zavrača poslovne ambicije

³⁶Podatki so okvirni.

posameznikov v tej teroristični skupini, se odcepi in ustanovi novo skupino, FLNC *du 5 mai 1996*³⁷ (Crettiez 2002, 37).

3.9.6 Komunikacija z javnostmi

Skupina komunicira z novinarji prek kanala, ki ga je prej uporabljal enotni FLNC. Prav ta komunikacija razkriva neko posebnost, saj skupina sprejme ime, ki ji ga pravzaprav nadenejo novinarji glede na potrditev avtentičnosti sporočila, to je običajni kanal (*canal habituel*). V komunikaciji z javnostjo FLNC *canal habituel* ohrani način sporočanja, ki je bil prisoten že pod enotno organizacijo: podajo izjave za javnost, najavijočasne prekinitve napadov in podaljšanja teh premirij ter razkazujejo svojo enoto aktivistov in orožje. Novost je gotovo dodatni pomen tiskovnih konferenc, v katerih se s konkurenčno organizacijo FLNC *canal historique* spopadajo za pozornost javnosti. Leta 1991 tako obtožijo skupino FLNC *canal historique*, da le-ta teži k vse večji militarizaciji (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006č). Namen drugih konferenc je ovreči obtožbe FLNC *canal historique*, da postajajo mafijska združba (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006e). Posnamejo tudi propagandno kaseto o narodnoosvobodilnem boju na Korziki (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006a).

V začetku devetdesetih let se je francoski notranji minister pogajal z vsemi terorističnimi skupinami. Vendar je skupina FLNC *canal habituel* kljub temu dobila občutek, da je pri pogajanjih zapostavljena, na kar se je odzvala z nasiljem (Investigateur 2004č).

Med svojo zadnjo tiskovno konferenco januarja 1997 se zbere kaka stotinja oboroženih in zamaskiranih aktivistov in trije člani vodstva, ko je razglašena razpustitev skupine (Humanité 1997a).

3.10 FLNC zgodovinski kanal³⁸ (1989/1990–1999)

Organizacija zasluži posebno pozornost, saj postane v času svojega obstoja najdejavnejša teroristična skupina na Korziki.

³⁷FLNC 5. maja 1996.

³⁸FLNC *canal historique*.

3.10.1 Cilji

Skupina v primerjavi s FLNC-jem radikalizira svoja stališča. Novembra 1990 na prvi tiskovni konferenci predstavijo svoja stališča, s katerimi želijo "nadgraditi teh 15 let boja ter politično filozofijo družbenega prednačrta, predlaganega med diskusijo konec leta 89 (...)" (Sauli 2006a). Vendar izražena socialistična usmerjenost skupine ni bistvena za njeno politično delovanje. Julija 1992 obnovijo jasno zahtevo po neodvisnosti, ki "predstavlja nadgraditev pravice do samoodločbe" (prav tam). Na tiskovni konferenci januarja 1996 izpostavijo že znane zahteve: priznanje korziškega naroda, vzpostavitev korziškega izobraževalnega sistema, priznanje korziškega jezika, odpravo regionalnih upravnih organov³⁹, povečanje pristojnosti nove korziške skupščine, spremembo volilnega zakona, prenovo korziškega gospodarstva, poseben davčni status, ureditev investiranja ter prenovo javnih prevozov (Sauli 2006b). Interesno polje skupine je, kot sama navede med tiskovno konferenco decembra 1993, tudi boj proti nepremičninskim špekulacijam in drogi (Unita nazionale 2006c).

3.10.2 Struktura

Legalno politično krilo skupine je *A Cuncolta Naziunalista*, ki 1998 postane *A Cuncolta Independista* in se tedaj veže v koalicijo *Corsica Nazione* (Crettiez 2006, 59). Podrobnejše strukturiranosti skupine viri ne navajajo; tako lahko predpostavljamo, da skupina ohrani delitev na sektorje, razpostavljene po otoku, kar je moč sklepati iz razporejenosti napadov po celotni Korziki. Ni jasno, kako je sestavljeno vodstvo. Svet kot vrhovni organ je najbrž ohranjen, a predvsem manjka podatek, če ohranijo delovanje različnih odborov.

3.10.3 Financiranje

Po izjavi, ki jo je podala oseba, blizu FLNC *canal historique*, naj bi organizacija do leta 1993 za svoje delovanje na letni ravni potrebovala med 3 in 5 milijonov tedanjih frankov (med 450.000 in 750.000 evrov). Sredstva naj bi služila predvsem za življenjske potrebščine aktivistov, ki so se prelevili v politike (Investigateur 2004č).

Pripadniki te skupine so bili manj integrirani v korziško gospodarstvo kot njihovi nasprotniki v FLNC *canal habituel*. Revolucionarni davek je ostajal pomemben način pridobivanja finančnih sredstev, ki je bremenil investitorje, lastnike velikih turističnih kompleksov in prevoznih podjetij (Lefèvre v Assemblée Nationale 1998). A

³⁹*les conseils généraux*

organizacija se je vse bolj posluževala metod financiranja, ki mejijo na kriminal oziroma tja popolnoma sodijo. Meja med dejanji, ki jih je moč umestiti med politična oziroma teroristična, in med tistimi, ki so povsem običajna kazniva dejanja, je postala vse bolj nedoločna.

Tudi FLNC *canal historique* se tako kot njen tekmeč FLNC *canal habituel* prične ukvarjati z različnimi posli. Stalen vir financiranja predstavlja varnostna služba, ki se ukvarja s prevozom denarja (kar je v protislovju z dejstvom, da so prej ta vozila napadali), ter na splošno z varovanjem (objektov, prireditev ...). Podjetje je bilo ustanovljeno že 1986, torej še v času enotnega FLNC-ja, in je zaposlovalo skorajda izključno ljudi, blizu nacionalistom. Poslovanje je bilo uspešno, saj je npr. v letu 1996 doseglo promet okrog 2,6 milijona evrov. Dve leti kasneje oblasti podjetje likvidirajo, a leta 2000 se ustanovi novo podjetje z enako dejavnostjo in skoraj istimi zaposlenimi. Leta 1996 eden izmed vodij te teroristične organizacije prav tako ustanovi varnostno službo, ki leta 1998 doseže promet 1,5 milijona evrov. FLNC *canal historique* ima posebne privilegije pri velikih delodajalcih na otoku, ki so v zameno za t. i. varovanje nudili zaposlitev aktivistom teroristične organizacije (Crettiez 2002, 37).

Organizacija je imela močan vpliv v nogometnem klubu v Bastii, prek katerega je financirala svoje delovanje. Z večkratnimi bombnimi napadi na neko turistično agencijo je bilo med letoma 1994 in 2003 izsiljeno sponzorstvo za klub v višini 6 milijonov evrov (France 2).

Organizaciji je uspelo vnesti svoj vpliv med prejemnike državnih in evropskih subvencij (univerza, kmetijski sektor in kultura), kar je prav tako predstavljalo pomemben način okoriščenja (Lefèvre v Assemblée Nationale 1998).

FLNC *canal historique* je nadaljeval prakso nekdanj enotnega FLNC-ja s prekomerno in izsiljeno ceno za oglaševanje v tedniku *U Ribombu*. Tednik je s strani oblasti pridobil pravico za trženje oglasov, ki je bila veljavna vse do umora korziškega prefekta 1998, ko so oblasti le reagirale. A dejavnost se je nadaljevala še po tem, saj so kljub majhni nakladi (okrog 500 izvodov) in temu primerni učinkovitosti kampanje podjetja raje odkupila mir (Investigateur 2004b). Samo prej omenjena turistična agencija naj bi tako med letoma 1993 in 2003 tedniku nakazala okoli 650.000 evrov (TF1 2005).

Ustanavljanje podjetij se je vezalo tudi na druge dejavnosti, kakršni sta npr. čistilni servis in gradbeništvo. Slednje je v praksi delovalo tako, da se je gradbeno podjetje z naročnikom dogovorilo o poslu, a se dela kar niso zaključila in so tako predstavljala stalen vir prihodka (Investigateur 2004c).

Še en način pridobivanja sredstev je predstavljal nabave v prehrabnenih trgovinah brez plačila na koncu. Kasneje so se te nabave spremenile v tolerirane kraje, med katerimi so blago prenesli v neko drugo trgovino in tam izsilili njegov odkup. To je metoda, ki je po malem lahko prinesla precejšnjo finančno korist (Investigateur 2004a).

V okviru FLNC *canal historique* so teroristična dejanja vse bolj prehajala v običajna kazniva dejanja. Zgovoren primer je izsiljevanje in grožnja z bombnim napadom, pri katerem je odkupnina za posamezen napad znašala med 3000 in 5000 franki (med 450 in 750 evri). Taka dejanja so posameznim skupinam aktivistov omogočala preživljanje, a vodstvu niso bila vedno znana (Crettiez 1999, 133).

3.10.4 Napadi

Najpomembnejša vloga še vedno pripada bombnim napadom, katerih izvajanje se po vsej verjetnosti bistveno ne razlikuje od izvajanja napadov v času pred razcepom nekdanj enotnega FLNC-ja. FLNC *canal historique* prve napade izvede še pred formalnim razcepom na tri organizacije v letu 1990. Leto kasneje opozori na svojo operativno moč s t. i. modro nočjo v šestih krajih širom Korzike z bombnimi napadi na veliko število turističnih in drugih objektov (skupaj okoli 85). Pri tem uporabijo tudi že znan način kratkotrajnega zajetja talcev, njihovo premestitev zaradi varnosti in kasnejšo izpustitev. Praksa izvajanja več hkratnih napadov v eni noči se ponovi še decembra 1992 s 24 napadi, januarja 1993 s 50 napadi in februarja 1997 z 61 napadi. V vsem tem času se izmenjujejo obdobja prekinitev napadov z obdobji manjše ali večje teroristične dejavnosti po vsej Korziki in na kontinentu. Za napade v francoskih kontinentalnih mestih so izbrane simbolične tarče (državna uprava, žandarmerije, občinski uradi, pošte, davčni uradi, sodišča ...). Najodmevnejše dejanje je gotovo napad na občinski urad oktobra 1996 v Bordeauxu, kjer je tedaj županoval tedanji francoski premier. En napad izvedejo na bližnji Sardiniji v znak protesta zaradi tankerjev, ki so vozili blizu korziške obale. V času svojega obstoja FLNC *canal historique* po podatkih, dosegljivih prek svetovnega spleta, prevzame odgovornost za skupno vsaj 380 terorističnih napadov (Caporossi 2007; Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006a; Humanité 1997b; Investigateur 2003c; Investigateur 2003i).

Določeni napadi izkazujejo uporabo nasilja v večji meri kot nekdanj enotni FLNC. Poveča se število napadov s strelnim orožjem na žandarmerije, v uporabi je tudi raketomet z dezaktivirano raketo, vendar so to osamljeni primeri, ki jih izvajajo točno določene skupine (Crettiez 1999, 131).

FLNC *canal historique* oktobra 1992 in avgusta 1993 prevzame odgovornost za umor prekupčevalcev z drogo, vsakokrat gre za dva umora. Junija 1993 izvedejo umor enega izmed svojih aktivistov, za katerega avgusta prevzamejo odgovornost, sklicujoč se na "legitimno pravico do preventivne samoobrambe"; v ozadju so se namreč pripravljali določeni umori brez vednosti vodstva (Lajus 2003). Dejanski vzrok umora naj bi bilo nasprotovanje tega aktivista povezovanju organizacije z določenimi poslovnimi krogi na otoku (Crettiez 1999, 242). Skupno število umorov, ki jih izvede FLNC *canal historique*, je torej vsaj 8, verjetno pa še več. Točnega skupnega števila ni mogoče natančno določiti, vsekakor pa organizacija prevzame odgovornost za 3 umore in en poskus. Leta 1998 je bil v napadu lažje ranjen en žandar.

3.10.5 Operativne zmogljivosti

3.10.5.1 Aktivisti

Organizacija je imela na razpolago prek 100 aktivistov, tiskovna konferenca novembra 1990 jih je prikazala 400, tista januarja 1996 pa skoraj 600 (Crettiez 2006, 57). A ti zadnji so bili večinoma simpatizerji, ki so se zbrali izključno za ta dogodek (Lajus 2003).

Na prelomu devetdesetih let se je novačenje novih aktivistov izvajalo na hitro, in to med mladimi, ki so bili politično manj motivirani, a zato tembolj razvneti ob dejstvu, da pripadajo podtalni organizaciji (Poggioli v Crettiez 1999, 128). Tedaj je v organizacijo vstopilo precej ljudi, ki so izhajali iz revnih predelov Bastie in Ajaccia (Investigateur 2004č). To je toliko bolj pripomoglo k oblikovanju manjših aktivnih skupin, ki so bile izjemno nasilne, in k razpršitvi odločevalske moči v okviru FLNC-ja ter hčerinskih skupin (Poggioli v Crettiez 1999, 128). Osebe, aretirane v letu 1996 zaradi povezave s terorističnimi dejanji, kažejo bistveno spremenjeno socialno strukturo aktivistov v primerjavi z nekdanjim FLNC-jem. Več kot polovica je bila nezaposlenih, če pa k tem prištejemo še študente, predstavlja delež tako rekoč neaktivnih kar tri četrtine vseh pripadnikov. Način novačenja pripomore k profesionalizaciji aktivistov (Crettiez 1999, 135–136).

V letu 1999 naj bi FLNC *canal historique* po policijskih virih štel največ 40 aktivnih teroristov in okoli 100 podpornikov (prav tam, 137).

3.10.5.2 Oborožitev

Od razcepa leta 1990 dalje se je izmed novih terorističnih skupin predvsem FLNC *canal historique* ogreval za povečanje arzenala. Med orožjem, ki so ga razkazovali med tiskovnimi konferencami, so izraelske pištole Jericho, avstrijske pištole Glock, pištole Beretta, dve puški Galil za streljanje na daljavo, več kosov orožja Uzi, brzostrelke Ingram, puškomitraljezi Heckler und Kauch, več kosov orožja famas, jurišne puške M16, švicarske jurišne puške SIG-SG-540, raketometi ameriške in jugoslovanske izdelave, ruski raketometi RPP-7 in ročne bombe (Crettiez 1999, 130–131; Crettiez 2006, 57). Med orožjem prav gotovo ostaja tudi tisto, ki je bilo v rabi v okviru enotnega FLNC-ja, torej prirejeno in tehnično izboljšano orožje, dostopno v prosti prodaji, zlasti lovske puške.

3.10.6 Komunikacija z javnostmi

Med medijskimi konferencami FLNC *canal historique* daje vtis precej bolj militarizirane organizacije v primerjavi z enotnim FLNC-jem. S črno-rdečimi uniformami so posnemali domače elitne policijske enote (Crettiez 1999, 131). Tiskovne konference niso več namenjene le francoski državi in francoski javnosti, temveč vključujejo tudi sporočila za ostale teroristične organizacije, s katerimi tekmujejo za pozornost javnosti, v prvi vrsti je to FLNC *canal habituel*. Medijske konference, na katerih razkazujejo svoje orožje, služijo tako za izkazovanje vojaške moči pred oblastmi kot tudi pred organizacijo FLNC *canal habituel*.

Slednji torej namenijo očitke, da se spreminja v mafijsko združbo (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006e).

Ena izmed dejavnosti, ki sodi k financiranju organizacije, a za le-to ni bistvena, je marketing. FLNC *canal historique* trži podobo korziškega upornika s puško, ki se pojavlja na majicah, vžigalnikih, zastavicah, brisačah in podobnih izdelkih. Dobro zastopanost teh izdelkov je najti tudi na internetu. Marketinška dejavnost služi organizaciji kot propaganda, ki ji nudi stalen dotok novih članov (Crettiez 2002, 37). Organizaciji postopoma uspe pridobiti in angažirati pripadnike starostnega razreda med 15 in 25 leti (Tafani v Crettiez 1999, 136), kar je gotovo tudi zahvaljujoč učinkoviti propagandi.

3.11 Korziške revolucionarne oborožene sile⁴⁰ – FARC (1992–1993, 1999–2002, 2004–2006)

Januarja 1993 skupina pošlje videokaseto na korziško regionalno televizijo. Februarja istega leta prevzame odgovornost za skupno 6 napadov v južni in zahodni Franciji. Leta 1999 se ponovno pojavijo, tokrat le preko izjav za medije, v katerih sporočijo, da sprejemajo pogajanja z vlado, in kasneje, ko zahtevajo zaustavitev izvajanja represije s strani države

(Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006d; Caporossi 2007).

Skupina se znova pojavi leta 2004, vendar se zdi, da ime prevzamejo drugi aktivisti (Chichizola 2004). Skupaj s skupino *Armata di u Populu Corsu*⁴¹ decembra 2005 razglasijo "Korziško republiko". Izveden je en bombni napad, in to julija 2004 na stavbo v lasti pomembnega korziškega politika. Istega meseca izrečejo grožnjo pomembnim korziškim politikom (prav tam; Investigateur 2004f).

3.12 Uporniška fronta⁴² (1995–1999)

Skupino sestavljajo zlasti radikalnejši nekdanji pripadniki FLNC *canal historique*, ni pa izključeno, da se jim ne pridružijo tudi aktivisti FLNC *canal habituel* ali *Resistenze*. Poudarjen je vojaški način delovanja nasproti francoski državi. Skupina nasprotuje pogajanjem FLNC *canal historique* z vlado, začetim 1995, do katerih tudi kasneje ohranijo kritičen odnos, saj pogajanja po njihovem pomenijo nesprejemljivo popuščanje boja za neodvisnost (Crettiez 2002, 37). Po neki predpostavki naj bi bila skupina pomožno krilo posameznim sektorjem skupine FLNC *canal historique* za dejanja, ki jih vodstvo ni odobravalo (Investigateur 2003r; Investigateur 2003a). Skupina obsodi spopade med nacionalisti (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006e). Znana je tudi po antisemitizmu (Begles 1996).

Na kraju napada včasih pustijo letake, s katerimi opozorijo nase. Izmed najmanj 16 izvedenih terorističnih napadov je nekaj bombnih napadov, ki prizadanejo žandarmerije, občinske urade, državna podjetja ter zasebno podjetje, in streljanje na žandarmerije. Poleg tega izrečejo grožnjo visokemu korziškemu uradniku. Leta 1999 se z drugimi terorističnimi skupinami znova poenotijo z ustanovitvijo FLNC *union des*

⁴⁰*Forzi armati rivoluzionari corsi.*

⁴¹*Armada korziškega naroda.*

⁴²*U Fronte Ribellu.*

combattants,⁴³ a vseeno ohranijo kritičen odnos do pogajanj z vlado (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006e; Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006f). Določeni napadi so nastrojeni proti francoski državi na kontinentu (Crettiez 2002, 37), a podrobnejših podatkov spletni iskalniki ne razkrivajo.

3.13 Corsica Zuffri (1996)

Skupina prevzame odgovornost za dva bombna napada aprila 1996 v mestu Porto-Vecchio

(Humanité 1996). Težko je izključiti, da gre za strukturirano in ne le za začasno skupino, čeravno je druga predpostavka verjetnejša, saj drugih poročil o njenem delovanju ni najti.

3.14 FLNC 5. maja 1996⁴⁴ (1996–1999)

Skupina, katere člani prihajajo predvsem iz FLNC *canal habituel*, a tudi iz *Resistenze*, nastane predvsem zaradi nasprotovanja gibanju MPA, torej zakoniti obliki skupine FLNC *canal habituel*, saj nasprotujejo njihovim poslovnim ambicijam. Hočejo se vrniti k osnovam podtalnega oboroženega boja na otoku. Po razpustitvi FLNC *canal habituel* se število pripadnikov FLNC *du 5 mai 1996* brž poveča, a je zaradi preusmeritve določenega dela aktivistov v gospodarsko delovanje, pa tudi zaradi prevlade organizacije FLNC *canal historique*, novonastala skupina precej okrnjena glede terorističnega delovanja. Skupno izvedejo kakih 20 bombnih napadov. Oktobra 1998 po odločitvi skoraj 130 aktivistov, dejavnih v zakoniti obliki skupine FLNC *du 5 mai 1996*, to je *Corsica Viva*, da prekinejo s podtalno dejavnostjo, se vojaški potencial skupine močno zmanjša (Crettiez 2002, 37).

Tiskovna konferenca julija 1997 prikaže 7 maskiranih in slabo oboroženih teroristov, ki so podali svoje zahteve: priznanje korziškega naroda, načrt urejanja Korzike, spremembe na področju investiranja, transparentnost financiranja in poučevanje korziščine od osnovne šole do univerze (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006g).

⁴³FLNC združenje bojevnikov.

⁴⁴FLNC *du 5 mai 1996*. Ime se navezuje na 20-letnico nastanka FLNC-ja, in sicer 5. maja 1976 (uporablja se tudi krajše ime FLNC *du 5 mai*).

3.15 Sampieru⁴⁵ (1997–1998)

Skupina predstavlja del aktivistov skupine FLNC *canal historique*. Pojavi se februarja 1997, ko iz napadene žandarmerije ukradejo orožje, s pomočjo katerega je leto zatem izveden umor korziškega prefekta. Septembra 1997 izvedejo napad na izobraževalno institucijo v Strasbourgu, novembra pa še na terme v Vichyju (Crettiez 2002, 37–38). *Sampieru* posreduje novinarjem dve izjavi; v prvi prevzamejo odgovornost za prva dva napada, v drugi napovedo razpustitev skupine in obsodijo vsakršen morebitni umor političnih predstavnikov kolonialne države (Investigateur 2003m), kar kaže na notranji razkol v skupini v navezavi na umor prefekta, ki je sledil.

3.16 Skupina Erignac (1998)

Pripadniki izidejo iz skupine *Sampieru*. Februarja 1998 izvedejo umor korziškega prefekta, najvišjega predstavnika francoske države na Korziki, s strelji pištole. Pri dejanju sodeluje kaka desetina oseb. Imena si ne nadene sama, temveč je to novinarsko poimenovanje po umorjenem prefektu (Investigateur 2003e). Skupina prevzame odgovornost za napad v sporočilu za medije, s katerim hočejo pokazati odločnost Korzičanov, da bodo dosegli suverenost in priznanje pravice do neodvisnosti. Pri tem je bil prefekt označen kot oseba, ki je kolonializem na Korziki prignala še dlje kot dotlej. Zraven obsodijo še obračune med nacionalisti in pogajanja z državo (Unita nazionale 2006g). Najodmevnejše teroristično dejanje na Korziki motivira vlado, da pospešeno opravlja pogovore z nacionalističnimi in terorističnimi skupinami, a hkrati uvaja spremembe v varnostnem aparatu.

3.17 Ilegalec⁴⁶ (1999)

FLNC *du 5 mai 1996* naj bi se pretvoril v skupino *Clandestinu*, kar je ustrezalo načinu, kako na videz spoštovati tedaj že napovedano prekinitev napadov, ki jo kasneje sprejme več terorističnih organizacij, a hkrati tudi opozoriti na svojo udarno moč v času, ko so bila na vidiku pogajanja z oblastmi (Crettiez 2002, 37). Skupina tako izvede dvojni bombni napad na dve državni stavbi v Ajacciu sredi dneva v razmiku nekaj minut, v katerem je bilo ranjenih 7 oseb. Mediji so bili o napadu obveščeni tri četrt ure pred tem

⁴⁵Sampieru Corsu je korziška zgodovinska osebnost, na katero se navezuje ime skupine.

⁴⁶*Clandestinu*.

z napovedjo, da bo do eksplozije prišlo v roku 25 minut, s čimer so jim omogočili predvajanje v živo. Za prvega izmed obeh napadov je bilo kot eksplozivno sredstvo uporabljenih 40 litrov mešanice nitrata in goriva. Med komaj pravočasno evakuacijo oseb je ena ostala v zgradbi, a je bila nepoškodovana. Za napad na drugo stavbo je bil uporabljen avtomobil-bomba, v katerem je bilo med 80 in 100 litrov prav takšne mešanice. Sprožitev eksplozije naj bi bila izvedena iz daljave. Kasnejša lažna sporočila o podtaknjenih bombah tudi v drugih stavbah (srednja šola, vrtec, prefektura) so v mestu povzročila paniko. Skupina nekaj dni kasneje v sporočilu za javnost prevzame odgovornost za obe dejanji, ki naj bi predstavljali napad na simbole neustrezne davčne politike do Korzike in uničevanje korziške identitete⁴⁷ s strani francoske države (Presse corse TV 1999; Investigateur 2003j).

3.18 Korziška armada⁴⁸ (1999–2002)

Skupina nastopi junija 1999 z eno samo tiskovno konferenco za neki korziški časopis, na kateri se zbere okrog 20 teroristov, oboroženih s puškomitraljezi in raketometi (Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale 2006h). Skupina je izstopila iz FLNC *canal historique* zaradi nasprotovanja vse večji radikalizaciji in je tako postala njen nasprotnik. Razglašala se je za izključno nacionalistično skupino, saj so bile po njenem vse ostale podtalne skupine povezane z organiziranim kriminalom. Primarni cilji skupine vključujejo neodvisnost Korzike, premestitev zaprtih korziških teroristov s kontinentalne Francije v korziške zapore, izkoreninjenje organiziranega kriminala in povezav nacionalističnih skupin z organiziranim kriminalom na Korziki (MIPT Terrorism Knowledge Base 2007a). *Armata Corsa* je sprva nasprotovala pogajanjem z vlado in se angažirala v aktivnem boju proti nepremičninskim špekulacijam v pokrajini Balagne na severovzhodu Korzike. Prav slednje je povzročilo ostro nasprotovanje ekonomskih in včasih mafijskih krogov na Korziki in v pokrajini Var v južni Franciji (Crettiez 2002, 37). Februarja 2000 izjavijo, da ne nasprotujejo pogajanjem z vlado, a kljub temu kasneje poostrijo teroristične napade. Napadi so dosegli večino večjih krajev širom Korzike in so bili usmerjeni proti izpostavam ministrstva za prostor in počitniškim hišam. Napade so izvedli z uporabo eksplozivnih sredstev, z avtomobilom-

⁴⁷Uporabljen je izraz "la décorsisation", s čimer je poleg tega mišljena tudi izključevanje Korzičanov iz zaposlovanja v javni upravi.

⁴⁸*Armata Corsa*.

bombo in s pomočjo raketometov. Skupina je prevzela odgovornost za vsaj štiri umore. Po umoru enega izmed njenih vodij leta 2000 zagrozijo, da bodo v Parizu in v Strasbourgu na sedežu Sveta Evrope izvedli akcije z zagotovljenimi žrtvami, če ne bo izvedena preiskava o omenjenem umoru. Kot opozorilo vladi z napadom v Marseillu leta 2000 uporabijo avtomobil-bombo, v katerem pustijo neaktiviranih 100 kg eksploziva, prevzamejo pa tudi odgovornost za avtomobil-bombo, najdenega s strani varnostnih sil leto zatem v Parizu. Skupno število zabeleženih napadov *Armata Corse* je okoli 28. Eden izmed vodij skupine je bil osumljen pošiljanja pisemskih bomb dvema vodjema nekdanjega FLNC *canal historique*, kar je za korziško okolje neobičajno dejanje (Begles 2001; Investigateur 2005a; MIPT Terrorism Knowledge Base 2007a; France 3 Corse TV 2003; TF1 2001; Agence France-Presse 2005a).

Skupina je štela okrog 30 teroristov, izmed katerih je bilo zares dejavnih kakih 10. Njihovo število je bilo zdesetkano po valu obračunov, ki jih je izvedel FLNC *canal historique* – leta 2000 in 2001 umorijo dve vodji skupine. Skupno število umorov, katerih žrtev ali krivec je bila *Armata Corsa*, je 19. Vendar je bila večina izmed njih pripadnikov *Armata Corse* (Crettiez 2002, 37). Drug vir precizira število umorjenih pripadnikov *Armata Corse*, ki naj bi bilo 8 (Minorités 2004). Potemtakem je število umorov, storjenih s strani *Armata Corse*, 11. Umori njenih članov povzročijo, da preostanek skupine iz varnostnih razlogov ni aktiven (Crettiez 2002, 37).

3.19 Korziška ljudska fronta⁴⁹ (1999–2000)

Skupina se javnosti predstavi oktobra 1999, ko prevzame odgovornost za 6 napadov in 3 poskuse v noči na 1. oktober, ko so prizadete stavbe državnih podjetij, banka, počitniška hiša in druge stavbe. Zatem se priključi pogajanjem z vlado za prekinitev napadov. Januarja naslednje leto izvedejo tiskovno konferenco, v kateri sodeluje okrog 50 oboroženih in zamaskiranih mož, s katero se pridružijo ustanovitvi FLNC *union des combattants* in pogajanjem z vlado. Izjavijo, da prekinjajo z dejanji, s katerimi so nameravali doseči nadzor korziškega naroda nad lastnim razvojem in prekinitev nepremičninskih špekulacij. Cilji skupine so zaščita korziškega jezika in kulture ter neodvisnost Korzike. Avgusta 2000 v vnovični tiskovni konferenci, tokrat z okrog 30 možmi, izrazijo svoja pričakovanja do pogajanj z vlado, k čemur dodajo zahteve po pomilostitvi nacionalističnih zapornikov in iskanih osumljencev, zaustavitve represije in

⁴⁹U Fronte Patriotu Corsu.

prekinitev zaposlovanja Nekorzičanov v javnih službah. Prevzamejo še odgovornost za napada na upravno stavbo na jugu Korzike in na državno plovno podjetje v Marseillu (Unita naziunale 2006e; Unita naziunale 2006f; MIPT Terrorism Knowledge Base 2007č).

3.20 FLNC združenje bojnikov⁵⁰ – FLNC UC (1999–2007)

3.20.1 Cilji

Osnovna zahteva skupine, ki nastane decembra 1999 in je trenutno ena izmed dveh najpomembnejših aktivnih terorističnih organizacij na Korziki, je sprva korziška neodvisnost. Vendar pod pritiskom referendumu 2003⁵¹ že septembra istega leta spremenijo cilj v zahtevo po avtonomiji, ki po njihovem "ni v neskladju z zahtevo po neodvisnosti" (Investigateur 2003k).

V sporočilu za javnost decembra 2006 sta kot temeljna cilja objavljena priznanje korziškega naroda in "svobodna izbira svoje usode", kar je nova formulacija za samoodločbo. Ostali cilji so pridobitev zakonodajne oblasti, boj proti francoski državi, boj proti politični represiji, zaščita zemlje, boj proti drogi in boj proti naseljevanju tujcev (Rinnovu 2006b; Investigateur 2003g). Kot ovire za doseg svojih ciljev omenjajo francosko kolonizacijo in špekulacijo s korziško zemljo, ki sta omogočeni s pomočjo vodij klanov (Rinnovu 2006a).

3.20.2 Struktura

Decembra 1999 se v FLNC UC združijo naslednje teroristične organizacije: FLNC *canal historique*, *Clandestinu*, *Fronte Ribellu* in *Resistenza*. Združitvev skupin je odziv na združitvev 13 zakonitih nacionalističnih gibanj in strank v enotno koalicijo. Z združitvijo se odrečejo nasilju, a to dejanje naj bi zlasti prekinilo z obračuni med nacionalisti. Toda sočasno z združitvijo ni vzpostavljena tudi nova struktura, saj organizacija ostane pod prevladujočim vplivom FLNC *canal historique* (Crettiez 2002, 35).

⁵⁰FLNC *union des combattants*, krajše FLNC UC.

⁵¹Tedaj je na Korziki izveden referendum o podelitvi dodatnih institucionalnih pravic Korziki, s katerim bi po vladnem predlogu Korzika dobila poseben status teritorialne skupnosti. Volivci so zavrnili predlagane spremembe z minimalno večino 51% (Ministère de l'Intérieur 2006).

Leta 2002 FLNC UC zapustijo *Fronte Ribellu*, FLNC *du 5 mai 1996*, *Clandestinu* in *Resistenza* (Crettiez 2006, 57), ki kasneje tvorijo FLNC *du 22 octobre*.⁵² Politično krilo skupine FLNC UC je stranka *Corsica Nazione Indipendente*,⁵³ ki jo zastopajo tudi nekdanji člani FLNC *canal historique* (Crettiez 2006, 59).

3.20.3 Financiranje

FLNC UC kot metodo financiranja vsekakor ohranja izsiljevanje oziroma t. i. revolucionarni davek (Investigateur 2003g). Predpostavljamo lahko, da so v uporabi načini financiranja, ki jih je uvedel že FLNC *canal historique*, zlasti glede prepletenosti teroristične organizacije s kriminalnimi združbami in s poslovnim okoljem. Obravnavani viri sicer ne omogočajo podrobnejšega pogleda v financiranje FLNC UC.

3.20.4 Napadi

Domet napadov skupine FLNC UC je po celem otoku, redkeje napadi sežejo na kontinent (Marseille, Nica, Pariz). Organizacija nadaljuje tradicijo množičnih napadov v isti noči, le da izvedejo le eno takšno operacijo v maju 2006. Število napadov tedaj doseže številko 19, kar je bistveno manj od napadov FLNC *canal historique* ali nekdanjega FLNC-ja. Vrste tarč so znane, spreminja se le njihov delež. Najpogosteje napadene so hiše Nekorzičanov, še vedno so prisotni napadi na državo: palače sodišč in tožilstva, objekti in vozila varnostnih sil, a tudi prebivališča pripadnikov varnostnih sil, državna podjetja, finančne ustanove itd.

V napadih je veliko naključnosti, saj so glede na možne žrtve izvedeni manj obzirno kot nekdam. Poleg tega je včasih v rabi velika količina eksplozivnega sredstva, kar ogroža ne le izbrane tarče, temveč tudi širšo okolico. Julija 2003 skupina prevzame odgovornost za dvojni bombni napad v Nici, ki lažje rani 16 oseb. Marca 2002 so v napadu ranjeni štirje žandarji.

Najpogosteje je eksplozivno sredstvo nameščeno neposredno na objekt ali vozilo. Nekajkrat je pri napadih uporabljen raketomet; na tak način so napadeni objekti varnostnih sil in prefektura v Ajacciu. V uporabi je tudi avtomobil-bomba in streljanje na objekte. Še ena pomembna značilnost je vse pogostejša neuspešnost pri izvedbi napadov, npr. pri že omenjenih večkratnih napadih v eni noči maja 2006 skupina prevzame odgovornost za 19 napadov, medtem ko policija zabeleži le 16 napadov, od

⁵²FLNC 22. oktobra.

⁵³Neodvisni korziški narod.

katerih je 5 neuspešnih. Realna slika torej pokaže, da je v tej noči skoraj polovica napadov (8) neuspešnih. Januarja 2007 pride do nesreče med izvajanjem bombnega napada, pri katerem en aktivist umre, drugi je ranjen. Skupno število terorističnih dejanj v času delovanja skupine do konca prve polovice 2007 je vsaj 220, verjetno pa je pravi podatek višji (Unita nazionale 2007c; Forum des peuples en lutte; Le Figaro 2006a; Investigateur 2003c; Investigateur 2003k; Investigateur 2003l; Investigateur 2003n; Investigateur 2003o; Investigateur 2003s; Agence France-Presse 2004č; Agence France-Presse 2005b; MIPT Terrorism Knowledge Base 2007c).

Umori članov teroristične organizacije *Armata Corsa* so po vsej verjetnosti izvedeni s strani FLNC UC-ja. Nadaljuje se trend rasizma in ksenofobije, prisoten že pri predhodniku, FLNC *canal historique*. FLNC UC leta 2002 prevzame odgovornost za 6 napadov na severnoafriško skupnost (Commission nationale consultative des droits de l'homme 2003, 38). FLNC UC pogosto pošilja grožnje visokim korziškim predstavnikom, pripadnikom severnoafriške skupnosti in preprodajalcem mamil.

3.20.5 Operativne zmogljivosti

Trenutno je struktura FLNC UC-ja ocenjena na slabih 40 aktivistov, od katerih naj bi jih bila le peščica, ki izhaja iz FLNC *canal historique*, izurjenih (Crettiez 2006, 57). Glede na prevlado nekdanjih pripadnikov FLNC *canal historique* v FLNC UC-ju je pričakovati oborožitev v podobnem okviru, a spričo izpada precejšnjega števila aktivistov je oborožitev kvečjemu sorazmerno manjša. Vse pogostejši neuspešno izvedeni napadi in žrtve ter ranjeni na strani izvajalcev napadov kažejo na zmanjšano izurjenost teroristov, morda tudi na uporabo manj stabilnih eksplozivnih mešanic.

3.20.6 Komunikacija z javnostmi

Skupina obdrži način komuniciranja s pomočjo tiskovnih konferenc in izjav za javnost ter poda en intervju. Tiskovna konferenca novembra 2006 združi okoli 20 oboroženih in zamaskiranih teroristov (Cabinet d'Ingenierie Stratégique pour la sécurité 2006). Velja pripomniti, da so tiskovne konference in njihovi televizijski posnetki vse redkejši.

3.21 Brez imena – FLNC anonimnih⁵⁴ (2001–2003)

Skupina najprej deluje brez imena. Nasprotujejo pogajanjem z vlado in prekinitvi napadov, zato se postavljajo kot alternativa FLNC UC-ju. Januarja 2003 v sporočilu za medije vendarle razglasijo prekinitve napadov, s katero dajo vladi možnost, da pripravi predlog za institucionalno rešitev korziškega problema, a že julija to prekličejo s hkratno napovedjo dodatne zaostritve boja (Investigateur 2003g).

FLNC anonimnih zatrjuje, da za svoje financiranje ne uporablja ne revolucionarnega davka ne izsiljevanja (prav tam). Glede na relativno razpršenost napadov po celem otoku je moč sklepati, da so napade izvajali ob podpori določenih lokalnih aktivistov katere izmed drugih skupin. Vendar zgleda, da za logistiko in financiranjem skupine stoji prav FLNC UC, saj je za življenje v ilegali, zlasti pa za ustvarjanje videza normalnega življenja, potrebnih veliko sredstev (Investigateur 2003u).

Od julija 2001 izvajajo bombne napade zlasti na različne objekte varnostnih sil, pa tudi na prebivališča funkcionarjev, finančne ustanove, počitniške hiše in turistične objekte. Napadi na objekte so izvedeni tudi s strelnim orožjem. Decembra 2001 je s pomočjo daljinsko vodene naprave (avtomobilček) sprožena eksplozija v neki žandarmeriji na Korziki, v kateri je lažje ranjenih 14 žandarjev, napad je namreč izveden podnevi. V napadu na neko počitniško hišo sta bili uporabljeni dve eksplozivni sredstvi, ki sta se aktivirali v časovnem razmaku 45 minut. Druga eksplozija je bila najverjetneje namenjena pripadnikom varnostnih sil, ki bi si ogledali posledice prve eksplozije. Nadalje, v napadu na neko vojašnico, je bilo čez zid odvrženo eksplozivno telo, ki je povzročilo samo gmotno škodo. V nekem napadu na žandarmerijo, ki ni bil uspešen, bi lahko bili ogroženi prebivalci bližnjih hiš. Večinoma uporabljeno eksplozivno sredstvo je bila mešanica nitrata in goriva, povezana s pol izpraznjenimi plinskimi steklenicami. Skupno število zabeleženih napadov, izvedenih leta 2001 in 2002, je 22. Po napadu, ki je poškodoval stavbo, varovano s strani njenih nasprotnikov, pripadnikov FLNC UC-ja, je sledilo razkrinkanje in obsodba 14 njenih pripadnikov, najbrž kot maščevanje za omenjeno dejanje. V času, ki je sledil aretacijam in obsodbam številnih pripadnikov skupine, so najavili pripojitev v organizacijo FLNC UC, dotlej njeno sovražnico. Glede efektivna to nima posebnega pomena, ima pa morda le simbolično vrednost (Corsica regina 2007; Investigateur 2003t; Investigateur 2003g; Investigateur 2003u).

⁵⁴FLNC *des Anonymes*.

Prvo tiskovno konferenco organizirajo šele marca 2002, v njej pa pozovejo kandidate na tedanjih volitvah, naj se angažirajo za politično rešitev za Korziko, ki bi vključevala zakonodajno oblast, obvezno uporabo korziščine, prednost Korzičanov pri zaposlovanju v javni upravi, zaustavitev tujega naseljevanja, boj proti nepremičninskim špekulacijam na obali, premestitev političnih zapornikov in zatem še pomilostitev v okviru političnega dogovora. Avgusta 2002 je skupina, do tedaj še brez imena, medijem sporočila svoje novo ime, FLNC anonimnih, česar namen je bilo razlikovanje od ostalih dveh skupin, FLNC *du 22 octobre* in FLNC UC (Corsica regina 2007).

3.22 Korziški odpor⁵⁵ (2002–2003)

Skupina se pojavi decembra 2002 in služi kot začasna krinka FLNC UC-ju za teroristična dejanja, ki si jih le-ta v danem trenutku ne more privoščiti zaradi razglasitve prekinitve napadov, ali za rasistična dejanja, še posebej boj proti prekupčevalcem z drogo. Med posebnosti njihovega delovanja gotovo sodijo grožnje s terorističnimi napadi ob uporabi napalma (junija 2003). Avgusta 2003 s telefonskim klicem na regionalno izpostavo nacionalne televizije skupina napove pripojitev v FLNC UC, sicer pa pošiljajo tudi sporočila za tisk (Investigateur 2003g).

Njihova dejavnost je usmerjena zoper drogo, kriminal in prisotnost severnoafriške skupnosti. Skupno število napadov ali poskusov, za katere prevzamejo odgovornost, je vsaj 15. Napadeni so objekti v lasti severnoafriške skupnosti (hiše, bari, trgovine ...), uporabljena metoda je najpogosteje bombni napad, pa tudi neaktivirano eksplozivno sredstvo (Commission nationale consultative des droits de l'homme 2005, 42; Investigateur 2003č; Investigateur 2003d).

3.23 Narodnoosvobodilna armada⁵⁶ – ALN (2002)

V tiskovni konferenci avgusta 2002 izjavijo sledeče: "ALN se bo posluževala legitimne uporabe sile, da bo korziški narod ponovno dosegel popolno suverenost na korziški zemlji" (Unita naziunale 2006b). V sporočilu je opazen izrazito militanten nastop, kjer sebe imenujejo za vojake, ki bodo branili korziški narod, zemljo in mladino. Obsojajo predstavnike klanov in različne špekulante (Investigateur 2003t). Izvedejo le en

⁵⁵*Resistenza Corsa.*

⁵⁶*Armata di liberazione naziunale.*

teroristični napad, in to na žandarmerijo avgusta 2002 z dvema odvrženima ročnima bombama (Agence France-Presse 2004č). Iz te skupine nastane FLNC *du 22 octobre*.

3.24 FLNC 22. oktobra,⁵⁷ FLNC 3 (2002–2007)

Skupina, ki se je sprva imenovala FLNC disidentov⁵⁸ in kasneje FLNC 22. oktobra, je druga izmed dveh trenutno najpomembnejših aktivnih terorističnih skupin na otoku. Novinarsko poimenovanje zanjo je FLNC 3.

3.24.1 Cilji

Zanjo je značilno nasprotovanje vladni politiki, poslovnim ambicijam ostalih podtalnih aktivistov na severu Korzike in podpora dejanju morilcev korziškega prefekta. Skupina nasprotuje premirju, ki ga je FLNC UC novembra 2003 sklenila z vlado (Crettiez 2006, 58).

Sprva je njihova zahteva neodvisnost Korzike. Vendar so po zanje neugodnem izidu referendumu julija 2003 prisiljeni spremeniti politični nastop. V intervjuju avgusta 2003 ne omenjajo več niti pravice do samoodločbe niti zahteve po neodvisnosti. Skupina vztraja le pri precej nedoločno oblikovanem cilju, to je "svobodna izbira svoje usode" (Investigateur 2003f). Ta zahteva je na moč podobna zahtevi skupine FLNC UC.

Sicer je pri FLNC *du 22 octobre* opazen radikalnejši nastop v primerjavi s FLNC UC-jem v smislu skrajno leve politične usmerjenosti, npr. nasprotovanje globalizaciji (Investigateur 2003g), a le-ta ni prevladujoč.

V intervjuju za korziški časopis izpostavijo svojo strategijo, ki povzema znane smernice delovanja prejšnjih struktur FLNC-ja, katere spominjajo bolj na program politične stranke ali gibanja. Po njihovih besedah se borijo proti načrtovanemu izbrisu korziškega naroda oziroma za preživetje korziškega naroda in vzpostavitev korziške nacije. Ta strategija je zanje tudi proces tako dekolonizacije kot razvoja Korzike in teži k socialni pravičnosti. Politični in družbeno-ekonomski premislek v novih mednarodnih razmerah usmerja njihovo strategijo v 4 glavne smeri (Corsica v Millet 2006):

- *Prva smernica je nadaljevanje varovanja korziške zemlje kot podedovane naravne in kulturne dediščine. Borili se bomo proti vsakršnemu onesnaževanju in špekuliranju s*

⁵⁷FLNC *du 22 octobre*.

⁵⁸FLNC *des dissidents*.

korziško zemljo z namenom okoriščanja, od česar korziški narod nima nič in je le podvržen enostranskim in nepravičnim tržnim zakonitostim.

- *Druga smernica je pospeševanje učinkovitega načrta za ureditev prostora in trajnostnega razvoja pod vodstvom korziškega naroda [...].*⁵⁹
- *Tretja smernica je pravična delitev pridobljenega bogastva z izogibanjem teritorialnim in socialnim neenakostim, ki nastanejo z novonastalim kolonialnim razredom, z monopoli, s korupcijo, z malverzacijami in klanskim nepotizmom.*
- *Četrta smernica je ohranitev posebnosti skupnosti (kulturnih, jezikovnih, zgodovinskih posebnosti in dediščine). Le-te omogočajo našemu narodu, da živi, se razvija in ohranja svoja načela. Zaradi tega se bomo borili proti demografskim neenakostim, ki nastajajo s kolonizacijo in priseljevanjem, ki proizvajata akulturacijo, branili bomo jezikovne in kulturne pravice Korzičanov pred francosko državo – le-ta pri Svetu Evrope zavira določitev evropskih kriterijev za oblikovanje manjšinskih pravic in se izogiba ratifikaciji listine manjšinskih jezikov.*

Opazna je spremenjena retorika, ki na prvo mesto postavlja obrambo korziške zemlje, kar torej teroristični skupini daje vidnejši ekološki predznak, medtem ko družbeno-politični cilji pridejo šele na tretje in četrto mesto.

3.24.2 Struktura

Pripadniki FLNC *du 22 octobre* najverjetneje zapustijo FLNC UC. Skupino sestavljajo zlasti pripadniki nekdanjega FLNC *du 5 mai 1996*, zraven pa je še nekaj drugih aktivistov (*Fronte Ribellu*, *Clandestinu* in *Resistenza*). Skupina zavrača kakršnokoli odvisnost od katerega izmed zakonitih gibanj in se opredeljuje kot samostojna politično-vojaška organizacija (Investigateur 2003g).

Analiza izjav za javnost razkriva podoben nastop, kakršnega ima legalna politična skupina *U Rinnovu Naziunale*.⁶⁰ Število teroristov FLNC *du 22 octobre* je težko določljivo. Četudi njihova tiskovna konferenca združi okoli 40 aktivistov, se število resnično dejavnih ocenjuje na slabih 30 (Crettiez 2006, 58).

⁵⁹Navedena je tudi njihova splošna predstava razvoja in vodenja različnih gospodarskih področij.

⁶⁰Narodna prenova.

3.24.3 Financiranje

V pregledu izvedenih napadov se pojavljajo informacije, da se FLNC *du 22 octobre* financira s pomočjo izsiljevanja. Povezave z metodami financiranja nekdanjega FLNC-ja ali katere izmed hčerinskih skupin v virih niso vzete pod drobnogled.

3.24.4 Napadi

Skupina je sprva dejavna zlasti na jugu otoka in na vzhodni obali (Crettiez 2006, 58). Vendar se teroristični napadi v njihovi izvedbi postopoma širijo po celotnem otoku (Bastia, Saint Florent, Ajaccio, Corte ...). Vsaj en spodletel napad je pripravljen v južni Franciji, v mestu Aix-en-Provence, osumijo pa jih še poskusa napada v Marseillu in dveh drugih napadov na kontinentu.

Napadi so usmerjeni predvsem proti hišam Nekorzičanov in turističnim objektom, a tudi proti objektom in vozilom varnostnih sil, javnim stavbam (tožilstva, sodnije, davčni uradi), prebivališčem državnih organov, finančnim ustanovam, kampom itd. Natančnejše statistike še niso bile napravljene, a vse kaže, da se zmanjšuje delež napadov proti francoski državi. Nekateri napadi služijo kot nasprotovanje in postavljanje pred konkurenčno teroristično organizacijo, FLNC UC-jem. Najverjetneje je s tem namenom izvedenih 5 bombnih napadov v isti noči oktobra 2003, 5 bombnih napadov v isti noči pa je bilo izvedenih tudi januarja 2007. Število napadov, za katere do konca prve polovice 2007 prevzamejo odgovornost, je okoli 230. Najpogosteje so v rabi bombni napadi, nato streljanje, grožnje, vsaj trikrat je uporabljen avtomobil-bomba in enkrat raketomet (na prefekturo v Bastii) (Investigateur 2003h; Investigateur 2003p; Investigateur 2004d; Investigateur 2004e; Investigateur 2006a; Investigateur 2006b; Investigateur 2006c; Investigateur 2006d; Investigateur 2007; Deloire 2005; Blecher 2007).

3.24.5 Operativne zmogljivosti

Podobno kot pri skupini FLNC UC tudi FLNC *du 22 octobre* ne premore najboljše izurjenih aktivistov, kar dokazujejo 3 smrtne žrtve in ranjenec v njihovih vrstah. Manjša operativna moč skupine FLNC *du 22 octobre* se kaže tudi v številu napadov v eni noči, saj njihove "modre noči" dosegajo število napadov, manjše od 10. Sestava teroristične organizacije nakazuje oboroženost, za katero lahko pričakujemo, da je slabša kot pri FLNC UC-ju, saj FLNC *du 22 octobre* tvorijo aktivisti nekdanjih skupin, ki niso dajale

toliko poudarka na oboroževanje. Na slabšo udarno moč je mogoče sklepati na osnovi zgolj enega napada z raketometom, četudi to ni zagotovilo za prihodnost.

3.24.6 Komunikacija z javnostmi

V lokalnem časopisu aprila 2006 je objavljen neke vrste grozilni mali oglas v opozorilo tujcem, ki s pomočjo malih oglasov kupujejo korziško zemljo. Sporočilo se glasi: "S tovrstnimi oglasi prispevate k uničevanju naše zemlje. Tega ne bomo dopustili. Korziška zemlja ni naprodaj" (Unita naziunale 2006č).

Sicer so nekatera sporočila namenjena konkurenčni teroristični organizaciji, s katero tekmujejo za pozornost javnosti. Novembra 2006 podajo že omenjeni intervju (Investigateur 2006d).

3.25 Armada korziškega naroda⁶¹ (2004–2006)

Cilji teroristične skupine so neke vrste neodvisnost v svobodni navezi s Francijo, razrešitev korziškega narodnostnega vprašanja, vrnitev korziških zapornikov na Korziko in zaustavitev pregona "borcev korziškega naroda". Za skupino so značilne grožnje, naslovljene na korziške uradnike in na druge predstavnike francoskih oblasti, da bi zapustili otok. Sicer nasprotujejo delovanju skupin FLNC UC in FLNC *du 22 octobre* (Unita naziunale 2006h).

Med izvedene napade se uvrščajo bombni napad na županov urad na Korziki in na enega v kontinentalni Franciji, v mestu Bordeaux, nato bombni napad na privatno hišo in na upravni del izobraževalne ustanove v Ajacciu, ki je posredno povzročil smrt starejše osebe zaradi strahu ob eksploziji, nato napad z raketometom na žandarmerijo, prav tak napad na upravno stavbo v Ajacciu in še dva napada na občinski stavbi. Skupno število lažje ranjenih je 4. Omenjena skupina in skupina FARC decembra 2005 v imenu začasne vlade skupaj razglasita neodvisno Korziško republiko in pozoveta ostale domoljube, da organizirajo odpor. Poleg tega podajo še nenavadno izjavo; za blagoslov njihovega orožja namreč zaprosijo Vsemogočno Marijo (Unita naziunale 2006i; Investigateur 2005b). Obe skupini sta sestavljeni iz peščice teroristov, poleg tega je po policijskih virih Armada korziškega naroda odcepljeni del FLNC UC-ja, ki nasprotuje premirju in pogajanjem z vlado (Crettiez 2006, 59).

⁶¹*Armata di u Populu Corsu.*

3.26 Korziška pravica⁶² (2004)

Po vsej verjetnosti gre za pripadnike nekdanje skupine *Armata Corsa*, saj v sporočilu za javnost oktobra 2004 napovedo, da bodo kaznovali morilce osmih članov te skupine. Ob tem se obrnejo na "francosko kolonialno državo" s pričakovanjem, da bo sodila morilcem, saj v nasprotnem primeru napovedujejo nasilne in na slepo izvedene napade "proti francoskim kolonialnim stavbam na naših tleh" (Minorités 2004). Vendar o napadih ni najti poročil.

3.27 Anonimno podtalno gibanje⁶³ (2004)

Oktobra 2004 skupina prevzame odgovornost za 6 napadov na severnoafriške priseljence in je torej rasistična in ksenofobna. Njihova metoda delovanja je uporaba bombnih napadov (Commission nationale consultative des droits de l'homme 2005, 42; Agence France-Presse 2004b; Investigateur 2004g).

3.28 Korziški ilegalci⁶⁴ (2004–2006)

Skupina je rasistična in ksenofobna, saj za bojem proti drogi skriva svojo nenaklonjenost priseljenki skupnosti iz Severne Afrike, ki se kaže s fizičnimi napadi in napadi na lastnino na področju okrog Bastie. Med tiskovno konferenco leta 2004 izjavijo, da skupina ni ne nacionalistična ne rasistična – svoje cilje skušajo upravičiti z bojem proti prekupčevanju z mamili. Vendar že pred tem izrazijo namen "zaustaviti imigracijo, ki otok ogroža že preveč let" in zagrozijo skupnosti priseljencev iz Severne Afrike, živeči na Korziki, z možnostjo fizičnega eliminiranja. Oboroženi so bili z različnim strelnim orožjem (Investigateur 2004h).

Naknadno izpostavljeni cilj je bil izpustitev zaprtih članov njihove skupine (MIPT Terrorism Knowledge Base 2007b). Pripadniki skupine so mladi nižjega družbenega statusa, kar potrjujejo pravopisne napake v sporočilih za javnost (Crettiez 2006, 55). Sicer gre za izključno francosko govoreče osebe, kar kaže na nepovezanost z izvornim korziškim nacionalizmom. 12 pripadnikov konec leta 2006 obsodijo za 7 napadov, za

⁶²*A Ghjustizia Corsa.*

⁶³*Mouvement Clandestin Anonyme.*

⁶⁴*Clandestini Corsi.*

katere so prevzeli odgovornost v letu 2004. V njihovih napadih je ranjenih osem oseb (Le Figaro 2006b).

Od obsodbe dalje skupina ne kaže več aktivnosti.

3.29 Ilegalni uporniki⁶⁵ (2006)

Cilj skupine načeloma ni neodvisnost, marveč status čezmorskega ozemlja oziroma čezmorskega departmaja, saj po njihovem neodvisnost ni dosegljiva na kratki rok. Izjavijo, da so povezani s FLNC-jem "enim in edinim", in pozovejo k uporabi proti francoski državi in korziški regionalni oblasti. Ob tem korziškimi delodajalcem še zagrozijo z bombnimi napadi (Unita nazionale 2006j). Skupina prevzame odgovornost za streljanje na upravno stavbo v Ajacciu avgusta 2006, pripišejo pa ji še streljanje na občinsko stavbo v Calviju. Vendar pa sporočilo, ki ga pošljejo medijem, ne vsebuje šifre za preveritev avtentičnosti sporočil, kar je običaj pri vseh podtalnih gibanjih (Investigateur 2006č; Libération 2006). Po aretaciji enega osumljenca skupina miruje.

3.30 Korziška armada 1774⁶⁶ (2007)

Skupina se pojavi leta 2007 z izvedbo dveh bombnih napadov (Europol 2008, 29). Podobno ime kot skupina, predstavljena v poglavju 3.19, napeljuje k sklepu, da gre najbrž za kakšnega pripadnika razpadle skupine Korziška armada.

3.31 Omembe ostalih terorističnih in drugih podtalnih skupin

Paolistična narodnoosvobodilna fronta⁶⁷ prevzame leta 1993 odgovornost za dva napada (Pariz, Marseille) na turistično agencijo, ki je kasneje sponzorirala nogometni klub v Bastii, a gre v bistvu za podaljšano roko skupine FLNC *canal historique* (Gaetner 2004).

Poleg vseh naštetih so omenjene tudi druge podtalne skupine, ne nujno vse teroristične: ALNC⁶⁸ in Korziške revolucionarne brigade⁶⁹ (ki sta le krinki za delovanje FLNC-ja, ko

⁶⁵*Clandestini Ribelli.*

⁶⁶*Armata corsa 1774.*

⁶⁷*Front paoliste de libération nationale – FPLC.* Pasquale Paoli je korziška zgodovinska osebnost, na katero se navezuje ime skupine.

⁶⁸*Armée de libération nationale corse.*

⁶⁹*Brigades révolutionnaires corses.*

ga 1983 vlada razpusti), FLB⁷⁰ (Fronta za osvoboditev Balagne), katerega delovanje spada v okvir FLNC-ja, Narodno oboroženo gibanje,⁷¹ Neodvisnost,⁷² Svet za narodno neodvisnost,⁷³ Korziški gospodarski odbor,⁷⁴ FLCI, ARCLN (Korziške revolucionarne celice⁷⁵), Borci proti drogi⁷⁶ (že omenjena Ne droge⁷⁷) ter Organizacija korziških revolucionarnih sil⁷⁸ (CPE) (Crettiez 2002, 38). Poleg njih najdemo še sledeče: Anonimna Korzika,⁷⁹ Organizacija korziške mladine⁸⁰ in še dve rasistični skupini, Tajna korziška organizacija⁸¹ (deluje v letih 2002–2003) in Korziška krščanska armada⁸² (deluje leta 2004) (Humanité 2004). Crettiez (2006, 56) navaja tudi skupino Korziška republikanska armada,⁸³ iz katere nastane nova skupina Korziške revolucionarne oborožene sile,⁸⁴ a aktualnejših podatkov o nobeni izmed skupin ni najti.

Večinoma so to skupine, ki služijo za krinko znanim skupinam, katere zaradi narave dejanj želijo ohraniti anonimnost. Skupine si nadenejo ime zgolj za izvršitev enega ali več točno določenih dejanj. Na drugi strani lahko predpostavljamo, da te skupine zaradi maloštevilnosti pripadnikov nimajo vzpostavljene strukture. Kratkotrajnost njihovega obstoja je lahko pogojena z nastankom druge skupine.

⁷⁰*Front de libération de Balagne.*

⁷¹*Mouvement national armé.*

⁷²*Indipendenza.*

⁷³*Cunsulta per l'Indipendenza Naziunale.*

⁷⁴*Fronte Corsu Economicu.*

⁷⁵*Les Cellules révolutionnaires corses.*

⁷⁶*Les Combattants de la drogue.*

⁷⁷*A droga basta.*

⁷⁸*Organisation des forces révolutionnaires corses.*

⁷⁹*Corse Anonyme.*

⁸⁰*Organisation de la jeunesse corse.*

⁸¹*L'Organisation secrète corse.*

⁸²*Armata Christiana Corsa.*

⁸³*Armata republicana corsa.*

⁸⁴*Forzi armati rivoluzionari corsi.*

4 PRIMERJAVA TERORISTIČNIH SKUPIN PO INDIKATORJIH

Uvrstitev zbranih podatkov med indikatorje ogroženosti omogoča jasnejše spremljanje značilnosti posameznih terorističnih skupin in časovni pregled sprememb. Na podlagi strokovne literature (Prezelj 2006), ki navaja k opredeljevanju terorističnega ogrožanja nacionalne in mednarodne varnosti s pomočjo indikatorjev ogroženosti, je bil napravljen izbor indikatorjev, s katerimi bo mogoče oceniti ogroženost Republike Francije s strani korziškega terorizma. Indikatorji so bili izbrani v povezavi z dostopnostjo podatkov, uporabnih za umeščanje v posamezne kategorije. Indikatorji bodo prvenstveno pokazali, kolikšno težo ima posamezna teroristična skupina skozi različna gledišča.

Med izbranimi indikatorji se pojavljajo najprej cilji skupine, s čimer je omogočen vpogled v politični kontekst posamezne skupine. Z indikatorji, kakršni so metode delovanja, finančni viri, tarče napadov, število pripadnikov, število napadov, število mrtvih in ranjenih ter dometa delovanja, dobimo vpogled v razvitost in aktivnost posamezne teroristične skupine. Poleg tega so na osnovi osebne presoje uporabljeni nekateri indikatorji, ki upoštevajo posebnosti korziškega terorizma. Indikator pripravljene na pogajanja z vlado razkriva potencialno nevarnost skupin, ki na pogajanja ne pristajajo. Tabela navaja tudi indikator, ki prikazuje obliko in pestrost komuniciranja z javnostjo.

Tabele predstavljajo indikatorje najprej pri danes nedejavnih in nato pri danes še dejavnih skupinah.

4.1 Danes nedejavne korziške teroristične skupine

Tabela 4.1: Pregled danes nedejavnih korziških terorističnih skupin po indikatorjih

Skupina	Korziški odbor za neodvisnost	Svobodna Korzika	Osvobodilna fronta korziških domoljubov (FPCL)	Paolijeva pravica	Narodnoosvobodilna fronta Korzike (FLNC)
Klasifikacija skupine	nacionalistična	separatistična	nacionalistična, ksenofobna, separatistična	nacionalistična	nacionalistična, separatistična, ksenofobna, rasistična
Cilji	nasprotovanje degaullovski politiki	navezava na italijansko iredentistično politiko	priznanje korziškega naroda, protektorat, izgon priseljencev, sprememba kmetijske, gospodarske, zaposlitvene in demografske politike, poučevanje korziščine	obuditev korziške kulture in zavesti, nasprotovanje francoski kolonialistični politiki	pravica do samoodločbe (avtonomija in neodvisnost), odprava francoskega kolonializma, priznanje korziškega naroda, odprava sistema klanov, varstvo okolja, identitete in jezika, politične, gospodarske ter kmetijske spremembe, boj proti kriminalu in drogi
Metode delovanja	bombni napadi	bombni napadi	bombni napadi, večkratni bombni napadi v isti noči	bombni napadi	bombni napadi (95%), večkratni bombni napadi v isti noči, streljanje na objekte, umori, avtomobil-bomba, zajetje talcev, grožnje
Finančni viri	neznano	kraja eksploziva	izsiljevanje, po 1975 podporni odbori	neznano	revolucionarni davek, različno izsiljevanje, investiranje v legalne dejavnosti, ropi
Tarče napadov	neznano	upravne stavbe	državni simboli, ladje (onesnaževalci), objekti priseljencev	državni simboli in upravne zgradbe	počitniške hiše Nekorzičanov, turistični objekti, podjetja, trgovine, državna uprava in simboli (zgradbe, avtomobili, državna podjetja), bančne ustanove, varnostne sile, politične tarče
Število pripadnikov	neznano	neznano	neznano	neznano	100 operativnih, 200 delno operativnih, cca. 1000 simpatizerjev
Št. napadov	neznano	neznano	neznano	neznano	vsaj 3415
Št. mrtvih	neznano	neznano	neznano	neznano	okoli 30
Št. ranjenih	neznano	neznano	neznano	neznano	okoli 26
Stik z javnostmi	neznano	neznano	intervju, izjave za tisk	tiskani dokument	medijske konference (tisk in TV), sporočila za tisk, letaki, grafiti, intervju, dokumenti
Pogajanja z vlado	neznano	neznano	za	neznano	Za
Domet	neznano	Korzika	Korzika	Korzika, kontinentalna Francija	Korzika, kontinentalna Francija
Delovanje	1961	1968	1973–1976	1974–1976	1976–1989/1990

Skupina	F.R.A.N.C.I.A.	Odpor	FLNC običajni kanal
Klasifikacija skupine	protinacionalistična, profrancoska	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična, rasistična
Cilji	boj proti korziškim nacionalistom (zlasti FLNC-ju)	priznanje korziškega naroda, boj proti zemljiški špekulaciji, boj proti mafiji, pravica do samoodločbe	pravica do samoodločbe (sprva neodvisnost, nato avtonomija), odprava kolonializma, odprava sistema klanov, boj proti zemljiškim špekulacijam
Metode delovanja	bombni napadi, grožnje z umori	bombni napadi, večkratni bombni napadi v isti noči, zajetje talcev	bombni napadi, avtomobil-bomba, umori, grožnje
Finančni viri	Neznani	neznani (obsodba revolucionarnega davka)	revolucionarni davek (do 1992), odkupnine, legalna dejavnost, sum sodelovanja s kriminalnimi združbami
Tarče napadov	lastnina nacionalistov	počitniške hiše, turistični objekti, državna uprava, varnostne sile, bančne ustanove	upravne stavbe, sodišče, stavbe državnih podjetij, pripadniki FLNC zgodovinski kanal, kriminalci
Št. pripadnikov	Neznano	neznano	150 operativnih in simpatizerjev
Št. napadov	Neznano	vsaj 145	vsaj 5
Št. mrtvih	Neznano	neznano	vsaj 1, verjetno več
Št. ranjenih	Neznano	4	3, 1 huje
Stik z javnostmi	Neznano	medijske konference, sporočila za tisk, letaki	medijske konference (tisk in TV), sporočila za tisk
Pogajanja z vlado	-	pogojno, kasneje za	Za
Domet	Korzika	Korzika (zlasti osrednja in južna), južna Francija	Korzika, južna Francija
Delovanje	1977–1983	1989/1990–1996	1989/1990–1997

Skupina	FLNC zgodovinski kanal	FARC	Uporniška fronta	Corsica Zuffri
Klasifikacija skupine	nacionalistična, separatistična, rasistična	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična, antisemitska	neznano
Cilji	pravica do samoodločbe, nato neodvisnost, priznanje korziškega naroda in jezika, poučevanje korziščine, politične spremembe, prenova gospodarstva, poseben davčni status, boj proti zemljiškim in nepremičninskim špekulacijam, boj proti drogi	neznano	neodvisnost	neznano
Metode delovanja	bombni napadi, večkratni bombni napadi v isti noči, streljanje na objekte (tudi uporaba raketomete), umori, avtomobil-bomba, zajetje talcev, grožnje	bombni napadi, grožnja	bombni napadi, streljanje na objekte, grožnje	bombna napada
Finančni viri	revolucionarni davek, razna izsiljevanja, legalne dejavnosti, okoriščanje z državnimi in evropskimi subvencijami, kraje, organizirani kriminal	neznano	neznano	neznano
Tarče napadov	državna uprava in simboli, varnostne sile, počitniške hiše, turistični objekti, pripadniki FLNC običajni kanal, kriminalci	objekt v lasti korziškega politika, drugo	žandarmerije, občinski uradi, državna podjetja, zasebno podjetje	neznano
Št. pripadnikov	prek 100 operativnih in 300 simpatizerjev, 1996 okoli 600 simpatizerjev, 1999 okoli 40 operativnih in 100 podpornikov	neznano, kasneje peščica	neznano	neznano
Št. napadov	vsaj 380	7	16	2
Št. mrtvih	vsaj 8	neznano	neznano	neznano
Št. ranjenih	1 lažje	neznano	neznano	neznano
Stik z javnostmi	medijske konference (tisk in TV), sporočila za tisk, letaki, grafiti	videokaseta, izjave za tisk	izjave za tisk, letaki	neznano
Pogajanja z vlado	Za	za	proti, kasneje za	neznano
Domet	Korzika, kontinentalna Francija, Sardinija	južna in zahodna Francija	Korzika	južna Korzika
Delovanje	1989/1990–1999	1992–1993, 1999–2002, 2004–2006	1995–1999	1996

Skupina	FLNC 5. maja 1996	Sampieru	Skupina Erignac	Ilegalec
Klasifikacija skupine	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična
Cilji	priznanje korziškega naroda, načrt urejanja Korzike, sprememba investiranja, transparentnost financiranja, poučevanje korziščine	neznani	pravica do samoodločbe in neodvisnost, priznanje korziškega naroda, politične spremembe	neodvisnost, priznanje korziškega naroda, zaščita identitete
Metode delovanja	bombni napadi	bombni napadi	umor	daljinsko vodena eksplozija, bombni napad, lažne grožnje
Finančni viri	Neznano	neznano	neznano	neznano
Tarče napadov	Neznano	žandarmerija, turistični objekt, državni simbol	korziški prefekt	državna uprava
Št. pripadnikov	Neznano	neznano	okrog 10	neznano
Št. napadov	okoli 20	3	1	2
Št. mrtvih	Neznano	neznano	1	neznano
Št. ranjenih	Neznano	neznano	neznano	7
Stik z javnostmi	tiskovna konferenca, izjave za tisk	izjave za tisk	izjave za tisk	izjave za tisk
Pogajanja z vlado	Za	neznano	proti	proti
Domet	Korzika	kontinentalna Francija, Korzika	južna Korzika	južna Korzika
Delovanje	1996–1999	1997–1998	1998	1999

Skupina	Korziška armada	Korziška ljudska fronta	Brez imena – FLNC anonimnih
Klasifikacija skupine	nacionalistična, separatistična, rasistična	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična, rasistična
Cilji	neodvisnost Korzike, premestitev zaprtih korziških teroristov s kontinentalne Francije v korziške zapore, izkoreninjenje organiziranega kriminala, boj proti nepremičninski špekulaciji, preiskava o umorih njenih članov	zaščita korziškega jezika in kulture, neodvisnost Korzike, pomilostitev korziških zapornikov, sprememba zaposlitvene politike, boj proti nepremičninski špekulacijam, zaustavitev represije	obvezna uporaba korziščine, prednost Korzičanov pri zaposlovanju v javni upravi, zaustavitev tujega naseljevanja, boj proti nepremičninski špekulacijam, premestitev in pomilostitev političnih zapornikov
Metode delovanja	bombni napadi, avtomobil-bomba, neaktiviran avtomobil-bomba, umori, grožnje	bombni napadi, večkratni bombni napad v isti noči	bombni napadi, streljanje na objekte, daljinsko vodena naprava, dvojni bombni napad – past
Finančni viri	Neznano	neznano	verjetno FLNC UC
Tarče napadov	državna uprava, počitniške hiše	državne stavbe, banka, počitniška hiša, državno podjetje	zlasti objekti varnostnih sil, počitniške hiše, bančne ustanove
Število pripadnikov	okrog 30, 10 operativnih	okrog 50 operativnih in simpatizerjev	14 obsojenih
Št. napadov	28	11	22
Št. mrtvih	11	neznano	neznano
Št. ranjenih	Neznano	neznano	14 lažje
Stik z javnostmi	tiskovna konferenca, izjave za tisk	tiskovna konferenca	tiskovna konferenca, izjava za tisk
Pogajanja z vlado	proti, kasneje pogojno	za	proti
Domet	Korzika, kontinentalna Francija	Korzika, južna Francija	Korzika
Delovanje	1999–2002	1999–2000	2001–2003

Skupina	Korziški odpor	Narodnoosvobodilna armada	Korziška pravica	Anonimno podtalno gibanje	Armada korziškega naroda
Klasifikacija skupine	rasistična	nacionalistična, separatistična	nacionalistična, separatistična	rasistična, ksenofobna	nacionalistična, separatistična, rasistična
Cilji	boj proti drogi, kriminalu in prisotnosti severnoafriške skupnosti	suverenost, boj proti zemljiški špekulaciji	sojenje morilcem Korziške armade	neznano	avtonomija/neodvisnost, razrešitev korziškega narodnega vprašanja, vrnitev korziških zapornikov na Korziko, zaustavitev represije
Metode delovanja	bombni napadi, neaktivirano eksplozivno sredstvo, grožnje	ročni bombi	grožnje	bombni napadi	bombni napadi, raketomet, grožnje
Finančni viri	FLNC UC	neznano	neznano	neznano	neznano
Tarče napadov	lastnina severnoafriške skupnosti	žandarmerija	neznano	severnoafriška skupnost	upravne stavbe, privatna hiša, žandarmerija
Št. pripadnikov	neznano	neznano	neznano	neznano	peščica
Št. napadov	vsaj 15	1	neznano	6	8
Št. mrtvih	neznano	neznano	neznano	neznano	1 posredno
Št. ranjenih	neznano	neznano	neznano	neznano	4 lažje
Stik z javnostmi	telefonska potrditev dejanj, izjave za tisk	sporočilo za tisk	izjava za tisk	neznano	izjave za tisk
Pogajanja z vlado	neznano	proti	neznano	neznano	proti
Domet	severna Korzika	južna Korzika	Korzika	severna Korzika	Korzika, kontinentalna Francija
Delovanje	2002–2003	2002	2004	2004	2004–2006

Skupina	Korziški ilegalci	Ilegalni uporniki	Korziška republikanska armada
Klasifikacija skupine	rasistična, ksenofobna	nacionalistična, separatistična	neznano
Cilji	zaustavitev imigracije	status čezmorskega ozemlja/departmaja, boj proti državnih in regionalnih oblastih	neznano
Metode delovanja	bombni napadi	streljanje na objekte	neznano
Finančni viri	Neznano	neznano	neznano
Tarče napadov	severnoafriška skupnost	upravne stavbe	neznano
Št. pripadnikov	12 obsojenih	neznano	neznano
Št. napadov	7	2	neznano
Št. mrtvih	Neznano	neznano	neznano
Št. ranjenih	8	neznano	neznano
Stik z javnostmi	izjava za tisk, tiskovna konferenca	izjava za tisk	neznano
Pogajanja z vlado	Neznano	neznano	neznano
Domet	severna Korzika	zahodna Korzika	neznano
Delovanje	2004–2006	2006	2006

4.2 Danes dejavne korziške teroristične skupine

Tabela 4.2: Pregled danes dejavnih korziških terorističnih skupin po indikatorjih

Skupina	FLNC UC	FLNC 22. oktobra, FLNC 3	Korziška armada 1774
Klasifikacija skupine	nacionalistična, separatistična, rasistična	nacionalistična, separatistična, rasistična	neznano
Cilji	neodvisnost, nato avtonomija, nato samoodločba, priznanje korziškega naroda, boj proti francoski državi, politični represiji, drogi, naseljevanju tujcev in špekulaciji z zemljo	neodvisnost, kasneje samoodločba, priznanje in zaščita korziškega naroda, pridobitev zakonodajne oblasti, zaščita zemlje, identitete, boj proti klanom, korupciji, poslovnim težnjam nacionalistov	neznano
Metode delovanja	bombni napadi, večkratni bombni napadi v isti noči, streljanje na objekte, uporaba raketomete, umori, avtomobil-bomba, grožnje	bombni napadi, večkratni bombni napadi v isti noči, streljanje (tudi z raketometom), avtomobil-bomba, ročna bomba, grožnje	bombna napada
Finančni viri	glej FLNC zgodovinski kanal, izsiljevanje	izsiljevanje	neznano
Tarče napadov	počitniške hiše, turistični objekti, državni simboli (uprava, žandarmerije, vozila, prebivališča ...), severnoafriška skupnost	počitniške hiše, turistični objekti, državni simboli, varnostne sile	neznano
Št. pripadnikov	slabih 40, peščica izurjenih	40, operativnih slabih 30	neznano
Št. napadov	vsaj 220	vsaj 230	2
Št. mrtvih	vsaj 1	3	0
Št. ranjenih	20 lažje, 1 huje	1 huje	0
Stik z javnostmi	tiskovna konferenca, intervju, sporočila za tisk	tiskovni konferenci, sporočila za tisk, intervju, letaki	neznano
Pogajanja z vlado	Za	proti	neznano
Domet	Korzika, kontinentalna Francija	Korzika (zlasti južna), južna Francija	Korzika
Delovanje	1999–2007	2002–2007	2007

4.3 Pregled indikatorjev

Primerjava terorističnih skupin po indikatorjih ogroženosti omogoča tako vsebinsko primerjavo med skupinami kot tudi pregled časovnega razvoja delovanja terorističnih skupin na Korziki po indikatorjih. Toda pričujoči pregled skupin po indikatorjih se ne omejuje zgolj na podatke, ki se nahajajo v zgornjih tabelah in so mestoma precej pomanjkljivi, marveč se nasloni tudi na druge vire.

4.3.1 Klasifikacija skupin

Pri primerjavi klasifikacij skupin lahko ugotovimo, da se na Korziki povečini vse vrsti okrog naslednjih pojmov: nacionalizem, separatizem, rasizem in ksenofobija. Te označbe lahko relativno razpršeno podelimo med zgodnje teroristične skupine, toda že z nastankom FLNC-ja so vsi pojmi zaobjeti v okvir ene skupine, s čimer so v zgodovino korziškega terorističnega delovanja vnešeni vsi ideološki nastavki za delovanje današnjih terorističnih skupin. Vendar lahko opazimo, da se nekatere izmed današnjih skupin postopoma omejujejo ali tudi popolnoma omejijo na določeno področje aktivnosti, kar je razvidno pri terorističnih skupinah, ki se na eni strani osredotočajo na rasistično in ksenofobno delovanje ali na drugi strani na nacionalistično in separatistično dejavnost.

4.3.2 Cilji skupin

Cilje korziških nacionalističnih terorističnih skupin lahko uvrstimo v več kategorij: družbeno-politični (priznanje naroda, priznanje ter zaščita korziškega jezika, identitete in dediščine, odprava francoskega kolonializma in sistema klanov, pravica do samoodločbe, avtonomija ali neodvisnost, boj proti državni represiji, premestitev in pomilostitev zapornikov, boj proti imigraciji, boj proti (organiziranemu) kriminalu in drogi), gospodarski (boj proti špekulaciji z zemljo in nepremičninami, prenova gospodarstva, sprememba investiranja, transparentnost financiranja, poseben davčni status, zaposlovanje Korzičanov v javni upravi), ekološki (varovanje okolja, obale, morja) in drugi.

V zgodnjih sedemdesetih letih so v vzponu družbeno-politični cilji, ki k tipičnim nacionalističnim ciljem – le-ti se povezujejo s ksenofobijo in rasizmom – postopoma vnašajo separatistično naravnost. Želja po spremembi političnega statusa otoka je neločljivo povezana z nasprotovanjem uveljavljenemu sistemu klanov na otoku. Ekološki in gospodarski cilji so ves čas močno prisotni in tudi v zadnjem času ne izgubljajo veljave. FLNC med cilji razglašča samoodločbo, v okviru katere izmenično zahteva neodvisnost in avtonomijo, oboje v okviru pravice do samoodločbe. V devetdesetih letih se s cepitvijo različnih vej skupin postopoma začnejo deliti tudi cilji in zahteve. Najpomembnejše razlikovanje tako nastane med skupinama FLNC *canal habituel* in FLNC *canal historique*, izmed katerih prva zahteva avtonomijo, druga pa neodvisnost. Ta razlika nastane v času, ko politični status Korzike doživlja spremembe, kar pomeni, da se nekdanja enotna skupina navkljub spremembam ni bila več pripravljena

odpovedati nasilju in določenim prednostim, ki so nastale za njene pripadnike. Toda navkljub ločitvi vse številnejše skupine ohranjajo sorodne cilje. Poleg dejstva, da skupine ostajajo v okviru etno-separatizma, se ločitev bolj kot na ideološki osnovi odraža na medosebnem nasprotovanju pripadnikov terorističnega gibanja, kar je razvidno iz nasprotovanja delovanju ostalih skupin. Pojavljajo se partikularni cilji, ki izkazujejo navezanost na posamezen interes določene skupine (zahteva po premestitvi zapornikov na domača tla, zahteva po preiskavi in sojenju morilcev skupine, rasistični cilji ipd.).

Dve danes najpomembnejši delujoči teroristični skupini, FLNC UC in FLNC *du 22 octobre*, na ravni nabora ciljev ostajata v vzpostavljenem okviru korziškega terorizma. Neodvisnost kot cilj je pri obeh skupinah prisotna v začetni fazi; ena skupina se namreč odcepi od druge. Ampak to zahtevo obe skupini postopoma nadomestita z zahtevo po samoodločbi, oziroma natančneje po svobodni izbiri svoje usode. Politična situacija prisili skupini k omilitvi zahtev in praktično tudi k poenotenju ciljev.

4.3.3 Metode delovanja

Za Korziko, ki je prešla skozi različne stopnje teroristične dejavnosti, je najznačilnejša raba eksplozivnih sredstev, katera povzročajo vse od neznatnih eksplozij, ki poškodujejo le okna ali zunanjščino stavb, do silovitih eksplozij, ki delno ali v celoti razrušijo stavbe in poškodujejo bližnje objekte. Bombni napadi se praviloma izvajajo ponoči. Posebnost so odmevne akcije, v katerih je v isti noči širom Korzike ali na določenem področju izvedenih več bombnih napadov. Ta metoda, prisotna že v zgodnjih sedemdesetih letih, je najpogosteje in najsiloviteje v rabi v osemdesetih. Devetdeseta leta prikažejo manj tovrstnih množičnih akcij, ki pa po številu napadov v eni noči ne zaostajajo od tistih v desetletju poprej. Dve največji danes delujoči teroristični skupini se sicer še poslužujeta omenjene metode, toda napadi v eni noči po številčnosti ne dosegajo tistih v preteklosti, kar brez dvoma kaže na manjšo operativno moč. To potrjujejo tudi neredka poročila o neuspešno izvedenih napadih.

Pomembna značilnost napadov, ki jih zagreši FLNC, je nizka stopnja naključnih žrtev zaradi bombnih napadov na objekte, saj napadi praviloma niso izvedeni na slepo. Vendar se novonastale teroristične skupine z napadi, ki ogrozijo tako vladne uslužbence kot civilno prebivalstvo, včasih odmikajo od te prakse, čeravno so to bolj kot ne izjeme. Večina ustanoviteljev FLNC-ja iz sedemdesetih let se je iz skupine FLNC *canal historique* umaknila (Crettiez 2002, 37). Za FLNC *canal historique* je bila tako po lastni

oceni naravna odločitev, da prekinejo tudi z metodami, značilnimi za FLNC (Lajus 2003). Umik dela nekdanjega političnega vodstva torej povzroči povečano militarizacijo skupine FLNC *canal historique*, posledično pa tudi skupin, ki se od nje odcepijo ali kasneje nastanejo na njeni osnovi. FLNC UC in FLNC *du 22 octobre* občasno izvajata akcije, ki bi lahko ogrožale civilno prebivalstvo, vendar v grobem ostajata v okvirih nadzorovanega nasilja.

Umori so v osemdesetih letih praviloma natančno usmerjeni in služijo kot način izvajanja boja proti takšnim ali drugačnim predstavnikom francoske države na otoku, predstavljajo protiemigrantsko kampanjo in boj proti nasprotnikom korziškega nacionalizma. Desetletje kasneje se ta metoda uporablja kot način zastraševanja, usmerjen zlasti proti pripadnikom ostalih korziških terorističnih skupin. Najodmevnejši je bil umor korziškega prefekta. To dejanje je razdelilo pripadnike in tudi simpatizerje terorističnega gibanja na dve strani: na tiste, ki so dejanje zavračali in so se načeloma ograževali od oboroženega nasilja, in tiste, katerim je to predstavljalo samoumevno nadaljevanje politike z drugimi sredstvi.

Delno radikalizacijo terorističnih skupin v devetdesetih in na prelomu stoletja nakazujejo uporaba avtomobila-bombe, raketometi, z daljave sproženih eksplozij, neaktivirana eksplozivna telesa in tudi dvojni bombni napad s časovnim zamikom (po zgledu IRE). Nekateri bombni napadi so izvedeni na načine, ki ne izključujejo naključnih smrtnih žrtev, vendar so tovrstni napadi v manjšini.

V letu 2006 je večina napadov izvedenih s pomočjo improviziranih eksplozivnih in zažigalnih naprav (Europol 2007, 29), s čimer je viden upad teroristične dejavnosti (kar zadeva nekdanj širok nabor metod delovanja), a hkrati tudi zmanjšanje operativnih zmogljivosti teroristov. V tem letu je skoraj tretjina napadov, za katere nihče ni prevzel odgovornosti, predstavljala poškodovanje lastnine s streljanjem (prav tam). Obstreljevanje državnih stavb postaja pogostejša praksa kot nekdanj, gotovo tudi zato, ker je lahko izvedljivo.

Grožnje so prisotne skozi celotni korziški terorizem, kar zaobjema tako grožnje fizičnim osebam kot tudi grožnje z bombnimi napadi na objekte in državne simbole. Grožnje se včasih izkažejo za lažne.

Kaže, da določene bojne celice delujejo za obe konkurenčni teroristični organizaciji, za FLNC UC in za FLNC *du 22 octobre*; bojne celice glede na situacijo prepustijo organizacijama, da sami odločita, katera izmed njiju bo prevzela odgovornost za napad (Investigateur 2003g). Podatek potrjuje zmanjšane operativne zmogljivosti obeh glavnih

delujočih skupin na otoku, ki skušata težavo premostiti tako, da dopuščata tiho sodelovanje.

Sicer pa primerjava metod delovanja med danes delujočima skupinama FLNC UC in FLNC *du 22 octobre* ne razkriva praktično nikakršnih razlik, kar potrjuje, da so se pripadniki druge skupine odcepili od FLNC UC-ja.

4.3.4 Financiranje skupin

Financiranje od osemdesetih let dalje zaobjema razne oblike izsiljevanja, rope in prerazporejanje sredstev v zakonite dejavnosti. Vzpostavi se centraliziran nadzor nad finančnimi viri, ki kmalu razpade. Vzpostavljeni način pridobivanja finančnih sredstev se na tak način nadaljuje zlasti pri večjih organizacijah: *FLNC canal habituel*, *FLNC canal historique* in pri njenem nasledniku, FLNC UC-ju. Te skupine se financirajo mešano, z izsiljevanjem in z legalnimi posli, vendar je vedno bolj očitni prehod na povezovanje s kriminalnimi združbami. Poleg tega se pojavljajo zlorabe raznih subvencij, ki kažejo na določeno mero koruptivnosti izvršne veje lokalnih oblasti.

Pri terorističnih skupinah z do nekaj deset pripadnikov in do nekaj deset izvedenih terorističnih napadov pogosto ni podatkov o načinu financiranja. To po eni strani nakazuje, da je pridobivanje sredstev precej nekonsistentno, s čimer je njihova dejanska operativna moč nizka. Toda po drugi strani se financiranje manjših skupin lahko izvaja v senci večjih skupin ali povsem samostojno, to je v preizkušenem sistemu izsiljevanja, kraj itd.

Natančni viri financiranja danes aktivnih terorističnih skupin niso natančneje znani, omenja se izsiljevanje ter povezave z legalnimi družbami in organiziranim kriminalom. Sistem financiranja torej v osnovi ostaja nespremenjen, le da manjša teroristična dejavnost navaja k sklepu, da so obstoječe teroristične skupine finančno precej bolj omejene kot v preteklosti. V letu 2006 za polovico napadov na privatno lastnino na Korziki nobena izmed skupin ni prevzela odgovornosti, kar bi lahko pomenilo izsiljevanje in tako način financiranja terorističnih skupin (Europol 2007, 29–30). O financiranju terorizma s pomočjo izsiljevanja poročajo tudi za leto 2007, pogosto se izvaja nad nepremičninskimi posredniki (Europol 2008, 32).

4.3.5 Tarče napadov

Napadi prizadanejo večinoma materialne tarče. Najpogosteje se napadi izvršijo nad zasebno lastnino, sledijo pa jim napadi na državno lastnino. Crettiez (glej Tabela 1 v

podpoglavju 3.6.4) navaja zgolj 18,3% delež vladnih tarč konec sedemdesetih in v osemdesetih letih. Omenjena Tabela 1 prikazuje delež napadov na zasebne in poslovne tarče (hiše, turizem, podjetja, trgovine, banke), ki znaša 80,9%,⁸⁵ torej večino. Pomanjkljivost zbranih podatkov onemogoča natančnejše spremljanje spremembe deleža različnih vrst tarč terorističnih napadov skozi daljše obdobje, saj pogosto ni navedena tarča napada, ampak le skupno število, npr. preciziran je le del napadov.

V letu 2006 na prvem mestu ostaja privatna lastnina s 60% deležem napadov na npr. turistične apartmaje in hiše, medtem ko vladne tarče⁸⁶ predstavljajo le 6% napadov; v večini primerov gre za napade nizke intenzivnosti, ki povzročijo manjšo gmotno škodo (Europol 2007, 28). Delež napadov na privatno lastnino doseže v letu 2007 55%, na vladne tarče pa 16%⁸⁷ (Europol 2008, 29); tako slednji ostaja na relativno nizki ravni, podobni povprečju osemdesetih let.

4.3.6 Število pripadnikov

Daleč največje število pripadnikov v zgodovini korziškega terorizma ima enotni FLNC. V devetdesetih letih primat prevzame eden izmed naslednikov, FLNC *canal historique*, sledita mu FLNC *canal habituel* in *Resistenza*. Poleg njih nastanejo še številne druge skupine, ki štejejo nekaj desetih članov ali nekaj posameznikov, s čimer se intenzivnost in organiziranost teroristične dejavnosti postopoma razkropi. V današnjem času prednjačita skupini FLNC UC in FLNC *du 22 octobre*, ki imata približno enako število pripadnikov. Na Korziki je danes le nekaj deset aktivnih teroristov, skupno je to okoli 80 terorističnih aktivistov in podpornikov. V primerjavi z osemdesetimi leti je torej opazen velik upad glede številčnosti teroristov, saj je današnje skupno število operativcev in simpatizerjev približno desetkrat manjše.

4.3.7 Število napadov

Po številu napadov prednjači enotni FLNC. Kasneje v devetdesetih je najdejavnejša skupina FLNC *canal historique*, sledijo mu *Resistenza* in skupine, ki izvedejo nekaj deset napadov, nazadnje pridejo na vrsto skupine z nekaj izvedenimi napadi. Od danes aktivnih skupin sta si FLNC UC in FLNC *du 22 octobre* skorajda enakovredni, čeprav zgleda, da spričo krajšega časa obstoja slednji prevzema pobudo za teroristično

⁸⁵Pri tem ni izključeno morebitno državno lastništvo podjetij in bank.

⁸⁶Pojavlja se vprašanje, če je definicija vladnih tarč s strani Eurola uskladjiva z razdelitvijo, ki jo podajajo drugi uporabljeni viri.

⁸⁷Podatki, ki jih navaja Europol, so med seboj v neskladju, saj poročilo za leto 2006 ugotavlja 6% napadov na vladne tarče, poročilo za 2007 pa za leto poprej navaja 20% delež.

delovanje. Skupno število vseh napadov v obdobju 1974–2006, torej v času od nastanka dveh predhodnikov FLNC-ja do novejšega obdobja, presega 6000 napadov (Crettiez 2006, 65). Ta podatek zaobjema napade, za katere skupine prevzamejo odgovornost, in tiste, ki jih je moč pripisati kateri izmed skupin.

Zbrani podatki o številu napadov določenih skupin so nepopolni, kar ne omogoča obravnave števila napadov po posameznih letih, saj se zlasti v novejšem obdobju nanašajo na pregled dostopnih virov prek svetovnega spleta. Tako je na tem mestu primerno uporabiti podatke, ki povzemajo obdobje 1974–2006. Crettiez (1999, 99) s pomočjo grafa prikazuje prisotnost bombnih napadov že konec šestdesetih let in postopno organiziranje terorističnih skupin ter posledično povečanje števila napadov v začetku sedemdesetih let, ki dosežejo okrog 200 napadov leta 1975. Crettiez (2006, 65) s pomočjo grafa prikazuje visok porast napadov nekje do druge polovice osemdesetih let in različne padce (zlasti 1981, 1988 in 1989), povezane s tedanjimi pogajanjmi s francosko državo.⁸⁸ V devetdesetih je nekoliko manjše, a dokaj konstantno teroristično delovanje, ki se bistveno zmanjša z letom 1999, ko so ponovno v teku pogajanja z vlado in je sklenjeno premirje. V zadnjih letih se beleži kratkotrajen porast v letih 2003 in 2004 in nato spet padec, povezan z razkritjem skupin in posameznih teroristov. Letno število vseh napadov na Korziki se v drugi polovici sedemdesetih let giblje med 200 in 400, letno število političnih napadov⁸⁹ v tem času pa dosega 100 do 200 napadov. V osemdesetih letih je skupno število letnih napadov med 300 in 700, političnih med 200 in 400. V devetdesetih letih je skupaj med 200 in 350 napadov na leto, izmed katerih je političnih napadov med 50 in 150. V 21. stoletju je na leto izvedenih nekje med 100 in 300 napadov, političnih napadov v tem času je med 50 in 150 (prav tam).

V omenjenem grafu je opazno sorazmerje med številom vseh napadov s številom političnih napadov, saj skupno število napadov skoraj zvesto sledi političnim napadom. Tako je skladno z večjim številom političnih napadov moč predpostavljati, da večja teroristična dejavnost zahteva več sredstev, kjer je v ozadju navadno izsiljevanje.

Po številu napadov je vrhunec terorističnega delovanja dosežen v osemdesetih letih, nato je trend usmerjen navzdol. Podatki za leti 2006 in 2007 ta trend potrjujejo, saj je leta 2006 skupno število izvedenih napadov na Korziki 282, od katerih je polovica izvedenih s strani dveh največjih skupin, za leto 2007 pa je skupno število napadov 229,

⁸⁸Število vseh izvedenih napadov seštevava politične napade, za katere skupine prevzamejo odgovornost ali jih je moč pripisati kateri izmed terorističnih skupin, in napade, kjer tega ni možno ugotoviti, oziroma se napade lahko uvrsti k običajnim kaznivim dejanjem zaradi pomanjkanja dokazov o terorističnem namenu.

⁸⁹Glej opombo 74.

izmed katerih jih 75 pripade kateri izmed terorističnih skupin (Europol 2007, 28; Europol 2008, 28–29).

4.3.8 Število mrtvih in ranjenih

Število mrtvih in ranjenih je v zgornjih tabelah varljiv podatek, saj organizacije vedno ne prevzamejo odgovornosti za dejanja. Tako je merodajnejši podatek, da je v času od nastanka FLNC-ja pa do novejšega časa izvedenih okoli 75 umorov, ki jih je moč pripisati kateri izmed organizacij, od katerih presenetljivo več kot polovica predstavlja nacionaliste (Crettiez 2006, 65). Samo med letoma 1993 in 1996 umre okoli 20 ljudi iz vrst nacionalistov, aktivnih v podtalnih gibanjih, pogosto upoštevajoč pravilo oko za oko (Agence France-Presse 2004c). Tako so glavna žrtev korziškega separatistično-nacionalističnega terorizma nacionalisti sami, manj kot polovico žrtev predstavljajo žrtve političnega delovanja in t. i. narodnoosvobodilnega boja (predstavniki države, pripadniki varnostnih sil, nasprotniki korziškega nacionalističnega gibanja) (Crettiez 2006, 65). Na osnovi razmerja med kategorijami žrtev lahko sklepamo, da je narodnoosvobodilni značaj njihovega boja bolj krinka za izvajanje notranjepolitičnih in lokalnih interesov.

Glede števila ranjenih oseb je pomembno dejstvo, da z razcepom FLNC-ja civilisti pogosteje kot prej postajajo žrtve terorističnega nasilja. K temu pripomorejo tudi akcije, izvedene podnevi. Vendar je v novejšem času še največ mrtvih in ranjenih med teroristi samimi, do česar prihaja v času izvajanja napadov (4 mrtvi in 2 ranjena leta 2006), kar kaže na zmanjšano izurjenost bojnih celic. Med danes aktivnima večjima organizacijama je večje število ranjenih nedolžnih žrtev na strani FLNC UC-ja, kar govori o občasno manjši nadzorovanosti nasilja.

Kriminalna dejanja, ki imajo rasističen značaj, segajo že v zgodnja sedemdeseta leta. V devetdesetih se ta dejanja pripisujejo delovanju podtalnega gibanja blizu FLNC *canal historique, A droga basta*,⁹⁰ in gibanja blizu FLNC *canal habituel, A droga no*,⁹¹ ki sta od leta 1991 dalje odgovorni za več deset umorov prekupčevalcev z mamili severnoafriškega porekla. Toda dejanja, ki naj bi podtalnim aktivistom v javnosti prinesla pozitivno podobo, v praksi pogosto služijo le kot pomoč pravim prekupčevalcem pri odstranjevanju morebitnih konkurentov (Investigateur 2003d).

⁹⁰Stop drogi.

⁹¹Ne droge.

Ena izmed verjetnih posledic dolgoletne kampanje proti drogi, ki posredno predstavlja boj proti priseljencem, je širjenje rasizma in ksenofobije med mladimi, kar potrjuje primer skupine Korziški ilegalci.

4.3.9 Stik z javnostmi

Stik z javnostmi je od začetka delovanja FLNC-ja eden temeljnih delov terorističnega delovanja. Nastop pred javnostjo razkriva njihovo razumevanje pomena medijev in izkoriščanje senzacionalizma v svoj prid. Devetdeseta leta beležijo tiskovne konference na obeh straneh (FLNC *canal habituel* in FLNC *canal historique*), ki služijo tudi razkazovanju moči drug pred drugim, ne le pred državo. V novejšem času je opaziti upad stikov z javnostmi, kar velja tako za manjše kot tudi za pomembnejše skupine. Z zmanjšano intenzivnostjo nastopanja in komuniciranja z javnostjo se novodobne korziške teroristične skupine odmikajo od principa delovanja terorizma, ki v osnovi brez medijev ne more obstojati.

Medijska konferenca januarja 1996, ki jo je FLNC *canal historique* organiziral v dogovoru z vlado, je bila odraz želje, da bi omenjena skupina zasedla zakoniti politični prostor in obenem zaustavila delovanje vojaške strukture v zameno za pogajanja s tedanjo vlado o rešitvi korziškega vprašanja (Dominici 2005, 24). Ta dogodek in še nekaj drugih so povzročili zamenjavo tedanjega notranjega ministra (Lajus 2003). Na osnovi tovrstnega pristopa vlade lahko sklepamo, da se je francoska vlada soočala s težavami pri upravljanju Korzike.

4.3.10 Pogajanja z vlado

Pogajanja z vlado lahko uporabimo kot indikator ogroženosti, saj teroristična skupina po eni strani s tem kaže na pripravljenost ali nepripravljenost sodelovanja pri iskanju določenih rešitev za Korziko. Sicer bi težko potrdili, da so skupine, ki se pogajanj ne udeležujejo ali so iz njih izključene, nasilnejše od ostalih. Toda vsekakor so pogajanja z vlado v zgodovini korziškega terorizma nespregledljiv pokazatelj, ki predstavlja neke vrste samonadzorno funkcijo terorističnih skupin pri uporabi nasilja. Poročilo francoskega senata (Sénat 1999, 89–91) od sedemdesetih let dalje navaja pogosto menjavanje represije in pogajanj s strani vlade do korziških nacionalistov. Ta odnos je bil v osnovi pogojen s trenutno veljavno vladno politiko. Ena izmed posledic pogajanj so bile pomilostitve obsojenih korziških aktivistov (prav tam), od česar so torej imele teroristične skupine konkretne koristi. Podpora pogajanjem z vlado predstavlja v

začetku 21. stoletja eno izmed redkih razlik med dvema največjima terorističnima skupinama danes.

4.3.11 Domet

Med letoma 1978 in 1995 predstavlja delež napadov, ki so izvedeni v kontinentalni Franciji s strani FLNC-ja ali katerega njegovih struj, zgolj 8,2% vseh napadov. Med napadi na kontinentu je velika večina (91%) izvedena pred letom 1984. Dve tretjini napadov izven Korzike je v francoskih sredozemskih mestih (Marseille, Toulon, Nica, Aix ...), ostalo so napadi v mestih Pariz, Bordeaux, Rennes, Lyon in drugod. Kaže, da je izvedba napadov pogojena tudi z operativnimi zmožnostmi na licu mesta, pri čemer ne gre zanemarjati dejstva, da samo v Marseillu domuje več Korzičanov kot v Bastii ali Ajacciu, dveh največjih korziških mestih (Crettiez 2007). Opazimo lahko torej postopen umik teroristične dejavnosti s kontinenta, ki se dogodi že v osemdesetih letih, in omejevanje na otok. Izmed novonastalih terorističnih skupin so le največje dejavne po vsem otoku, medtem ko manjše obvladujejo le manjše območje.

4.3.12 Obdobje delovanja

Kratkotrajnost delovanja številnih novonastalih terorističnih skupin v devetdesetih letih vpliva na manjšo zmožnost oblikovanja učinkovitega aparata le-teh. Hkrati to potrjuje tudi pogosto prehajanje pripadnikov iz skupine v skupino.

4.4 Vprašanje legitimnosti oboroženega boja terorističnih organizacij na Korziki

V času več kot tridesetletne teroristične dejavnosti je na otoku prišlo do izvedbe nekaterih reform. Splošna primerjava zahtevanih in doseženih ciljev terorističnih skupin bo zajela premislek o legitimnosti oboroženega boja terorističnih organizacij. V tem kontekstu lahko legitimnost oboroženega boja uveljavljamo kot neke vrste indikator ogroženosti. Ta indikator je utemeljen na podlagi splošne primerjave stanja na različnih področjih, kot npr. na političnem, družbenem, kulturnem, gospodarskem in ekološkem področju z uvedenimi spremembami. Ne glede na uporabo nasilja za doseganje ciljev je o legitimnosti moč razpravljati tudi na osnovi neke načelnosti pri izvajanju in vodenju politike terorističnih skupin.

4.4.1 Politična situacija in spremembe

Med razloge, da sploh pride do radikalizacije političnega delovanja in do premika v ilegalo, gotovo spada hermetičnost sistema klanov na ravni političnih in upravnih struktur. Klan je tradicionalno prisoten v vseh sferah otoškega življenja in upravljanja (Labro 1977, 74). V določeni regiji se oblikuje okoli dominantne družine in je organiziran v piramidasto družinsko strukturo, poleg tega uspeva ohranjati določeno svobodo pri uresničevanju načel pravne države v konkretnih primerih (Crettiez 1999, 53). Ena izmed posledic vseprisotnosti klana so bile volilne prevare. Predsedniki in člani volilnih komisij so bili predstavniki klana, kar je dalo prevaram skoraj neomejene možnosti (Labro 1977, 76). Klientelizem je tako ena izmed večjih težav na otoku, saj francoska država daleč od tega, da bi tam vpeljala moderen, demokratičen in egalitaren model upravljanja, še dodatno povečuje prevladujočo kulturno shemo v okviru klana (Crettiez 1999, 54). Dominantna sta dva klana, eden na severu in drugi na jugu, katerih vodji sta enakih priimkov kot dva izmed vodilnih v državi že za časa kratkotrajne korziške suverenosti v 18. stoletju (Labro 1977, 74). To potrjuje kontinuiteto družinskega vpliva skozi več stoletij.

Leta 1982 je Korzika dobila status regije, ki ji je prinesel določeno upravno avtonomijo. Korziška skupščina, sestavljena iz 61 poslancev, je dobila večje pristojnosti kot ostale francoske regije na področju energije, kmetijstva in vodnega gospodarstva (Molas 2000, 14). Briquet (2002, 31) meni, da je ustanovitev regionalne skupščine s proporcionalnim volilnim sistemom omogočila, kar je sistem klanov od nekdanj prepredčeval nacionalistom: dostop do lokalnega političnega prostora prek volitev. Medtem ko je del nacionalistov to izkoristil in z okoli 15 odstotki uspešno nastopil na volitvah, se je kader FLNC-ja temu najprej izogibal, češ da gre le za novo preobleko francoskega kolonializma, a si že dve leti kasneje premisljijo. Toda nestabilnost skupščine zaradi razdrobljenosti političnih sil privede do ukinitve proporcionalnega sistema leta 1985, kar zmanjša posebnost njenega statusa (Vie publique 2007).

Leta 1991 je Korzika postala teritorialna skupnost, kar je njenemu statusu podeljevalo značilnosti delno običajne regije in delno čezmorskega ozemlja (prav tam). Korziško skupščino sestavlja 51 neposredno voljenih poslancev. Za odpravo politične nestabilnosti je bil uveden 5-odstotni vstopni prag in dva volilna kroga. Od zakonodajne je ločena izvršna oblast, kar je posebnost glede na ostale francoske regije; izvršna oblast sestavljata izvršni svet in gospodarski, socialni ter kulturni svet (Molas 2000, 15).

Do leta 1992 so oblasti prenovile volilne sezname, s čimer se je število volivcev z 200.000 zmanjšalo na 158.000 (Lefèbvre 1992). S tem se je možnost volilnih prevar zmanjšala. Delež glasov, ki so jih nacionalisti prejeli po teh spremembah na različnih volitvah, so leta 1992 segali do 25% (Briquet 2002, 32–33). Med izvoljenimi predstavniki so bili tedaj nasprotniki oboroženega boja kot tudi njegovi podporniki – v preobleki torej različne struje FLNC-ja.

Doslej zadnjo stopnjo pri spremembah političnega položaja Korzike predstavlja referendum iz leta 2003, s katerim se je odločalo o predlogu vlade, ki bi ukinil oba korziška departmaja in bi Korziki podelil poseben status (enotne) teritorialne skupnosti. Kot že rečeno, so volivci zavrnili predlagane spremembe z minimalno večino 51%, kar je bil udarec tako za predlagatelja, to je vlado, kot tudi za korziške nacionaliste, ki so predlog podpirali (Andreani 2006). Predlog je predvideval reformo teritorialne organizacije na otoku in s tem tudi oslabitev vpliva klanov (Crettiez 2006, 54). Volivci so z izidom referenduma za nedoločen čas zaustavili statutarne spremembe, s čimer so odvzeli velik del simbolne legitimnosti pri prizadevanju nacionalistov za spremembo statusa Korzike. Klani tako uspevajo zadrževati vpliv nad vodenjem otoške uprave, ki ima kljub vsemu na razpolago določeno stopnjo avtonomije, vendar so poleg njih prav tako pomembni akterji francoska vlada, korziška skupščina in nazadnje tudi korziški nacionalisti.

4.4.2 Družbeno-kulturne spremembe

Proces priznanja korziškega naroda kot ena izmed glavnih zahtev FLNC-ja steče konec osemdesetih, ko korziška skupščina vnese to priznanje v predlog za novo politično ureditev Korzike, a najprej francoski senat in nato še ustavni svet umakneta omenjeno priznanje, saj spodbija načelo nedeljivosti Republike (Sénat 2002).

Leta 1951 je stopil v veljavo zakon, ki je dal pravico poučevanja lokalnih jezikov in narečij v šolah in na univerzah. Korziščina se v zakonu tedaj ni pojavila, a je francoski parlament to dopolnil leta 1974 (Labro 1977, 48). Zahteva po priznanju korziškega jezika je tako že tedaj delno uresničena, četudi na ravni narečja. V praksi je bila korziščina v šolah z več ali manj težavami poučevana fakultativno, kar je še vedno v veljavi. V letu 2004 se v osnovnih šolah korziščine uči okoli 66% učencev, pri čemer delež teh učencev vztrajno raste vse od devetdesetih let; veliko je tudi povpraševanje po dvojezičnem poučevanju (Investigateur 2005c). Že dolgo časa so v uporabi dvojezični

napisi za krajevna imena, torej v francoščini in korziščini, kjer pa je francosko ime pogosto zbrisano ali prečrtano kot posledica vandalskega dejanja.

Člen 75-1 spremenjene francoske ustave določa, da regionalni jeziki pripadajo dediščini Francije (Le Monde 2008), s čimer je tudi korziščini dana veljavnost in priznanje.

V kratkem času korziške neodvisnosti v 18. stoletju je že obstojala univerza, kar nacionalisti v šestdesetih in sedemdesetih vzamejo kot osnovo za zahtevo po ponovni ustanovitvi univerze. Ta zahteva je tako ena izmed prvih, ki se uresniči, in sicer leta 1981 (Corsica news).

Do miselnih premikov prihaja tudi med ljudmi, kajti nekdanji teroristi, izmed katerih so nekateri zakonito izvoljeni politični predstavniki, zapuščajo podtalno delovanje in se podajajo na drugačne poti političnega delovanja. O svojem terorističnem in drugem podtalnem delovanju pišejo knjige, kar korziško narodno zavest vendarle predstavlja v neko novo sfero. Ne le to, nekdanji teroristi, vodje in aktivisti snamejo maske in spregovorijo o svojih terorističnih in drugih političnih dejavnostih za dokumentarni film.

4.4.3 Gospodarske in druge spremembe

Po drugi svetovni vojni je bila Korzika podvržena slabim gospodarskim razmeram, zaradi česar je prišlo do množičnega izseljevanja, ki je trajalo več desetletij. Danes je gospodarska situacija stabilna, prisoten je trend priseljevanja – med letoma 1982 in 2007 se je število prebivalcev povečalo za 17% (Corse-Economie 2008). Korzika kot regija leta 2006 dosega 22.660 € BDP na prebivalca, kar znaša 80% povprečja Francije (Corse-Economie 2007).

S spremembami statusa Korzike so bila pooblastila za skrb in urejanje okolja prenešana na regionalno raven. V letih 1992 in 1996 nova zakonodaja prinese Korziki ugodnejši davčni status (La documentation française 2005).

Zakon iz leta 2002 (Revue republicaine 2004) Korziki dodeli dodatna pooblastila na različnih področjih (izobraževanje, kultura, gospodarstvo, okolje, kmetijstvo, turizem itd.), namenjena pa ji je tudi precejšnja državna finančna pomoč. Korzika prejema tudi različne oblike pomoči s strani Evropske Unije.

4.4.4 Evolucija legitimnosti na osnovi delovanja terorističnega gibanja

Korziške teroristične skupine lahko na osnovi njihovih praks umestimo v več razvojnih stopenj, saj so le-te v tesni navezavi z vidikom legitimnosti delovanja, predstavljenim

zgoraj. Presoja legitimnosti delovanja terorističnih skupin se namreč lahko vrši tudi prek ocenjevanja načelnosti pri sledenju izraženim ciljem in zahtevam, pri čemer skozi čas prihaja do pomembnih sprememb.

4.4.4.1 Prva faza

V prvi fazi lahko opredelimo nacionalistično gibanje, ki zazna na Korziki konfliktno situacijo in se zastran neučinkovitosti ali nezmožnosti pri uvajanju sprememb po zakoniti poti odloči za podtalno delovanje. Kot že omenjeno v poglavju 3.5, se med povode za pomik v podtalje uvršča razpustitev civilnih gibanj in omejevanje delovanja družbenih skupin v okviru zakonitosti. Po javnomnenjski raziskavi, opravljeni brž po dogodku v Alérii (glej poglavje 3.5), 59% Korzičanov ni bilo presenečenih nad takim načinom izraza nezadovoljstva, 62% vprašanih je namen tega dejanja odobravalo (Labro 1977, 157). Ne glede na nezmožnost preverjanja zanesljivosti javnomnenjske raziskave lahko trdimo, da je imelo v začetni fazi korziško teroristično gibanje nezanemarljivo podporo med ljudmi, saj je nastalo kot odziv na realne težave na Korziki. V tej družbeni situaciji so aktivisti iskali neko osnovno legitimnost za svoje delovanje. Briquet (2002, 30) ugotavlja, da so korziška družbena gibanja ocenjevala radikalno in nasilno nasprotovanje kot utemeljeno strategijo, ki je določenim skupinam omogočila politično priznanje, ki so jim ga uveljavljeni politični akterji sicer odrekli. S tem se je korziški nacionalizem odkrito navezal na oboroženi boj in je z njim odtlej skoraj neločljivo povezan.

4.4.4.2 Druga faza

Korziško teroristično gibanje se brž zave pomena političnega delovanja v okviru zakona. Bistvena značilnost druge razvojne stopnje je dihotomija med legalnim in nelegalnim delovanjem oziroma izvajanje politike teroristične organizacije prek legalnih struktur.

Način iskanja legitimnosti za svojo dejavnost najde FLNC v t. i. narodnoosvobodilnem boju.⁹² Kot je navedeno na spletni strani, ki jo urejajo korziški nacionalisti (Unita nazionale 2006a), FLNC sebe šteje za izvajalca narodnoosvobodilnega boja, ta boj pa postavlja nad vse strukture. Narodnoosvobodilni boj se legitimira kot temeljna pravica korziškega naroda do narodovega priznanja, jezika, identitete itd. Od 1980 dalje FLNC svojo politiko udejanja prek legalne stranke CCN, po razpustitvi s strani vlade 1983 pa

⁹² *Lutte de libération nationale* (LLN).

njeno vlogo prevzame Korziško gibanje za samoodločbo,⁹³ ki ga vlada razpusti 1987 – nadomesti jo ACN.⁹⁴

Politični odbor FLNC-ja je bil zadolžen za izvajanje oblasti v ozadju prek sindikatov in društev. Verjetno je, da je bila večina članov političnega odbora FLNC-ja aktivnih tudi v organih zgoraj omenjenih zakonitih strank (Crettiez 1999, 120–121). FLNC je bil pobudnik za ustanovitev sindikatov in društev in je tudi kasneje skušal ohraniti svoj vpliv, a dejansko so bila to le civilna krila podtalne organizacije, ki je skozi legalne strukture izvajala svojo politiko. Ti sindikati so: zlasti delavski (STC), a tudi kmetijski, izobraževalni in obrtniški sindikat, poleg tega so tu še študentska in dijaška združenja (Gayraud 1990). Delovanje prek sindikatov in društev se nadaljuje tudi po razcepu FLNC-ja.

4.4.4.3 Tretja faza

Legitimnost etno-separatističnega gibanja je najbrž težko utemeljevati, če so zahteve po odcepitvi ali spremenjenem političnem in upravnem položaju sprožene s strani več skupin, ki se oklicujejo za predstavnike enega in istega naroda, hkrati pa zastopajo neenotne cilje. Tretjo fazo označuje razbitje enotnosti etno-separatističnega gibanja in s tem tudi legitimnosti, ki je najtesneje povezana z enotnostjo skupine. Postopen razpad skupine FLNC in njenega legalnega krila na več krakov odseva izkoriščanje nacionalističnega gibanja za uresničevanje partikularnih interesov. S pridobitvijo določenega lokalnega političnega in gospodarskega vpliva se resna separatistična težnja postopoma umika, če ne docela umakne s prizorišča.

Z razcepom FLNC-ja na tri struje konec osemdesetih in v začetku devetdesetih vsaka izmed struj obdrži dihotomijo med legalnim in nelegalnim delovanjem. Tako so sprva prisotne po tri nelegalne organizacije in njihove tri zakonite strukture. Kasnejša devetdeseta leta prinesejo še dodatne frakcije in pretvorbe skupin, ki so bolj ali manj vezane na koalicije legalnih gibanj. Sklenjene so številne kratkotrajne koalicije, na obrobju katerih obstojijo še druge nacionalistične stranke ali gibanja. Očitno se nacionalisti ravnaajo po trenutnem političnem položaju, glede na katerega sklepajo zavezništva. Npr. koalicija Enotnost⁹⁵ (leta 1999 in leta 2001) je poskus sprave med različnimi nacionalističnimi gibanji. Ta zveza odslikuje prizadevanja za vnovično združitvev vseh podtalnih organizacij, ki je vidna kot nastanek FLNC UC-ja leta 1999,

⁹³ *Mouvement corse pour l'autodétermination* (MCA).

⁹⁴ *A Cuncolta Naziunalista*.

⁹⁵ *Unità*.

vendar pa to ni moglo nadomestiti propada legitimnosti, do katerega je prišlo na podlagi razpada FLNC-ja in kasnejših neuspešnih poskusov združevanja.

V devetdesetih letih in tudi kasneje pride do koalicij katerega izmed legalnih kril FLNC-ja in stranko UPC⁹⁶, katere akterji so bili dejavni že pred nastankom FLNC-ja v sedemdesetih in ki so na načelni ravni vseskozi zavračali oboroženi boj kot način udejstvovanja. Na ta način je bila njihova načelnost v odnosu do uporabe nasilja skrhana. Od razpada nekdanj enotnega FLNC-ja se je položaj nezakonitega delovanja namreč bistveno spremenil, saj "izgleda, da je neoprostljivo dejanje 6. februarja 1998 (umor prefekta, op. a.) prisililo politične formacije, da zasedajo prostor predstavniške demokracije z odpovedjo podtalnemu delovanju, ki je postalo prej težko vodljivo breme kot pa sredstvo narodne osvoboditve" (Dominici 2005, 27). Nedavne politične koalicije še vedno niso opravile z oboroženim bojem. Zagovorniki avtonomije ga na osnovi razglašenega premirja terorističnih skupin sicer načeloma odklanjajo, toda zagovorniki neodvisnosti še vedno ne obsojajo terorističnih napadov (Forcari 2005).

V zadnjem času je najaktivnejše zakonito nacionalistično gibanje Odbor proti represiji,⁹⁷ ki je nastalo po množičnih aretacijah in preiskovanju organov pregona po umoru prefekta (Crettiez 2006, 63). Odbor proti represiji pogosto organizira javne shode, tiska razne plakate in letake, s katerimi želi opozarjati na državno oziroma francosko represijo nad korziškim narodom.

Z dostopom zakonitih nacionalističnih skupin, od katerih so bile nekatere neločljivo obremenjene s teroristično dediščino, do politične in gospodarske moči, le-te hkrati niso presecale tudi z metodami korziških klanov. V metodah dela nacionalistov je opazen pojav klientelizma, ki deluje na principu osebnih in lokalnih poznanstev. Korziški nacionalisti-teroristi so torej prevzeli vzorce delovanja, ki so jih prej sami kritizirali. Še več, delovanje podtalnih gibanj se skozi prakso izkaže kot "postavitev novih "neodvisnih" klanov, ki z izkazovanjem moči prisilijo državo, da sprejme pogajanja in dogovor z njimi" (Molas 2000, 6). Od tod izvira tudi velik pomen, ki ga številne teroristične organizacije, nastale po razkolu FLNC-ja, dajejo pogajanjem z vlado. Privilegirana vloga, ki jo določeni teroristični skupini s pogajanjem podeli vlada, je eden izmed ključev do legitimnosti t. i. narodnoosvobodilnega boja, ki jo teroristi črpajo iz preteklega delovanja podtalnih skupin, v prvi vrsti seveda FLNC-ja.

⁹⁶*L'Union du peuple corse.*

⁹⁷*Le Comité anti-répression (CAR).*

Kritiko, da klani vodijo politiko brez vizije, je moč pripisati tudi podtalnim gibanjem, ki v pomanjkanju jasnega političnega programa nadomeščajo resno analizo s kultom podtalnega nasilja. Očitek, ki je letel na predstavnike klanov, da se bolj kot z razvojem Korzike ukvarjajo z lastnim bogatenjem, je mogoče nasloviti tudi na pripadnike terorističnih organizacij, ki so začeli v veliki meri izvajati izsiljevanje, špekulacije pri investicijah in prevare pri uporabi državnih in evropskih sredstev (Crettiez 1999, 238).

Izkaže se, da so korziška nacionalistična podtalna gibanja izkoristila določen zgodovinski trenutek, na katerem so utemeljila in upravičevala uporabo nasilja za odpravljanje političnih in gospodarskih težav, poleg tega so nadgrajevala to legitimnost na vzpostavljanju narodne zavesti in identitete v okviru nacionalizma.

Sklenemo lahko, da je legitimnost dejavnosti oboroženih skupin lahko uporabna kot indikator ogroženosti, saj nam pobleže predstavi delovanje terorističnih skupin z zornega kota, ki upošteva in osvetljuje širši družbeni kontekst, v katerem skupine delujejo. Legitimnost delovanja je tako izpostavljena kot dodaten dejavnik, ki brez dvoma vpliva na nastajanje, ravnanje, ohranjanje in izginevanje terorističnih skupin.

5 VERIFIKACIJA HIPOTEZ IN SKLEP

Na osnovi analize podatkov lahko napravimo zaključke, ki bodo potrdili ali ovrgli postavljene hipoteze.

Hipoteza 1: Ključna za pojav korziškega terorizma je ponovna oživitev nacionalizma v 60. in 70. letih, do česar pride zaradi gospodarske in politične zapostavljenosti Korzike s strani francoske države.

Korziško nasprotovanje politiki matične države se je skokovito povečalo v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko se je spričo inertnosti francoskih oblasti do razreševanja gospodarskih, političnih in demografskih težav Korzike del korziške populacije skušal angažirati skozi družbene in politične strukture. Vzpenjajoči se nacionalizem se tedaj postavi kot branitelj reprimirane kulture, jezika, zgodovinske dediščine, gospodarstva in okolja ter podeli lokalni zgodovini nov pomen. Retoriko, ki v zgodovini išče legitimnost za radikalnejše politično delovanje, prevzame skupina FLNC in njeni nasledniki. Država je s prekomerno represijo dodatno podžgala že tako tleč nacionalizem, predvsem pa je korziškim nacionalistom nakazala usmeritev k politični radikalizaciji, ki je bila odtlej za določen segment korziške družbe sprejeta kot edina možna pot do reševanja perečih vprašanj. Spričo ugotovitve, da je glavni motiv za nastanek korziškega terorizma nacionalizem, ki nastane kot odziv na nastale družbene, gospodarske in politične razmere, s katerimi se francoska vlada ni znala spopasti, je moč prvo postavljeno hipotezo v celoti potrditi.

Hipoteza 2: Bombni napadi na materialne tarče so v navezavi na novinarske konference najbolj uporabljena metoda delovanja korziških terorističnih skupin, saj je ob relativno majhnih organizacijskih in materialnih zahtevah mogoče doseči velik učinek.

Od pojava terorističnih skupin na Korziki dalje se teroristi kot najpogostejšega sredstva poslužujejo bombnih napadov, ki jih kaj hitro začnejo upravičevati z nastopi pred novinarji. Na simbolni ravni bombni napadi, podkrepjeni z javnim nastopom, zlasti množični bombni napadi v isti noči, ponazarjajo močno silo, ki deluje iz ozadja in se postavlja ob bok zakonitim političnim strukturam. Ta metoda predstavlja način, s katerim teroristi skušajo senzibilizirati javnost kot tudi vplivati na odločanje političnih

predstavnikov. Nasilje, ki se izvaja na tak način, je izrazito teatralizirano, z majhnim številom žrtev, a z visokim številom poškodovanih materialnih tarč. Napadi kot tudi novinarske konference se najpogosteje izvajajo ponoči, saj noč ponuja naravno zavetje pred varnostnimi silami in pomeni minimiziranje nedolžnih žrtev. Novinarske konference in izjave za javnost izkoristijo za prevzem odgovornosti za teroristične napade in za predstavitev političnega programa. K tem metodam se zateka tako FLNC kot tudi kasnejše novonastale skupine. Vseskozi je prisotna visoka zavest o učinkih sodelovanja z novinarji, s pomočjo katerih korziški terorizem skuša pridobivati na prepoznavnosti. Javno mnenje ima za korziške teroriste velik pomen in precej vpliva na njihove vsakokratne odločitve. Občasno se pojavljajo določeni odmiki od teh metod, ki še vedno zlorabljuje medije, a se hkrati poslužujejo radikalnejših metod. Aktualne teroristične skupine navkljub zatonu operativne moči še vedno opozarjajo nase večinoma z bombnimi napadi, čeprav se raznovrstnost pri uporabi medijev zmanjšuje. Ne glede na to lahko drugo hipotezo v celoti potrdimo.

Hipoteza 3: Nastajanje novih terorističnih skupin na Korziki je po eni strani pogojeno z razcepljenostjo interesov, kar je razvidno v različnih ciljih in sredstvih, po drugi strani pa s prenašanjem odločevalske moči na nižje operativne strukture.

V okviru skupine FLNC so obstojali relativno usklajeni pogledi na cilje in dejavnost organizacije. Do prvih pomembnejših razcepov je prišlo z uvedbo sprememb, ki so odprle prostor političnega predstavnštva prej izključenim korziškim nacionalistom, in z začetkom intenzivnejših pogovorov ter pogajanj s francosko vlado. Razhajanja so se stopnjevala do te mere, da je politično-vojaška teroristična organizacija razpadla na več skupin, kar se je odrazilo tako na ravni terorističnih skupin kot tudi političnih strank in gibanj. Med ta razhajanja sodi nepripravljenost na postopno opustitev oboroženega boja spričo dostopa do sooblikovanja korziške politike, kar je nedvomno bila ena izmed temeljnih namer podtalnega gibanja. Razhajanja so se pojavila tudi v odnosu do pogajanj z državo, ki so ustvarila novo situacijo, s katero se skupina ni znala enotno soočiti in je njen del to dojemal kot jemanje vrednosti dotedanjim politično-vojaškim metodam. Nenazadnje so se razhajanja pokazala na ravni osebnih interesov članov vodstva in aktivistov, vidna je namreč degradacija na partikularne cilje. Na politični ravni se vsa ta razhajanja odsevajo kot zagovarjanje bodisi avtonomije bodisi neodvisnosti, na ravni sredstev pa kot zavračanje ali podpiranje večje militarizacije in

radikalizacije skupin, do česar pride na prelomu stoletja. Toda potrebno je izpostaviti, da se del te spremembe bolj kot proti državi preusmeri k izvajalcem oboroženega boja samim.

Dve največji skupini, ki sta danes aktivni, se v začetni fazi razlikujeta na ravni ciljev, kasneje pa med njima pravzaprav niti na ravni ciljev niti na ravni sredstev ni mogoče potegniti ločnice, saj so v ozadju bolj medosebna nasprotovanja.

Pri udeležencih korziškega terorističnega udejstvovanja nastane skozi čas različno pojmovanje in vrednotenje ciljev in sredstev, kar povzroča razpade terorističnih skupin. Razcepljenost interesov je mogoče opaziti tudi pri obstoječih terorističnih skupinah, ki pa se po ciljih in sredstvih praktično ne razlikujejo, tako da lahko prvi del tretje hipoteze le delno potrdimo.

Z razpadanjem enotne skupine FLNC je prišlo v ospredje osamosvajanje posameznih sektorjev. Osamosvajanje je opazno najprej na ravni pridobivanja in razdeljevanja finančnih sredstev, ki je bilo poprej nekaj časa centralizirano. Razpršitev nadzora financiranja je povzročila prenašanje finančnih pristojnosti na sektorje. S samostojnejšim financiranjem sektorjev se je zmanjšala njihova odvisnost pri izvajanju terorističnih dejanj. Vse bolj samostojne teroristične in politične akcije potrjujejo, da se odločanje prenese na nižje strukture teroristične organizacije, s čimer se postopoma oblikujejo tri operativne veje oziroma nastanejo tri teroristične skupine. Nove in nove cepitve in preoblikovanja skupin povedo, da se je ta proces še nadaljeval na hierarhično vedno nižje strukture. Od večjih skupin so se pogosto odcepile posamezne celice, kar potrjujejo teroristične skupine, ki so vedno manj številčne, štejejo namreč peščico ali nekaj deset pripadnikov. Nove skupine so razpolagale s pridobljenimi sredstvi na osnovi presoje ne več na ravni neke organizirane strukture, temveč na ravni nekaj posameznikov. Teroristi, ki so poprej večinoma sestavljali operativne celice, so z razpadom in preoblikovanji skupin postopoma dobili odločevalski vpliv. Vedno bolj partikularni cilji, ki so jih skupine razglašale, to nedvomno potrjujejo, pa tudi občasno povečana nasilnost terorističnih dejanj, ki pritiče operativcem.

V procesu razpada nekoč enotne teroristične skupine je prišlo do razbitja na ravni financiranja, uporabe sredstev, ciljev skupin in na ravni odločanja, zatorej je drugi del tretje hipoteze mogoče v celoti potrditi.

Hipoteza 4: Razmahnjena teroristična dejavnost na Korziki še ne napoveduje intenzivnosti ogroženosti Republike Francije s strani korziškega terorizma, saj je le-to mogoče ocenjevati le s pomočjo večih indikatorjev.

Obilica terorističnih napadov ne razkriva bistva korziškega terorizma, ki se razmegli šele ob analizi s pomočjo kazalcev ogrožanja. Temeljna ugotovitev je ta, da se nasilje korziškega terorizma ne usmerja toliko zoper francosko državo, kot se zoperstavlja korziškim oblastem z željo po večji lokalni družbenopolitični participaciji. Ne glede na veliko število terorističnih skupin lahko v osnovi govorimo o bolj ali manj enotnem motivacijskem dejavniku, to je etno-nacionalistični terorizem, ki poganja večino korziških terorističnih skupin. Seveda ne gre spregledati dejstva, da se novejši motivi za terorizem postopoma oddaljujejo od omenjenega motiva, kar je razvidno pri ksenofobnih in rasističnih skupinah, s čimer se kaže osamosvajanje sestavnih delov korziškega terorističnega nasilja.

Opazimo lahko, da je dejavnost korziških terorističnih skupin sicer množična, toda obenem je nasilje relativno natančno usmerjeno in odmerjeno, saj se praviloma izmika povzročanju žrtev med civilnim prebivalstvom. V primerjavi s skupnim številom bombnih napadov to dokazuje relativno nizko število mrtvih in ranjenih, poleg tega so umori natančno usmerjeni. Metode delovanja korziških terorističnih skupin kažejo, da gre pravzaprav za prepletanje terorističnega in političnega nasilja, o čemer priča izoblikovan nastop pred javnostjo, pripravljenost na pogajanja z vlado in angažiranost skozi zakonite družbenopolitične strukture.

Teroristično gibanje doživi vrhunec pod okriljem enotne skupine FLNC-ja glede na strukturiranost, organiziranost financiranja, efektiv, število napadov in dejavno moč. Kasnejše frakcioniranje terorističnih skupin predstavlja sprva povečano teroristično grožnjo, ki povzroči občasno poseganje po skrajnejših metodah delovanja, zgledujoč se po organizacijah IRA in ETA. Toda zaradi notranjih sporov je večina smrtnih žrtev znotraj korziškega nacionalističnega gibanja. Številčnost skupin tako lahko jemljemo kot kazalec, ki pravzaprav kaže na zmanjšanje terorističnega ogrožanja, saj sproža manjšo organiziranost in na dolgi rok povzroči opešanje operativnih moči terorističnih skupin, kar je pri danes dejavnih skupinah vidno na ravni števila pripadnikov, števila napadov in njihove učinkovitosti, organiziranosti financiranja itd. Dejavnik, ki danes predstavlja težko določljivo grožnjo, je prepletenost terorističnih skupin s kriminalnimi združbami in vključenost nekdanjih teroristov v lokalno gospodarsko okolje. Izključene

niso povezave z mednarodnimi kriminalnimi združbami in z drugimi nacionalističnimi terorističnimi skupinami. Toda pomen tega kazalca lahko zmanjšamo na podlagi ugotavljanja pomembnih razhajanj med protagonisti, kar povzroči dezagregacijo korziškega terorističnega gibanja in izgubo legitimnosti za nadaljnje delovanje.

Sklenemo lahko, da je dolgoročni trend ogrožanja korziškega terorizma v upadanju in da le-ta predstavlja nizko stopnjo ogrožanja Republike Francije. Ta ugotovitev je mogoča šele z upoštevanjem večjega števila kazalcev ogrožanja, zato je četrto hipotezo lahko v celoti potrdimo.

Skladno s širjenjem poprej zaprtega političnega prostora in s tem večje demokratizacije ter pluralizacije korziške družbe se v novejšem času vzroki za motiviranje terorističnega delovanja zmanjšujejo, čeravno objektivne okoliščine in kult nasilja ne izključujejo ohranitve terorizma. Uspešnost družbenopolitičnih sprememb v prihodnje bo prav gotovo odvisna od nadaljevanja procesa uvajanja načel pravne države in zmanjševanja demokratičnega primanjkljaja. Ugotavljanje tesnejših povezav med demokratičnim primanjkljajem in terorizmom, ki upoštevajo podrobnejšo družbenopolitično analizo, brez dvoma ponuja dodatne raziskovalne možnosti.

6 LITERATURA

1. *Agence France-Presse*. 2004a. "Guerre fratricide" des nationalistes: une vingtaine de morts de 1993 à 1996, 18. oktober. Dostopno prek: <http://www.cg2b.fr/afp/corseactu/041018104657.q9g3gl7y.html> (19. julij 2007).
2. --- 2004b. Un nouveau mouvement clandestin corse menace ses rivaux et le milieu, 20. oktober. Dostopno prek: <http://www.cg2b.fr/afp/corseactu/041020151100.og57ss7x.html> (25. avgust 2007).
3. --- 2004c. "Guerre fratricide" des nationalistes: une vingtaine de morts de 1993 à 1996, 18. oktober. Dostopno prek: <http://www.cg2b.fr/afp/corseactu/041018104657.q9g3gl7y.html> (15. avgust).
4. --- 2004č. Actions et attentats contre les gendarmeries en Corse depuis 2001, 22. oktober. Dostopno prek: <http://www.cg2b.fr/afp/corseactu/041022110244.kocwggp9.html> (8. avgust 2007).
5. --- 2005a. Les survivants d'Armata Corsa bientôt jugés à Paris, 15. januar. Dostopno prek: <http://www.cg2b.fr/afp/corseactu/050115133705.614lqlp0.html> (26. julij 2007).
6. --- 2005b. Le gouvernement "tourne le dos" au dialogue, selon le FLNC-UC, 6. junij. Dostopno prek: <http://www.cg2b.fr/afp/corseactu/050606093803.vulo38kh.html> (8. avgust 2007).
7. Andreani, Jean-Louis. 2006. Corse: l'illusion de l'immobilisme. *Minorités*, 8. april. Dostopno prek: <http://www.minorites.org/article.php?IDA=15669> (31. avgust 2007).
8. Assemblée Nationale. 1998. *Rapport fait au nom de la commission d'enquête (1) sur l'utilisation des fonds publics et la gestion des services publics en Corse*. Dostopno prek: <http://www.assemblee-nationale.fr/dossiers/corse/corse304.asp> (18. julij 2007).
9. --- 2003. *Rapport fait au nom de la commission des affaires étrangères sur le projet de loi (n° 336), autorisant l'adhésion à la convention sur la prévention et la répression des infractions contre les personnes jouissant d'une protection internationale, y compris les agents diplomatiques*. Dostopno prek: http://www.assemblee-nationale.fr/12/rapports/r0673.asp#P169_7542 (6. junij 2007).

10. Begles, Dominique. 1996. Surenchère terroriste. *Humanité*, 12. oktober. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/popup_imprimer.html?id_article=762801 (31. avgust 2007).
11. --- 2001. Dangereuses gesticulations chez les nationalistes – surenchères dans la nébuleuse terroriste. *Humanité*, 5. januar. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/2001-01-05_Politique_-CORSE-Dangereuses-gesticulations-chez-les-nationalistes (26. julij 2007).
12. Blecher, Ludovic. 2007. Corse : mini nuit bleue fatale pour un porteur de bombe. *Libération*, 5. januar. Dostopno prek: <http://www.liberation.fr/societe/010190190-corse-mini-nuit-bleue-fatale-pour-un-porteur-de-bombe> (8. avgust 2007).
13. Briquet, Jean-Louis. 2002. Le nationalisme corse. *Regards sur l'actualité n°279* (marec): 27–36.
14. *Cabinet d'Ingenierie Stratégique pour la sécurité*. 2006. Dostopno prek: <http://www.ci2s.org/archives.php3> (8. avgust 2007).
15. Caporossi, Orsu Ghjuvanni. 2007. *Cronica di A Corsica*. Dostopno prek: <http://oursjeancaporossi.club.fr/Chronique/Vingtieme.html> (14. julij 2007).
16. Chabrun, Laurent. 1999. Enquête sur ces hommes qui assassinent la Corse. *L'express*, 2. december. Dostopno prek: <http://www.lexpress.fr/info/france/dossier/corse/dossier.asp?ida=417442&p=1> (18. julij 2007).
17. Chichizola, Jean. 2004. La surenchère nationaliste des nouveaux «clandestins» corses. *Minorités*, 31. julij. Dostopno prek: <http://www.minorites.org/article.php?IDA=2927> (25. avgust 2007).
18. *Code pénal*. 1996. Dostopno prek: http://www.lexinter.net/Legislation2/actes_de_terrorisme.htm (6. junij 2007).
19. Commission nationale consultative des droits de l'homme. 2003. *La lutte contre le racisme et la xenophobie*. Paris: La documentation française. Dostopno prek: <http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/034000129/0000.pdf> (25. avgust 2007).
20. --- 2005. *La lutte contre le racisme et la xenophobie*. Paris: La documentation française. (25. avgust 2007). Dostopno prek: <http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/054000193/0000.pdf> (25. avgust 2007).
21. *Corse-Economie*. 2007. Dostopno prek: http://www.corse-economie.eu/9-Comptabilite-regionale_a28.html?PHPSESSID=2fa97e26e9e48f7ee1207314f31c45e7 (22. junij 2008).

22. --- 2008. Dostopno prek: http://www.corse-economie.eu/1-Population_a21.html?PHPSESSID=00eee464246394762830217cbf09b803 (22. junij 2008).
23. *Corsica news*. 2007. Dostopno prek: <http://www.corsicanews.net/decouvrir/universite-corse.htm> (23. avgust 2007).
24. *Corsica regina*. 2007. Dostopno prek: <http://www.corsicaregina.net/index.php?subaction=jour&annee=2007&mois=4&mo=4&jour=30> (27. julij 2007).
25. Crettiez, Xavier. 1993. La mise en scène de la violence politique à travers les conférences de presse du FLNC. *Cultures & Conflits*, 9-10. Paris: L'Harmattan. Dostopno prek: <http://www.conflits.org/document304.html> (15. julij 2007).
26. --- 1999. *La question corse*. Bruxelles: Éditions complexe.
27. --- 2002. La rébellion contre l'État. V *La France rebelle : Tous les foyers, mouvements et acteurs de la contestation*, ur. Xavier Crettiez in Isabelle Sommier, 27–43. Paris: Michalon.
28. --- 2006. La rébellion contre l'État. V *La France rebelle : Tous les foyers, mouvements et acteurs de la contestation*, ur. Xavier Crettiez in Isabelle Sommier, 47–68. Paris: Michalon.
29. --- 2007. *Lire la violence politique en Corse*. Dostopno prek: http://xaviercretiez.typepad.fr/diffusion_du_savoir/violence_en_corse/index.html (12. julij 2007).
30. Deloire, Christophe. 2005. L'affaire corse. *Lepoint*, 17. januar. Dostopno prek: <http://www.lepoint.fr/content/france/article?id=22596> (10. avgust 2007).
31. Dominici, Thierry. 2005. *Le système partisan nationalitaire corse contemporain : étude d'un phénomène politique*. Barcelona: Institut de Ciències Politiques i Socials. Dostopno prek: <http://www.recercat.net/bitstream/2072/1390/1/ICPS242.pdf> (10. avgust 2007).
32. Europol. 2007. *EU Terrorism Situation and Trend Report 2007*. Dostopno prek: <http://www.europol.europa.eu/publications/TESAT/TESAT2007.pdf> (1. september 2007).
33. --- 2008. *EU Terrorism Situation and Trend Report 2008*. Dostopno prek: <http://www.europol.europa.eu/publications/TESAT/TESAT2008.pdf> (13. april 2008).
34. F.L.N.C., le site de la génération FLNC. 2006a. *Le livre blanc*. Dostopno prek: http://flnc.unita-naziunale.org/FLNC_livre_blanc.htm (20. junij 2007).
35. --- 2006b. *Le livre blanc*. Dostopno prek: http://flnc.unita-naziunale.org/partie_2_livre_blanc.htm (20. junij 2007).

36. --- 2006c. *15 mai 1976 "une nuit de feu"*. Dostopno prek: http://flnc.unita-naziunale.org/storia_flnc_02.htm (13. julij 2007).
37. --- 2006č. *15 mai 1976 "une nuit de feu"*. Dostopno prek: http://flnc.unita-naziunale.org/storia_FLNC_03.htm (13. julij 2007).
38. --- 2006d. *Peuple corse*. Dostopno prek: http://flnc.unita-naziunale.org/tract_flnc-5-mai-1976.htm (20. junij 2007).
39. Forcari, Christophe. 2005. «Le nationalisme corse ressasse». *Minorités*, 22. avgust. Dostopno prek: <http://www.minorites.org/article.php?IDA=11225> (25. avgust 2007).
40. *Forum des peuples en lutte*. 2007. Dostopno prek: <http://forumdespeuplesenlutte.over-blog.com/categorie-10060470.html> (8. avgust 2007).
41. *France 2*. 2007. Dostopno prek: <http://info.france2.fr/dossiers/france/8874095-fr.php> (20. julij 2007).
42. *France 3 Corse TV*. 2003. Dostopno prek: <http://www.france3corse.tv/archives/ac1708santoni/portrait.htm> (26. julij 2007).
43. Gaetner, Gilles. 2004. Le document judiciaire qui accuse Charles Pieri. *L'Express*, 29. november. Dostopno prek: <http://www.lexpress.fr/info/france/dossier/corse/dossier.asp?ida=430598&p=8> (27. avgust 2007).
44. Gayraud, Jean-François. 1990. *Le Front de Libération Nationale de la Corse (FLNC)*. Dostopno prek: <http://www.drmcc.org/docs/ne14.pdf> (15. julij 2007).
45. Hermant, Daniel. 1999. Les organisations violentes. V *Le silence des armes ? l'Europe à l'épreuve des séparatismes violents*, ur. Xavier Crettiez in Jérôme Ferret, 199–212. Paris: La Documentation française.
46. *Humanité*. 1991. Corse, 28. junij. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1991-06-28_Articles_-CORSE (19. julij 2007).
47. --- 1992a. La Lorraine, 27. julij. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1992-07-27_Articles_-LA-LORRAINE (19. julij 2007).
48. --- 1992b. Lavage d'estomac, 16. november. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1992-11-16_Articles_-LAVAGE-D-ESTOMAC (19. julij 2007).
49. --- 1996. Arrestations et condamnations de nationalistes, 15. julij. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/popup_imprimer.html?id_article=756483 (27. avgust 2007).

50. --- 1997a. Le FLNC-Canal habituel se saborde, 31. januar. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1997-01-31_Articles_-Le-FLNC-Canal-habituel-se-saborde (18. julij 2007).
51. --- 1997b. 61 attentats revendiqués par le FLNC-Canal historique, 3. februar. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1997-02-03_Articles_-61-attentats-revendiques-par-le-FLNC-Canal-historique (21. julij 2007).
52. --- 1999. Voiture piégée à Bastia, 7. februar. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1996-07-02_Articles_-Voiture-piegee-a-Bastia (19. julij 2007).
53. --- 2004. Balises, 8. julij. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/2004-07-08_Societe_-Balises (25. avgust 2007).
54. *Investigateur*. 2003a. Assassinat du préfet Erignac : la contre-enquête, 8. februar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/affaires/corse/articles/article_assassinat_contre.html (31. avgust 2007).
55. --- 2003b. Autour d'un double meurtre dans les environs d'Ajaccio, 18. februar. Dostopno prek: http://investigateur.info/affaires/corse/articles/article_double_meurtre.html (10. junij 2007).
56. --- 2003c. Le FLNC Union des combattants revendique des attentats, 6. april. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/affaires/corse/articles/article_FLNC_union.html (8. avgust 2007).
57. --- 2003č. Attentats racistes revendiqués par Resistenza Corsa, 28. maj. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/affaires/corse/articles/article_2003_05_28_attentats.html (23. avgust 2007).
58. --- 2003d. Resistenza Corsa revendique, 26. junij. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_06_26_corsa.html (23. avgust 2007).
59. --- 2003e. Erignac : un verdict très lourd et injuste qui mettra le feu aux poudres, 12. julij. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_07_12_poudres.html (27. julij 2007).
60. --- 2003f. Interview du FLNC dissident et commentaires de « L'investigateur », 7. avgust. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_08_7_commentaires.html (6. julij 2007).
61. --- 2003g. Un an de rivalités clandestines, 18. avgust. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_08_18_rivalites.html (20. avgust 2007).

62. --- 2003h. Le FLNC 3 en bout de course, 27. avgust. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_09_27_flnc.html (10. avgust 2007).
63. --- 2003i. Les nuits corses se suivent et se ressemblent, 27. avgust. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_08_27_suivent.html (21. julij 2007).
64. --- 2003j. Le double attentat de l'URSAFF et de la DDE en 1999 devant la cour d'Assises, 5. september. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_09_5_cour.html (25. julij 2007).
65. --- 2003k. Le FLNC-Union des combattants répond favorablement au Premier ministre, 8. september. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_09_8_premier.html (6. julij, 8. avgust 2007).
66. --- 2003l. Après un attentat revendiqué par le FLNC Union des Combattants, 13. september. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_09_13_union.html (8. avgust 2007).
67. --- 2003m. Yvan Colonna interrogé sur l'attaque de la gendarmerie de Pietrosella, 24. september. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_09_24_pietrosella.html (27. julij 2007).
68. --- 2003n. Attentat contre une caserne à Nice : la trace du FLNC Union des Combattants, 11. oktober. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_10_11_union.html (8. avgust 2007)
69. --- 2003o. La signature du FLNC Union des Combattants, 13. oktober. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_10_13_union.html (8. avgust 2007).
70. --- 2003p. Les dessous d'une nuit bleue du FLNC 3, 21. oktober. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_10_21_bleue.html (10. avgust 2007).
71. --- 2003r. Un homme reconnaît plusieurs attentats revendiqués par Resistenza Corsa, 21. november. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_11_21_corsa.html (31. avgust 2007).
72. --- 2003s. Sondage : 85% des Corses contre l'indépendance, 5. december. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2003_12_5_contre.html (8. avgust 2007).
73. --- 2003š. Le rapport Legras. Dostopno prek: <http://www.investigateur.info/affaires/corse/articles/legras.html> (19. julij 2007).

74. --- 2003t. Qui sont les Anonymes?. Dostopno prek: <http://www.investigateur.info/affaires/corse/articles/anonym.html> (27. julij 2007).
75. --- 2003u. Un document inédit sur le FLNC des Anonymes. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/affaires/corse/articles/anonym_2.html (28. julij 2007).
76. --- 2004a. Corse : les méthodes de gagne-petit, 6. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_01_6_petit.html (11. julij 2007).
77. --- 2004b. Racket en Corse : les publicités surpayées, 7. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_01_7_pub.html (11. julij 2007).
78. --- 2004c. Racket en Corse : le volet de l'emploi des services amicaux, 10. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_01_10_amicaux.html (20. julij 2007).
79. --- 2004č. L'affaire Sperone (III), 29. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_01_29_sper3.html (18. julij 2007).
80. --- 2004d. Le FLNC dit "du 22 octobre" revendique sept attentats en Corse, 19. april. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_01_29_sept.html (10. avgust 2007).
81. --- 2004e. Le "FLNC du 22 octobre" revendique onze attentats en Corse, 19. april. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_04_19_onze.html (10. avgust 2007).
82. --- 2004f. Corse : les FARC profèrent des menaces contre des élus de l'île, 29. julij. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_07_29_ile.html (1. september 2007).
83. --- 2004g. Trêve d'un groupe corse ayant commis des attentats racistes, 9. september. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_09_9_rac.html (25. avgust 2007).
84. --- 2004h. Le groupe armé Clandestini Corsi tient sa première conférence de presse clandestine, 9. november. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2004_11_9_presse.html (8. julij 2007).
85. --- 2005a. Les survivants d'Armata Corsa bientôt jugés à Paris, 17. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2005_01_17_paris.html (26. julij 2007).

86. --- 2005b. Armée du peuple corse : information judiciaire sur 3 attentats dont 1 mortel, 28. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2005_01_28_att.html (10. avgust 2007).
87. --- 2005c. L'enseignement du corse a augmenté de 17% en quatre ans, 24. marec. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2005_03_24_17.html (23. avgust 2007).
88. --- 2006a. Le FLNC déterre la hache de guerre, 11. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2006_01_11_hache.html (10. avgust 2007).
89. --- 2006b. Le FLNC "du 22 octobre" revendique 17 attentats, 21. januar. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2006_01_21_17.html (10. avgust 2007).
90. --- 2006c. Le "FLNC du 22 octobre" revendique 22 attentats en Corse, 26. april. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2006_04_26_22.html (10. avgust 2007).
91. --- 2006č. Suite du grand guignol corse, 16. avgust. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2006_08_16_corse.html (10. avgust 2007).
92. --- 2007. Folie corse habituelle, 20. april. Dostopno prek: http://www.investigateur.info/news/articles/article_2007_04_20_cors.html (10. avgust 2007).
93. La documentation française. 2005. *La question corse, 30 ans après Aléria*. Dostopno prek: <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/dossiers/corse/chronologie.shtml> (25. avgust 2007).
94. Labro, Michel. 1977. *La question corse*. Paris: Éditions entente.
95. Lajus, Samuel. 2003. *La génération FLNC*. Film na DVD-ju. Paris: Arte France développement.
96. *Le Figaro*. 2006a. La Corse secouée par une série d'attentats, 16. maj. Dostopno prek: http://www.lefigaro.fr/france/20060512.WWW000000294_la_corse_secouee_par_huit_attentats.html (8. avgust 2007).
97. --- 2006b. Prison ferme pour les membres de Clandestini Corsi, 17. oktober. Dostopno prek: http://www.lefigaro.fr/france/20061018.WWW000000268_lourdes_peines_pour_les_membres_de_clandestini_corsi.html (10. avgust 2007).

98. *Le Monde*. 2008. Constitution : le texte des articles modifiés soumis au Congrès, 21. julij. Dostopno prek: <http://www.lemonde.fr/web/articleinteractif/0,41-0@2-823448,49-1075363@45-5480@51-1031893,0.html> (22. julij 2008).
99. Lefèbvre, Christian. 1992. Nationalismes corses et perspectives européennes. *Cultures & Conflits n°7*: 83–107. Dostopno prek: <http://www.conflits.org/document656.html> (23. avgust 2007).
100. --- 1999. De la bande à l'armée. V *Le silence des armes ? l'Europe à l'épreuve des séparatismes violents*, ur. Xavier Crettiez in Jérôme Ferret, 213–226. Paris: La Documentation française.
101. Le portail politique de la Lutte de Libération Nationale. 2006a. *LLN*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/> (15. julij 2007).
102. --- 2006b. *1982*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/H1982.htm> (15. julij 2007).
103. --- 2006c. *1990*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1990.htm> (19. julij 2007).
104. --- 2006č. *1991*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1991.htm> (21. julij 2007).
105. --- 2006d. *1993*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1993.htm> (10. avgust 2007).
106. --- 2006e. *1995*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1995.htm> (1. september 2007).
107. --- 2006f. *1996*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1996.htm> (10. avgust 2007).
108. --- 2006g. *1997*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1997.htm> (1. september 2007).
109. --- 2006h. *1999*. Dostopno prek: <http://storiacorsa.unita-naziunale.org/h1999.htm> (26. julij 2007).
110. *Libération*. 2006. Arrestation d'un nationaliste corse suspecté d'attentats, 17. avgust. Dostopno prek: http://www.liberation.fr/actualite/reuters/reuters_france/199131.FR.php (10. avgust 2007).
111. Lucciardi, Batti. 2006. La lutte pour une solution politique au problème national corse. *U Ribombu* (november). Dostopno prek: http://www.uribombu.com/lutte_politique142236.htm (20. avgust 2007).

112. Millet, Gilles. 2006. FLNC 22 octobre. *Rinnovu*, 6. november. Dostopno prek: <http://www.rinnovu.com/index.php?action=article&numero=216&PHPSESSID=477b95e9e95294ed0501c45951d615dd> (3. julij 2007).
113. Ministère de l'Intérieur. 2006. *Corse 2003 : Résultats globaux*. Dostopno prek: http://www.interieur.gouv.fr/misill/sections/a_votre_service/elections/resultats/consultation-corse/resultats-globaux/ (6. julij 2007).
114. *Minorités*. 2004. Un nouveau mouvement clandestin corse menace ses rivaux et le milieu, 20. oktober. Dostopno prek: <http://www.minorites.org/article.php?IDA=3962> (25. avgust 2007).
115. *MIPT Terrorism Knowledge Base*. 2007a. Dostopno prek: <http://www.tkb.org/Group.jsp?groupID=3562> (8. julij 2007).
116. --- 2007b. Dostopno prek: <http://www.tkb.org/Group.jsp?groupID=3989> (8. julij 2007).
117. --- 2007c. Dostopno prek: <http://www.tkb.org/Group.jsp?groupID=74> (8. avgust 2007).
118. --- 2007č. Dostopno prek: <http://www.tkb.org/Group.jsp?groupID=3594> (10. avgust 2007).
119. Molas, Isidre. 2000. *Partis nationalistes, autonomie et clans en Corse*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. Dostopno prek: <http://www.recercat.net/bitstream/2072/1284/1/ICPS181.pdf> (20. julij 2007).
120. Morawski, Jean. 1996. Nouvelle vague d'attentats. *Humanité*, 10. januar. Dostopno prek: http://www.humanite.fr/1996-01-10_Articles_-Nouvelle-vague-d-attentats (19. julij 2007).
121. Partlič, Slava. 2000. S poti po Korziki (1). *Delo* 79, 7, (4. april).
122. *Presse corse TV*. 1999. Un double attentat à l'irlandaise, 26. november. Dostopno prek: <http://pressecorsetv.free.fr/report10.html> (18. julij 2007).
123. Prezelj, Iztok. 2006. Teroristično ogrožanje nacionalne in mednarodne varnosti. *Varstvoslojje* 8: 18–30.
124. *Revue republicaine*. 2004. La « question corse » depuis 1975, 4. oktober. Dostopno prek: <http://www.revue-republicaine.fr/spip.php?article146> (20. avgust 2007).
125. *Rinnovu*. 2006a. Revendications et attentats contre les résidences secondaires et la spéculation, 28. april. Dostopno prek: <http://www.rinnovu.com/index.php?action=article&numero=87> (6. julij 2007).

126. --- 2006b. Le FLNC UC revendique, 8. december. Dostopno prek: <http://www.rinnovu.com/index.php?action=article&numero=271&PHPSESSID=477b95e9e95294ed0501c45951d615dd> (6. julij 2007).
127. Sauli, Ulivieru. 2006a. FLNC : le début des années 90. *U Ribombu* (junij). Dostopno prek: http://www.uribombu.com/flnc_0690.htm (5. julij 2007).
128. --- 2006b. L'Histoire du FLNC, la fin des années 1990. *U Ribombu* (julij). Dostopno prek: http://www.uribombu.com/flnc_07902006.htm (19. julij 2007).
129. Sénat. 1999. *Rapport de la commission d'enquête (1) sur la conduite de la politique de sécurité menée par l'Etat en Corse, créée en vertu d'une résolution adoptée par le Sénat le 19 mai 1999*. Dostopno prek: <http://www.senat.fr/rap/199-069/199-0691.pdf> (21. september 2007).
130. --- 2002. *Rapport n° 49 (2001–2002) de M. Paul GIROD, fait au nom de la commission spéciale, déposé le 30 octobre 2001*. Dostopno prek: <http://www.senat.fr/rap/101-049/101-0494.html> (23. avgust 2007).
131. --- 2005. *Rapport n° 117 (2005–2006) de M. Jean-Patrick COURTOIS, fait au nom de la commission des lois*. Dostopno prek: <http://www.senat.fr/rap/105-117/105-1173.html> (6. junij 2007).
132. Svet Evropske unije. 2002. *Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu*. Dostopno prek: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002F0475:SL:HTML> (7. junij 2007).
133. *Terrorwatch*. 2005. Dostopno prek: <http://www.terrorwatch.ch/fr/flnc.php> (19. julij 2007).
134. *TF1*. 2001. *Santoni se savait menacé*, 17. avgust. Dostopno prek: <http://tf1.lci.fr/infos/france/2001/0,,808837,00-santoni-savait-menace-.html> (26. julij 2007).
135. --- 2005. *Prison ferme requise contre Pieri et Talamoni*, 9. april. Dostopno prek: <http://tf1.lci.fr/infos/france/2005/0,,3212315,00-prison-ferme-requise-contre-pieri-talamoni-.html> (20. avgust 2007).
136. Thackrah, John Richard. 2004. *Dictionary of terrorism*. London, New York: Routledge.
137. *United Nations Association-USA Michigan Division*. 2006. Dostopno prek: <http://www.unamich.org/MUN/SEMMUNA/legal.htm> (10. julij 2007).
138. Unita naziunale. 2006a. *Lutte de libération nationale*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/index.htm> (16. julij 2007).

139. --- 2006b. *Communiqué A.LN*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/ALN2002.htm> (8. julij 2007).
140. --- 2006c. *FLNC canal historique*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/FLNC-CANAL-HISTORIQUE.htm> (5. julij 2007).
141. --- 2006č. *FLNC du 22 : attentat contre Nice Matin*. Dostopno prek: http://www.unita-naziunale.org/portail/FLNC_22_OCTOBRE_EUROSUD.htm (9. avgust 2007).
142. --- 2006d. *F.L.N.C du 22 octobre / FLNC N°3*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/FLNC22OCTOBRE.htm> (1. september 2007).
143. --- 2006e. *Fronte Patriottu Corsu*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/FPCdocu.htm> (8. avgust 2007).
144. --- 2006f. *"U Fronte Patriottu Corsu" décrète à son tour, la trêve*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/FPC040100.htm> (10. avgust 2007).
145. --- 2006g. *Revendication de l'assassinat du préfet Erignac*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/sansigle98.htm> (27. julij 2007).
146. --- 2006h. *Communiqué du 6 janvier 2005 de l'APC (Armata di u Populu Corsu)*. Dostopno prek: http://www.unita-naziunale.org/portail/060105-APC_2005.htm (10. avgust 2007).
147. --- 2006i. *Armata di u Populu Corsu : Interpellations de trois personnes présumées appartenir à l'APC*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/091006-APC-arrestations.htm> (10. avgust 2007).
148. --- 2006j. *I Clandestini Ribelli revendiquent le mitraillage de l'Hôtel de Région*. Dostopno prek: http://www.unita-naziunale.org/portail/150806-FLNC-clandestini_ribelli.htm (26. avgust 2007).
149. --- 2007a. *17 juin 1983 et 17 juin 1987*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/170607-JUIN-1983-1987.htm> (31. avgust 2007).
150. --- 2007b. *France est elle de retour ?*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/310107-barbouzes-le-retour.htm> (31. avgust 2007).
151. --- 2007c. *FLNC Union des Combattants (2000)*. Dostopno prek: <http://www.unita-naziunale.org/portail/DocumentsFLNCUC.htm> (31. avgust 2007).
152. Vie publique. 2007. *La Corse*. Dostopno prek: <http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/institutions/approfondissements/corse.html> (23. avgust 2007).